

COI Focus

SOMALIË

Veiligheidssituatie in Mogadishu

3 februari 2015 (update)

Cedoca

Oorspronkelijke taal: Nederlands

DISCLAIMER:

Dit COI-product is geschreven door de documentatie- en researchdienst Cedoca van het CGVS en geeft informatie voor de behandeling van individuele asielaanvragen. Het document bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en oordeelt niet over de waarde van de asielaanvraag. Het volgt de richtlijnen van de Europese Unie voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en is opgesteld conform de van kracht zijnde wettelijke bepalingen.

De auteur heeft de tekst gebaseerd op een zo ruim mogelijk aanbod aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie en heeft de bronnen aan elkaar getoetst. Het document probeert alle relevante aspecten van het onderwerp te behandelen, maar is niet noodzakelijk exhaustief. Als bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vernoemd worden, betekent dit niet dat ze niet bestaan hebben.

Alle gebruikte bronnen staan kort vermeld in een voetnoot en uitgebreid beschreven in een bibliografie achteraan het document. Bronnen die geconsulteerd maar niet gebruikt werden, staan in een lijst van geraadpleegde bronnen. In uitzonderlijke gevallen worden bronnen niet bij naam genoemd. Wie specifieke informatie uit dit document gebruikt, moet de bronverwijzing uit de bibliografie vermelden.

Publicatie of verspreiding van dit document is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

This COI-product has been written by Cedoca, the Documentation and Research Department of the CGRS, and it provides information for the processing of individual asylum applications. The document does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of the asylum application. It follows the Common EU Guidelines for processing country of origin information (April 2008) and is written in accordance with the statutory legal provisions.

The author has based the text on a wide range of public information selected with care and with a permanent concern for crosschecking sources. Even though the document tries to cover all the relevant aspects of the subject, the text is not necessarily exhaustive. If certain events, people or organisations are not mentioned, this does not mean that they did not exist.

All the sources used are briefly mentioned in a footnote and described in detail in a bibliography at the end of the document. Sources which have been consulted but which were not used are listed as consulted sources. In exceptional cases, sources are not mentioned by name. When specific information from this document is used, the user is asked to quote the source mentioned in the bibliography.

This document can only be published or distributed with the written consent of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons.

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
1. Korte geschiedenis	4
2. Huidige toestand van het conflict	6
3. Strijdende partijen	9
3.1. Gewapende groeperingen die geen deel uitmaken van de regering.....	9
3.1.1. Al-Shabaab	9
3.1.2. Andere milities	16
3.2 Nationale en internationale strijdkrachten	17
3.2.1. Somalische strijdkrachten.....	17
3.2.2. African Union Mission in Somalia (AMISOM)	19
3.2.3. Ethiopië.....	20
3.2.4 Kenia	20
4. Typologie van het geweld.....	22
4.1. Doelgerichte moorden	29
4.2. Aanvallen op militaire basissen en basissen van andere veiligheidsorganen	31
4.3. Aanslagen : <i>remote violence</i>	32
4.4. Criminaliteit	35
5. Doelwitten van het geweld	37
6. Geografische verdeling van het geweld	42
7. Verplaatsingen van de bevolking.....	44
7.1. Vluchtelingen	44
7.2. IDP's	47
8. Impact van het geweld op het dagelijkse leven.....	51
8.1 Handhaven van de veiligheid.....	51
8.2 Situatie van vrouwen en kinderen	53
8.3 Dagelijks leven en humanitaire situatie	55
Samenvatting	57
Bibliografie.....	58

Inleiding

Het doel van dit onderzoek is een stand van zaken op te maken van de veiligheidssituatie in de Somalische hoofdstad Mogadishu. Het onderzoek richt zich in het bijzonder op de periode van 1 juli 2014 tot en met 31 januari 2015. Dit document is een gedeeltelijke actualisatie van de COI Focus *Somalië. Actuele veiligheidssituatie in Zuid- en Centraal-Somalië* van 9 juli 2013. Het tweede deel van de actualisatie, over de rest van Zuid- en Centraal-Somalië, zal Cedoca in een apart document presenteren.

Deze COI Focus bespreekt de veiligheidssituatie in Mogadishu. Analyses van bijvoorbeeld de strijdende partijen en de huidige toestand van het conflict gaan uiteraard vaak ook over andere delen van Zuid- en Centraal-Somalië. Waar nodig zal Cedoca duidelijk maken of de informatie enkel geldt voor Mogadishu. In dit document verwijst de term "Somalië" naar Zuid- en Centraal-Somalië. Een apart document behandelt immers de veiligheidssituatie in Somaliland en Puntland.

De analyse bestaat uit acht delen. Het eerste deel beschrijft kort de historische achtergrond, zowel op vlak van veiligheid als politiek. Hoofdstuk twee bespreekt de huidige toestand van het conflict en licht de belangrijkste ontwikkelingen in Mogadishu in de tweede helft van 2014 toe. In hoofdstuk drie geeft Cedoca een overzicht van de belangrijkste strijdende partijen, zowel de regeringsgebonden, de antiregerings, de lokale als de internationale. Hoofdstuk vier bespreekt welke soorten geweld zich voordoen in Mogadishu, en deelt dit geweld in in doelgerichte moorden, aanvallen op militaire basissen en basissen van andere veiligheidsorganen, aanslagen en criminaliteit. Het onderscheid tussen de vier categorieën is niet absoluut: een doelgerichte moord kan bijvoorbeeld gebeuren in de vorm van een aanslag met explosieven. Hoofdstuk vijf bespreekt tegen wie het geweld gericht is en of er burgerslachtoffers vallen. Hoofdstuk zes presenteert een korte analyse van de geografische spreiding van het geweld. Hoeveel vluchtelingen en *internal displaced persons* (IDP's) er nog zijn, of er gedwongen en vrijwillige terugkeer is en wat de leefsituatie is van IDP's, is het onderwerp van hoofdstuk zeven. Hoofdstuk acht behandelt de impact van het geweld op de bevolking en beschrijft de mensenrechtenschendingen en misbruiken die gepaard gaan met de veiligheidshandhaving. Het beschrijft ook de situatie van twee bijzonder kwetsbare groepen: de vrouwen en kinderen. Ten slotte bespreekt het kort de humanitaire situatie. Het document eindigt met een samenvatting.

Cedoca heeft een groot aantal diverse en zo actueel mogelijke bronnen geraadpleegd. Internationale organisaties zoals de Verenigde Naties (VN, United Nations, UN) en zijn verschillende instellingen (UNOCHA, UN Security Council, UNHCR, UN Monitoring Group) publiceren op regelmatige basis rapporten. Cedoca heeft ook Somalische nieuwssites geraadpleegd, zoals Radio Dalsan, *Sabahi online*, *Garowe online*, *Hiiraan online* en *Shabelle Media Network*. Rapporten van experts, zoals Ken Menkhaus, Matt Bryden, Stig Jarle Hansen en anderen, zijn ook gebruikt. Cedoca heeft eveneens de informatie verwerkt uit rapporten van internationale mensenrechtenorganisaties zoals Human Rights Watch (HRW) en Amnesty International (AI), van onderzoeksinstellingen zoals Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), Council on Foreign Relations (CFR), European Union Institute for Security Studies (EUISS), International Crisis Group (ICG) en andere. Cedoca heeft ook gespecialiseerde nieuwssites zoals Integrated Regional Information Networks (IRIN), en *Jeune Afrique* geconsulteerd. Cedoca heeft tevens informatie afkomstig van OODA gebruikt, een Amerikaans privébedrijf dat risicoanalyses maakt voor haar klanten. De informatie in deze rapporten wordt veelal bevestigd door andere bronnen.

Cedoca volgt de veiligheidsomstandigheden in Mogadishu voortdurend op. Als er zich fundamentele wijzigingen of ontwikkelingen zouden voordoen die de situatie ter plaatse aanzienlijk veranderen, dan zal Cedoca deze COI Focus zo snel mogelijk bijwerken.

Cedoca volgt zo veel mogelijk de spelling zoals gebruikt in de meeste Engelstalige bronnen.

1. Korte geschiedenis

De val van president Siad Barre in 1991 dompelt Somalië in chaos, en verschillende tijdelijke autoriteiten volgen elkaar na 2000 op. Het land wordt daarna over de hele wereld bekend als *failed state*.¹

De situatie van Somalië begint zich echter te verbeteren in augustus 2011, wanneer de islamistische rebellen van Al-Shabaab uit Mogadishu worden verjaagd (hun volledige terugtrekking uit de hoofdstad dateert van mei 2012).² Tot midden 2011 controleert de centrale regering nauwelijks enkele wijken van Mogadishu. Midden 2012 voert het Somalische leger samen met regeringsgezinde milities en de African Union Mission in Somalia (AMISOM) maar ook Ethiopië en Kenia, een militair offensief uit. Dit offensief vermindert de tot dan vrijwel totale invloed van Al-Shabaab op het zuiden en het centrum van Somalië.³

Midden 2012 behoudt Al-Shabaab, dat bijna al zijn grote bolwerken is verloren in het centrum en in het zuiden, echter nog steeds de controle over het grootste deel van Zuid- en Centraal-Somalië. Het bezit ook nog steeds de capaciteit om spontane guerrilla-aanvallen uit te voeren, met name in de hoofdstad. Begin juli 2012 komen de Keniaanse troepen onder het bevel te staan van AMISOM. De regeringsgezinde troepen zetten hun voortgang verder. De islamistische militanten geven het laatste bolwerk van Al-Shabaab, de havenstad Kismayo, op 10 september 2012 op.⁴

Onder impuls van de internationale gemeenschap worden politieke hervormingen aan het einde van de zomer van 2012 opgestart. Op 25 juli 2012 is de Grondwetgevende Vergadering met haar werk begonnen, wat op 1 augustus 2012 leidt tot de goedkeuring van een voorlopige grondwet. Op 20 augustus 2012 wordt Mohamed Osma Jawari verkozen tot voorzitter van het parlement.⁵

Hassan Sheikh Mohamud wordt op 10 september 2012 verkozen tot president van de republiek door het federale overgangsparlement dat in Mogadishu is samengekomen. Zo wordt hij de opvolger van de uittredende president Sharif Sheikh Ahmed, in 2009 verkozen nadat hij de overgangsinstellingen had vervoegd waar hij eerder tegen streed aan het hoofd van een islamistische opstand. Hassan Sheikh Mohamud is de eerste Somalische president die in Mogadishu wordt verkozen sinds het begin van het moeilijke proces van de heropbouw van het land, sinds 2000 uitgevoerd met de steun van de internationale gemeenschap. Zijn voorgangers zijn om veiligheidsredenen allemaal in naburige landen verkozen. Wegens de aanhoudende gevechten en het ontbreken van een staatsstructuur wordt de Somalische bevolking – ongeveer 8 miljoen mensen in het land zelf – volledig buiten het proces van de politieke heropbouw gehouden. Een comité van clanhoofden duidt in augustus 2012 de volksvertegenwoordigers aan na een zeer gespannen onderhandeling tussen clans. De namen worden bekrachtigd door een ad-hoc-comité. Het parlement huldigt uiteindelijk toch de volksvertegenwoordigers in waarvan dit comité de namen heeft verworpen.⁶ Begin november 2012 wordt er een regering aangesteld, goedgekeurd door het parlement.⁷

In februari 2013 wordt een nationaal stabilisatieplan goedgekeurd. Dit plan omvat een *roadmap* voor de oprichting van lokale administraties in het hele land, in het bijzonder in de steden die door de

¹ Foreign Policy (Traub J.), 31/05/2013, [url](#)

² Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013, [url](#)

³ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 30/11/2012, [url](#)

⁴ Réseau de recherche sur les opérations de paix (ROP) (Barguès J-G.), 15/06/2012, [url](#); Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 30/11/2012, pp. 24-25, [url](#)

⁵ Réseau de recherche sur les opérations de paix (ROP) (Barguès J-G.), 15/06/2012, [url](#)

⁶ Agence France-Presse (AFP), 10/09/2012, [url](#)

⁷ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Frankrijk, 15/11/2012, [url](#)

ationale Somalische veiligheidstroepen (SNSF) zijn heroverd op Al-Shabaab, met de steun van AMISOM.⁸

⁸ Conseil de paix et de sécurité de l'Union Africaine (UA), 13/06/2013, [url](#)

2. Huidige toestand van het conflict

Begin maart 2014 lanceren AMISOM en het Somalische leger (Somalia National Army, SNA) Operation Eagle. Ze veroveren gebied op Al-Shabaab in de regio's Gedo, Bay, Bakool, Hiraan, Galgaduud, Shabelle Dhexe en Shabelle Hoose.⁹ In september 2014 gaat een tweede operatie van start, Operation Indian Ocean, die zich concentreert op strategische kuststeden. AMISOM en SNA bevrijden acht steden, waaronder de belangrijke steden Barawe en Adale.¹⁰ Ook daarna nemen AMISOM en SNA nog nieuwe dorpen in. Eind januari 2015 verdrijven AMISOM en lokale troepen Al-Shabaab uit nog drie steden in het district Jubba Hoose.¹¹

In haar richtlijnen van januari 2014 schrijft het Hoog Commissariaat van de Verenigde Naties voor Vluchtelingen (United Nations High Commissioner for Refugees, UNHCR) dat het in Zuid- en Centraal-Somalië nog steeds gaat om een "non-international armed conflict".¹² Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), een universitair project voor conflictanalyse en in kaart brengen van crisissen, stelt in zijn rapport van juli 2014 een verheviging van het conflict vast en categoriseert het geweld als "escalating".¹³ International Crisis Group (ICG) zet Somalië op 1 juli 2014 op zijn Watchlist en categoriseert het conflict als een verslechterde situatie. In de periode juli 2013 – juli 2014 beschouwt ICG het conflict ook in de maanden juli en augustus 2014, mei 2014, maart 2014 en juli 2013 als verslechterd. Vanaf september 2014 noteert ICG de situatie als ongewijzigd, dus noch verslechterd noch verbeterd.¹⁴

Op politiek vlak wordt de periode juli 2014 – januari 2015 opnieuw gekenmerkt door spanningen binnen de regering. Op 6 december 2014 verliest de premier een vertrouwensstemming in het parlement en treedt hij af. Op 24 december 2014 keurt het parlement de aanstelling van de nieuwe premier, Omar Abdirashid Ali Sharmarke, goed. Zijn eerste poging om een regering samen te stellen mislukt midden januari 2015. Hij vraagt het parlement veertien dagen tijd om een nieuwe regering te vormen.¹⁵ Op 28 januari 2015 stelt hij een nieuwe regering voor.¹⁶

Specifiek over Mogadishu schrijft het Hoog Commissariaat van de Verenigde Naties voor Vluchtelingen (United Nations High Commissioner for Refugees, UNHCR) in haar rapport van juni 2014 dat overheidscontrole er theoretisch blijft en dat het verbeteren van de veiligheidssituatie in de hoofdstad een serieuze uitdaging blijft voor de regering. Het aanhoudende hoge aantal veiligheidsincidenten, zoals doelgerichte moorden op journalisten, rechters, overheidsfunctionarissen en anderen, en gevechten met overheidstroepen en milities die sommige delen van de stad nog domineren, illustreren volgens UNHCR deze uitdagingen. Het European Union Institute for Security Studies (EUISS) stelt in zijn rapport van juni 2014 dat de veiligheidssituatie in Mogadishu, en ook elders, sinds begin 2014 verslechterd is.¹⁷ Volgens het recentste rapport van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, over de periode van december 2013 tot en met november 2014, is Mogadishu niet veilig en is de situatie er onveiliger hoe verder van het centrum verwijderd: "Bijna dagelijks worden criminele (moord)aanslagen en overvallen gepleegd of clanvetes uitgevochten."¹⁸ Het Nederlandse ministerie stelt: "Volgens bronnen staan slechts vijf van de zestien wijken in Mogadishu daadwerkelijk onder controle van de overheid; Hamar Weyne, Hodan, Wardigley,

⁹ UN Security Council, 12/05/2014, [url](#)

¹⁰ Office of the President of Somalia, 27/10/2014, [url](#)

¹¹ Sabahi online, 29/01/2015, [url](#)

¹² UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 01/2014, [url](#)

¹³ Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), 07/2014, [url](#)

¹⁴ International Crisis Group (ICG), 02/02/2015, [url](#)

¹⁵ Sabahi online, 24/12/2014, [url](#); Sabahi online, 19/01/2015, [url](#)

¹⁶ Radio Muqdisho, 28/01/2015, [url](#)

¹⁷ European Union Institute for Security Studies (EUISS), 06/2014, [url](#)

¹⁸ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 9, [url](#)

Hawlwadaag, Mogadishu International Airport en in mindere mate Waberi.” Het is niet duidelijk van welke bron deze informatie afkomstig is en van wanneer die informatie dateert. Het rapport van de VN-veiligheidsraad waarnaar het ministerie verwijst, bevat deze informatie niet.¹⁹ De UN Monitoring Group schrijft in oktober 2014:

“Similarly, Al-Shabaab has continued to demonstrate its violent operational reach beyond Mogadishu, where it has enhanced its capacity by adopting an apparent economy of effort strategy. The strategy has also involved Al-Shabaab maintaining an effective and violent footprint in the capital, its widely publicized withdrawal in August 2011 notwithstanding.”²⁰

In zijn rapport van 25 september 2014 en opnieuw in dat van 23 januari 2015 schrijft ook de VN-secretaris-generaal dat de veiligheidssituatie onstabiel (“volatile”) is.²¹ In zijn rapport van 23 januari 2015, over de periode 1 september tot 31 december 2014, schrijft de secretaris-generaal dat “Attacks spiked in Mogadishu, targeting primarily officials of the Federal Government and often causing civilian casualties.”²²

De VN-secretaris-generaal wijst in zijn rapport van 25 september 2014 op de traditionele stijging van het aantal geweldincidenten in Mogadishu tijdens de ramadan. De ramadan begint in 2014 op 28 juni en eindigt op 28 juli. In juli 2014 is er in Mogadishu een sterke stijging van het aantal doelgerichte moorden en van bomaanslagen op kleinere schaal. De VN-secretaris-generaal wijst op de ontwapeningscampagne in Mogadishu die na de ramadan plaatsvindt.²³

Tijdens een conferentie georganiseerd door het European Asylum Support Office (EASO) in oktober 2014 zegt de voorzitter van de Somalische ngo Center for Research and Dialogue (CRD) dat de veiligheidssituatie in Mogadishu in de twee maanden na de ramadan verbeterd is.²⁴ Ook het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken schrijft dat september 2014 een relatief rustige periode is, maar dat Al-Shabaab in oktober 2014 zijn gewelddadige acties weer herneemt en dat er in november 2014 opnieuw een toename is van het aantal aanslagen en moorden op mensen die werken voor de Somalische overheid.²⁵ Het Bureau voor de Coördinatie van Humanitaire Zaken van de Verenigde Naties (Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, OCHA) schrijft in zijn Humanitarian Bulletin over oktober 2014 dat door een aantal ontploffingen in oktober 2014 er in Mogadishu een toename met 23 % is van het aantal gewonde burgers dat in vier hospitalen wordt behandeld.²⁶ In een artikel van eind november 2014 heeft *Sabahi online* het over de “recent string of fatal attacks targeting politicians, returning diaspora, and people linked to foreign companies or governments.”²⁷

In maart 2014 wordt generaal Hassan Mohamed Hussein (Mungaab), de voormalige voorzitter van de militaire rechtbank, benoemd tot burgemeester van Mogadishu. Zijn eerste prioriteit is de aanhoudende onveiligheid in de stad.²⁸ Tussen begin november en 20 november 2014 houden Somalische ordediensten, volgens de minister van Nationale Veiligheid, dag en nacht acties in Mogadishu. Daarbij verhinderen ze minstens 20 aanvallen en arresteren ze tientallen leiders van Al-Shabaab en meer dan 20 strijders. Zo verijdelen ze, volgens een woordvoerder, een zelfmoordaanval die Al-Shabaab op 14 november 2014 in het district Dharkenley wil plegen.²⁹ Als

¹⁹ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 10, [url](#)

²⁰ UN Security Council, 15/10/2014, p. 14, [url](#)

²¹ UN Security Council, 25/09/2014, p. 3, [url](#)

²² UN Security Council, 23/01/2015, p. 3, [url](#)

²³ UN Security Council, 25/09/2014, p. 3, [url](#)

²⁴ European Asylum Support Office (EASO), 01/12/2014, p.4, [url](#)

²⁵ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, pp. 28-29, [url](#)

²⁶ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 24/11/2014, [url](#)

²⁷ Sabahi online, 28/11/2014, [url](#)

²⁸ The Heritage Institute for Policy Studies (HIPS), 09/2014, [url](#)

²⁹ Sabahi online, 21/11/2014, [url](#)

antwoord op de golf van aanvallen door Al-Shabaab in de hoofdstad houdt het Somalische leger midden december 2014, samen met AMISOM, een veiligheidsoperatie in het district Hamar Weyne. Volgens de districtscommissaris worden meer dan 200 personen opgepakt, maar worden uiteindelijk slechts 6 personen langer vastgehouden op verdenking lidmaatschap van Al-Shabaab.³⁰ Het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken schrijft in december 2014 dat de overheid geen volstrekte veiligheid kan garanderen.³¹

³⁰ Goobjoog, 14/12/2014, [url](#); Sabahi online, 16/12/2014, [url](#)

³¹ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 22, [url](#)

3. Strijdende partijen

3.1. Gewapende groeperingen die geen deel uitmaken van de regering

3.1.1. Al-Shabaab

Sinds de nederlaag eind 2006 van de Unie van de Islamitische Rechtbanken (UIR), een groep van vijftien Somalische islamitische rechtbanken die de sharia in Somalië wil invoeren, heeft Al-Shabaab zich doen gelden als de belangrijkste oppositiestrijdkracht tegen de federale regering en AMISOM. Deze groep is ontsproten uit de radicale tak van de Unie.³² Al-Shabaab ("jeugd", in het Arabisch, voor Harakat al Shabaab al Mujahidin) wil de invoering van een islamitisch theocratisch regime. In de zones die onder zijn controle zijn, legt Al-Shabaab op die manier zijn eigen strenge interpretatie van de sharia op. Die verbiedt verschillende soorten van vermaak zoals films en muziek, de verkoop van qat, roken alsook het scheren van de baard en tal van andere zogenaamde anti-islamitische activiteiten. Bovendien worden personen verdacht van overspel en diefstal veroordeeld tot stenigingen en amputaties.³³ De beweging wordt in 2011 dan wel uit Mogadishu verjaagd, maar ze behoudt erna een sterke aanwezigheid in de regio's Bay en Bakool.³⁴ In oktober 2013 schrijft ICG nog over Al-Shabaab: "It [...] still able to hit high-profile targets in Mogadishu's heavily fortified areas [...]."³⁵

Op 1 september 2014 doodt een Amerikaanse drone de toenmalige leider van de groep, Ahmed Abdi Godane alias Abu Zubayr. Op 6 september 2014 duidt de groep een nieuwe leider aan, Shaykh Ahmad Umar alias Abu Ubaidah. Hij is voordien de gouverneur voor Al-Shabaab van de regio's Bay en Bakool geweest.³⁶

Begin maart 2014 lanceren AMISOM en het SNA Operation Eagle, een militair offensief waarmee ze Al-Shabaab verdrijven uit meerdere dorpen en steden in de regio's Bakool, Galgaduud, Gedo, Hiraan, Shabelle Dhexe en Shabelle Hoose.³⁷ In september 2014 gaat een tweede operatie van start, Operation Indian Ocean, die zich concentreert op strategische kuststeden. AMISOM en SNA bevrijden acht steden, waaronder de belangrijke steden Barawe en Adale.³⁸ Ook daarna nemen AMISOM en SNA nog nieuwe dorpen in. Zo verdrijven ze Al-Shabaab eind januari 2015 nog uit drie steden in het district Jubba Hoose.³⁹

³² Réseau francophone de recherche sur les opérations de paix (ROP) (Barguès J-G.), 15/06/2012, [url](#)

³³ Council on Foreign Relations (CFR) (Masters J.), 09/07/2013, [url](#)

³⁴ Garowe Online, 04/06/2013, [url](#)

³⁵ International Crisis Group (ICG) (Hogendoorn E.J.), 08/10/2013, [url](#)

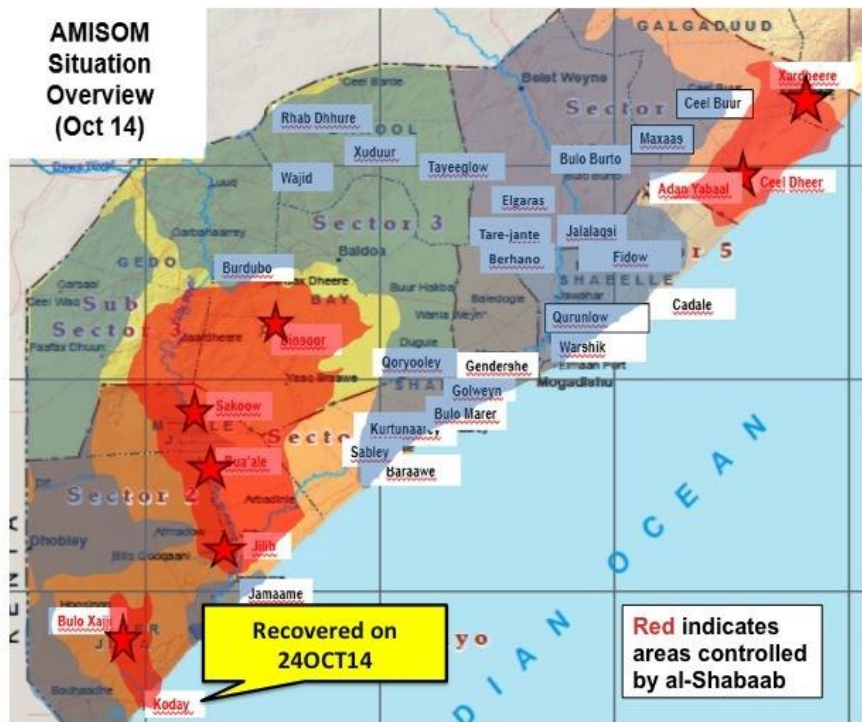
³⁶ Voor meer informatie over Godane en de andere leiders van de beweging, zie: Agence France-Presse (AFP), 04/07/2013, [url](#); The Jamestown Foundation (West S.), 07/11/2014, [url](#)

³⁷ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 04/06/2014, [url](#)

³⁸ Office of the President of Somalia, 27/10/2014, [url](#); The Jamestown Foundation (West S.), 07/11/2014, [url](#)

³⁹ Sabahi online, 29/01/2015, [url](#)

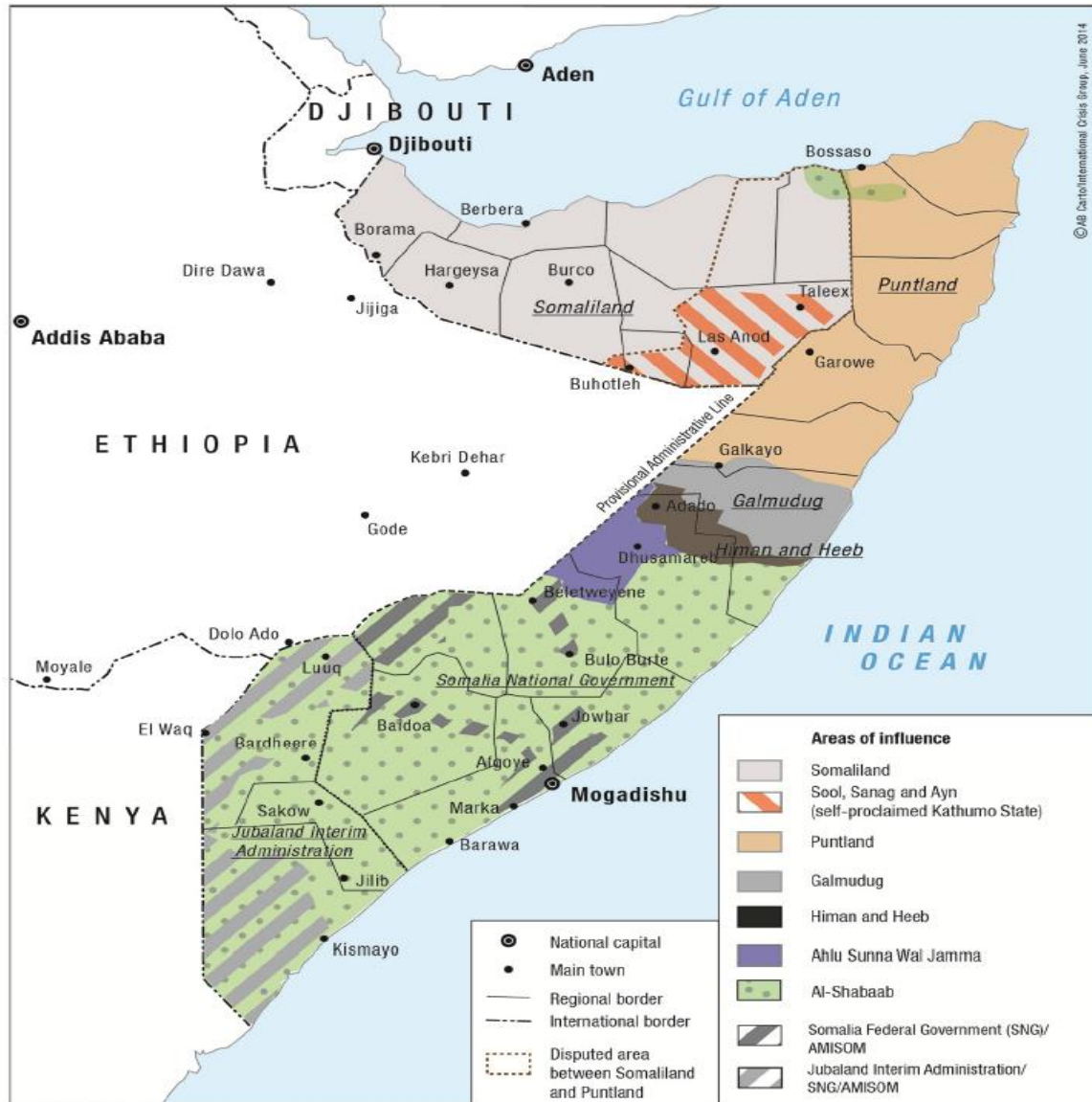
AMISOM publiceerde in oktober 2014 een kaart met de gebieden die Al-Shabaab volgens hen nog in handen heeft:

Overzicht van de situatie in oktober 2014⁴⁰

⁴⁰ African Union Mission in Somalia (AMISOM), 27/10/2014, [url](#)

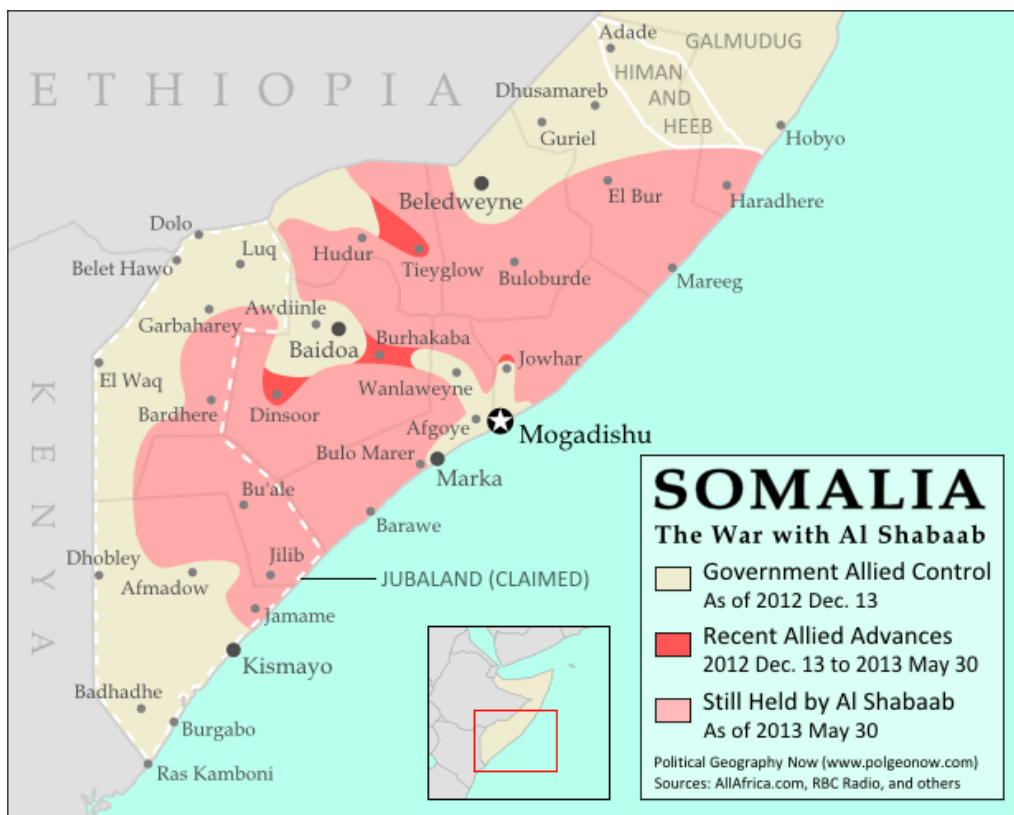
De kaart van ICG van eind juni 2014 toont welke gebieden Al-Shabaab in juni 2014 op dat moment nog in handen heeft. De volgende kaart toont de situatie in juni 2013.

Situatie in juni 2014⁴¹

⁴¹ International Crisis Group (ICG), 26/06/2014, [url](#)

In juni 2013 ziet de situatie er zo uit:

Situatie in juni 2013⁴²

Al-Shabaab vormt volgens onder meer ICG een ernstige bedreiging voor de hele regio en heeft contacten met andere extremistische groepen in de Hoorn en het continent. De aanval op het winkelcentrum Westgate in Nairobi in september 2013 is hier een demonstratie van.⁴³ Al-Shabaab eist ook de verantwoordelijkheid op voor een aanval op de kustplaats Mpeketoni in Kenia op 15 juni 2014 en voor een tweede aanval op Poromoko en Mapenya, in dezelfde regio Lamu, de volgende dag. In totaal worden meer dan 60 burgers gedood bij die aanvallen.⁴⁴ Op 22 november 2014 executeren strijders van Al-Shabaab 28 Keniaanse burgers.⁴⁵ Op 2 december 2014 vallen strijders van Al-Shabaab arbeiders in een steengroeve nabij de Keniaanse stad Mandera aan en doden 38 van hen. Al-Shabaab stelt dat de aanslag is uitgevoerd door zijn brigade Saleh Nabhan.⁴⁶ Volgens ACLED is Al-Shabaab de meest gewelddadige "non-state actor" in Afrika, in die zin dat het verantwoordelijk is voor het grootste aantal conflictincidenten. Het nam volgens ACLED deel aan meer dan 1.200 incidenten, die resulteerden in 3.269 doden in Somalië en andere Afrikaanse landen.⁴⁷

Alle cijfers over het aantal leden zijn schattingen. De British Broadcasting Corporation (BBC) heeft het in september 2013 over 7.000 tot 9.000 strijders, de UN Monitoring Group geeft in zijn rapport

⁴² Political Geography Now, 31/05/2013, [url](http://www.polgeonow.com)

⁴³ International Crisis Group (ICG) (Hogendoorn E.J.), 08/10/2013, [url](http://www.icg.org)

⁴⁴ Radio France internationale (RFI), 17/06/2014, [url](http://www.rfi.fr); CAJ News Agency, 17/06/2014, [url](http://www.cajnews.com); Shabelle Media Network, 18/06/2014, [url](http://www.shabellemedia.com)

⁴⁵ Sabahi online, 24/11/2014, [url](http://www.sabahi.com)

⁴⁶ Sabahi online, 02/12/2014, [url](http://www.sabahi.com)

⁴⁷ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](http://www.acled.org)

van juli 2013 een ruwe schatting van 5.000 strijders.⁴⁸ In februari 2014 schrijft Matt Bryden, Somalië-expert en van 2008 tot 2012 coördinator van de UN Monitoring Group on Somalia and Eritrea, dat de zuivering door Godane in juni 2013 de rangen van de groep heeft uitgedund.⁴⁹ In een artikel van 7 november 2014 stelt de journalist, in een publicatie van The Jamestown Foundation, dat het persagentschap Panapress in januari 2014 beweert dat de inlichtingendienst Amniyat en de militaire vleugel Jabhad samen ongeveer 5.000 strijders tellen. Sommige veiligheidsdiensten schatten, volgens de journalist, het aantal strijders tussen 1.000 en 4.000.⁵⁰ ICG schrijft in juni 2014 dat de organisatie er toch nog in slaagt om nieuwe leden te rekruteren. Een bron bij SNA zegt aan ICG dat Al-Shabaab tussen februari en november 2013 zeven nieuwe lichten rekruten traint. Een UNSOM-functionaris zegt: "As 1,000 defect, another 1,000 are recruited. It is not as though recruitment will stand still."⁵¹ Al-Shabaab telt ook buitenlandse strijders (onder andere) afkomstig uit Jemen, Saudi-Arabië, Soedan, Pakistan en Afghanistan.⁵² Verschillende ngo's en de VN-secretaris-generaal vermelden dat Al-Shabaab kinderen onder dwang rekruteert.⁵³

Volgens Matt Bryden in februari 2014 vindt Al-Shabaab amper nog steun bij de bevolking. De meeste Somali's zijn vervreemd van de groep door de draconische stijl van besturen en het doelbewust doden van burgers. Door de zuivering die Godane doorvoert in juni 2013, is de aantrekkingskracht van de groep nog verder afgenomen, zegt Bryden.⁵⁴ Nadat ze tijdens Operation Eagle uit veel plaatsen is verdreven, gaat Al-Shabaab over tot het blokkeren van bevoorradingsroutes van de plaatsen die in handen zijn van AMISOM en SNA en intimideert ze de lokale bevolking.⁵⁵

Verschillende waarnemers stellen een aanpassing van de strategie van Al-Shabaab vast. Een expert van The Jamestown Foundation legt in juni 2013 uit dat de aanvalswijze van Al-Shabaab is veranderd sinds de beweging in 2011 uit Mogadishu is verjaagd. De beweging is inmiddels overgegaan tot een guerrillastijl die beter past bij zijn huidige toestand dan de vroegere pogingen om delen van het grondgebied te veroveren.⁵⁶ Ook volgens de professor politieke wetenschappen en Somalië-expert Ken Menkhaus⁵⁷ heeft de groep al voor het intern conflict in 2013 zijn tactieken veranderd. Na het verlies van de controle over de meeste stadscentra verschuift de tactiek naar asymmetrische oorlogsvoering, met meer zelfmoordaanslagen, berm bommen (improvised explosive devices, IED's), hit-and-run-aanvallen, politieke dreigementen en moorden, en granaataanvallen.⁵⁸ In zijn rapport van februari 2014 schrijft Matt Bryden dat Godane, anticiperend op een militair offensief door SNA en AMISOM, zijn troepen heeft voorbereid op een ordelijke terugtrekking, zodat ze gespaard blijven om een lange en asymmetrische strijd te kunnen voeren.⁵⁹ In een artikel van 7 november 2014 herhaalt de in Nairobi gevestigde journalist Sunguta West, die ook artikels schrijft voor publicaties van The Jamestown Foundation, deze vaststelling: "Its fighters, instead of directly confronting AMISOM, typically melt away, splitting into small groups and then returning to launch often devastating guerrilla attacks."⁶⁰

⁴⁸ BBC News, 24/09/2013, [url](#); BBC News, 04/03/2013, [url](#); UN Security Council, 12/07/2013, [url](#)

⁴⁹ Center for Strategic and International Studies (CSIS), 21/02/2014, [url](#)

⁵⁰ Voor meer informatie over Godane en de andere leiders van de beweging, zie: Agence France-Presse (AFP), 04/07/2013, [url](#); The Jamestown Foundation (West S.), 07/11/2014, [url](#)

⁵¹ Integrated Regional Information Networks (IRIN), 12/06/2014, [url](#)

⁵² Théron J., 05/03/2012, [url](#)

⁵³ Council on Foreign Relations (CFR) (Masters J.), 09/07/2013, [url](#); UN Security Council, 03/03/2014, [url](#)

⁵⁴ Center for Strategic and International Studies (CSIS), 21/02/2014, [url](#)

⁵⁵ International Crisis Group (ICG), 26/06/2014, [url](#)

⁵⁶ Jamestown Foundation (Roble M. A.), 14/06/2013, [url](#)

⁵⁷ Auteur van diverse publicaties over Somalië, professor Politieke Wetenschappen aan Davidson College

⁵⁸ Combating Terrorism Center at Westpoint (Menkhaus K.), 24/02/2014, [url](#)

⁵⁹ Center for Strategic and International Studies (CSIS), 21/02/2014, [url](#)

⁶⁰ The Jamestown Foundation (West S.), 07/11/2014, [url](#)

De UN Monitoring Group schrijft in zijn rapport van 15 oktober 2014 ook dat de groep in Mogadishu zo min mogelijk in de aandacht wil komen.⁶¹ Volgens het artikel van Sunguta West van 7 november 2014 heeft Al-Shabaab het aantal doelgerichte moorden op functionarissen en opposanten sterk opgevoerd.⁶² De UN Monitoring Group rapporteert in oktober 2014 dat het doelwit van doelgerichte moorden verschuift van gewone soldaten naar huidige en voormalige hogere regeringsfunctionarissen en veiligheidsagenten.⁶³

Al-Shabaab heeft volgens de UN Monitoring Group een toegenomen operationale capaciteit door de tactische beslissing om militaire confrontaties met de tegenstander te vermijden en meer in te zetten op het gebruik van IED's en doelgerichte moorden. Dit laatste heeft de sfeer van angst en intimidatie in Mogadishu verhoogd.⁶⁴ De UN Monitoring Group wijst ook op het nieuwe gebruik van magnetische IED's. Het Nederlandse instituut Clingendael heeft het over de plakbom: "Het gaat hierbij om relatief kleine geïmproviseerde explosieven, die zijn voorzien van een magneet of een plakstrip".⁶⁵ Deze IED's zijn betrouwbaarder en minder risicovol en verkleinen de kans op aanhouding van de daders. Een bron van de UN Monitoring Group wijt de vele IED-aanvallen aan het hoge aantal strijders dat hierop getraind is. Een nieuwigheid zou de IED zijn die in een pakje sigaretten zit.⁶⁶

Volgens informatie van Landinfo van mei 2013 is Al-Shabaab geïnfiltreerd bij de politie, bij de inlichtingendiensten en bij het leger. Een van zijn bronnen stelt dat de financiële situatie van de groep moeilijker dan ooit is. De groep zou echter nog steeds geld uit het buitenland krijgen en zou belastingen blijven innen in de zones die het controleert.⁶⁷ In gesprekken die ICG voerde tussen december 2013 en januari 2014 zeggen dertien van de twintig gesprekspartners dat Al-Shabaab de federale regering en zijn agentschappen heeft geïnfiltreerd. ICG stelt dat Al-Shabaab eind 2013 de Centrale Gevangenis van Mogadishu in handen heeft.⁶⁸ Het rapport van de UN Monitoring Group van oktober 2014 wijdt een hoofdstuk aan de infiltratie van Al-Shabaab in het overheidsapparaat en noemt het een verklaring voor het gemak waarmee de groep complexe aanvallen op officiële en belangrijke doelwitten kan organiseren. De UN Monitoring Group schrijft dat naast de gekende infiltratie in het leger er ook sterke aanwijzingen zijn dat Al-Shabaab geïnfiltreerd is in de hoogste regionen van de regering, met inbegrip van gevoelige departementen zoals de inlichtingendienst, de National Intelligence and Security Agency (NISA) en verschillende niveau's van het presidentiële paleis. De UN Monitoring Group zegt dat het hierover geloofwaardige getuigenissen heeft ontvangen, die het echter niet heeft kunnen verifiëren. Toch stelt de groep het geloofwaardig te vinden dat Al-Shabaab kampen van de VN en AMISOM kan infiltreren.⁶⁹

ICG beschouwt het omgaan met het clansysteem als een van de drie factoren die de veerkracht van de organisatie verklaren. De andere twee factoren zijn de fiscale sterkte en het belang van *dawaa* (ideologische missie of bekering). ICG schrijft dat Al-Shabaab van bij zijn ontstaan voorzichtig is omgegaan met het clansysteem en nooit los van dit systeem heeft gefunctioneerd. Het verdeelt de clans in twee categorieën: *ansar* of voorstanders van de moedjahedien en *gaala lajir* of handlangers van de ongelovigen. Al-Shabaab is ook bedreven in het voordeel halen uit het historisch gedrag van bepaalde clans. ICG geeft als voorbeeld de Ogadeni en de militie Ras Kamboni. In 2006 steunt Al-Shabaab hen om de Jubba Valley Alliance te verdrijven, maar het trekt die steun in wanneer ze te veeleisend worden. Verder speelt Al-Shabaab ook in op het minderwaardigheidscomplex van clans,

⁶¹ UN Security Council, 15/10/2014, [url](#)

⁶² The Jamestown Foundation (West S.), 07/11/2014, [url](#)

⁶³ UN Security Council, 15/10/2014, p. 63, [url](#)

⁶⁴ UN Security Council, 15/10/2014, p. 62, [url](#)

⁶⁵ Clingendael (Van der Meer S.), 01/01/2009, [url](#)

⁶⁶ UN Security Council, 15/10/2014, [url](#)

⁶⁷ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013, [url](#)

⁶⁸ International Crisis Group (ICG), 26/06/2014, [url](#)

⁶⁹ UN Security Council, 15/10/2014, p. 64 – 65, [url](#)

door die clans te steunen die geprangd zitten tussen grotere rivalen. Net zoals de organisatie rivaliteit tussen clans gebruikt in haar voordeel, buit ze de rol van de man in de clangemeenschap uit door haar tactiek om strijders te laten huwen met lokale meisjes en zo allianties te smeden. De organisatie aarzelt echter niet om tegen clangevoeligheden in te gaan: er zijn veel voorbeelden van doelgerichte moorden op belangrijke clanoudsten, sjeiks, intellectuelen en zakenmensen omdat ze Al-Shabaab niet steunen. Tegelijk verzoent Al-Shabaab zich wanneer nodig met voorheen vijandelijke clans, zoals blijkt in de aanloop naar het militaire offensief dit jaar.⁷⁰

Sinds februari 2012 en tot juni 2013 wordt de beweging geplaagd door interne verdeeldheid. In februari 2012 kondigt de toenmalige leider van de beweging, Ahmed Abdi Godane⁷¹ de aansluiting aan van de militanten bij het terroristische netwerk Al Qaida. Sindsdien hebben de meer gematigde nationalistinnen zich tegen de internationalisten gekeerd. Leaders sjeik Ali Mohamud Rage (ook gekend onder de naam Ali Dhere), sjeik Mukhtar Robow (of Abu Mansur) en sjeik Hassan Dahir Aweys maken deel uit van de vleugel die de internationalistische dimensie van hun strijd verwerpt en die een lokale visie aanhangt.⁷² Eind juni 2013 wordt Al-Shabaab door elkaar geschud door een hevige interne strijd tussen deze twee vleugels. Volgens bronnen van *Jeune Afrique* en ICG doen zich tussen 20 en 24 juni 2013 in de haven van Barawe schermutselingen voor tussen de troepen van Godane en de strijdkrachten die trouw zijn aan Ibrahim Haji Jama Mead (beter gekend onder de naam van Al-Afghani), de stichter van al-Shabaab en de tweede in de hiërarchie van de beweging. Barawe is een van de weinige steden die de islamitische opstandelingen op dat moment nog steeds controleren.⁷³ Het zou de eerste keer zijn dat er militanten van de beweging om het leven komen tijdens een intern conflict. Sjeik Hassan Dahir Aweys ontvlucht de regio na deze clash en de Somalische autoriteiten pakken hem bij zijn terugkeer naar Somalië op.⁷⁴ In januari 2014 plaatsen ze hem over van de gevangenis naar huisarrest.⁷⁵ Op 29 juni 2013 wordt het overlijden bekendgemaakt van Al-Afghani en van Abdul Hashi Olhayi, een van de commandanten van de beweging. In september 2013 wordt de Amerikaanse jihadist Omar Hammami gedood, volgens sommigen op bevel van Godane.⁷⁶ Een andere vooraanstaande nationalistische leider, sjeik Mukhtar Robow, vlucht ook. Volgens een artikel van *Sabahi online* van januari 2014 is hij dan nog op de vlucht in de regio's Bay of Bakool.⁷⁷ Volgens berichten van begin juli 2013 is hij op dat moment in gesprek met de Somalische regering.⁷⁸ Somaliëkenner Matt Bryden vermeldt dat Godane er in juni 2013 in slaagt om de beweging intern te zuiveren van tegenstanders. De gevolgen van de interne strijd beginnen zich volgens Bryden in 2014 te manifesteren. Wat overblijft van Al-Shabaab is de "extremist fringe: an Al-Qaeda franchise in Somalia, imbued with the "takfiri" ethos that legitimizes the killing of other Muslims, and a recommitment to the cause of international jihad and the restoration of an Islamic caliphate".⁷⁹

De UN Monitoring Group noemt in zijn rapport van oktober 2014 volgende personen als leiders, maar voegt toe dat deze informatie nog niet met zekerheid bevestigd is:⁸⁰

⁷⁰ International Crisis Group (ICG), 26/06/2014, [url](#)

⁷¹ Voor meer informatie over Godane en de andere leiders van de beweging, zie: Agence France-Presse (AFP), 04/07/2013, [url](#)

⁷² Radio France internationale (RFI), 01/07/2013, [url](#); Combating Terrorism Center at Westpoint (Menkhaus K.), 24/02/2014, [url](#)

⁷³ Jeune Afrique, 30/06/2013, [url](#); International Crisis Group (ICG), 01/07/2013, [url](#)

⁷⁴ Sabahi online, 03/07/2013, [url](#)

⁷⁵ Sabahi online, 30/01/2014, [url](#)

⁷⁶ The New York Times (Kulish N.), 12/09/ 2013, [url](#); Combating Terrorism Center at Westpoint (Hansen S.J), 24/02/2014, [url](#)

⁷⁷ BBC News, 28/06/2013, [url](#); BBC News, 30/06/2013, [url](#); BBC News, 04/03/2013, [url](#); Sabahi online, 30/01/2014, [url](#)

⁷⁸ Sabahi online, 07/07/2013, [url](#)

⁷⁹ Center for Strategic and International Studies (CSIS), 21/02/2014, [url](#)

⁸⁰ UN Security Council, 15/10/2014, p. 62, [url](#)

- Hoofd van operaties in Mogadishu: Adullahi Ali Sheikh, van de clan Hawiye/Abgaal
- Vice-hoofd van operaties in Mogadishu: Hassan Ahmed, van de clan Hawiye/Abgaal
- Hoofd van Amniyat in de regio Benadir: Khalif Adale, van de clan Hawiye/Habar Gedir/Ayr
- Hoofd Financiën voor Mogadishu: Hassan Tabligh, van de clan Hawiye/Sheekal
- Hoofd van selectie van doelwitten: Abdulwahab Sheikh Ibrahim
- Amniyat-*facilitator* voor transport: Ibrahim Afweyne, van de clan Hawiye/Abgaal
- Amniyat-*facilitator* voor accommodatie: Adan Diyeeshe, van de clan Hawiye/Habar Gidir/Saleban

Volgens de UN Monitoring Group is de sterke positie van Godane gedeeltelijk te verklaren door de versterking van de rol en de middelen van Amniyat, de geheime dienst van Al-Shabaab.⁸¹ Somalië-expert Ken Menkhaus omschrijft Amniyat als het meest intacte en gevreesde deel van de groep.⁸²

Begin november 2014 houden de Somalische ordediensten een grote zoekactie (sweep) waarbij ze 82 personen arresteren. Uiteindelijk worden 22 van hen ervan verdacht Al-Shabaabstrijder te zijn. De acties vinden, volgens een woordvoerder, plaats in de districten Hodan, Howlwadag, Warta Nabada, Yaqshi en Heliwa.⁸³ Ook in de maanden erna vinden nog dergelijke acties plaats. (zie hoofdstuk 2)

Eind december 2014 geeft Zakariya Ismail Ahmed Hersi, een vroegere leider van Amniyat zich over aan de autoriteiten. Volgens AFP is het niet duidelijk of de man recent nog actief is geweest binnen Al-Shabaab.⁸⁴ Op 30 december 2014 doodt een Amerikaanse drone het nieuwe hoofd van Amniyat, Abdishakur Tahlil.⁸⁵ Midden januari 2015 geeft een andere leider van Al-Shabaab zich over aan de autoriteiten.⁸⁶

Op 1 november 2014 gaat een tweede periode van amnestie voor overgelopen strijders van Al-Shabaab in. Die periode zou lopen tot 31 december 2014. Tijdens een eerste periode van 45 dagen, van 1 september 2014 tot 25 oktober 2014, geven zich volgens Voice of America (VOA) meer dan 700 strijders over.⁸⁷ Eind januari 2015 vernieuwt de Somalische president de oproep aan Al-Shabaabstrijders om zich over te geven.⁸⁸

3.1.2. Andere milities

Somalië telt verschillende andere milities, waaronder de regeringsgezinde soefi-militie Ahlu Sunna wal Jama'a (ASWJ). Deze wordt gesteund door de Ethiopische regering. In 2009 verjaagt ASWJ Al-Shabaab uit het grootste deel van de regio Galgaduud. In juli 2012 hernemen de Somalische regering en ASWJ, waarmee de regering de regionale administratie heeft gevormd, officieel de controle over deze regio. De twee actoren komen overeen dat ze gaan samenwerken rond het verbeteren van de veiligheid en het oprichten van een permanente regionale regering. Het akkoord voorziet ook de integratie van de strijdkrachten van ASWJ in het nationale Somalische leger.⁸⁹

Volgens de Somalisch- en Engelstalige nieuwssite RBC Radio verklaart Hizbul Islam, een groepering die in 2012 afgesplitst is van Al-Shabaab, in september 2013 dat ze voortaan het gebruik van geweld afzweert. Hizbul Islam verklaart verder dat het vrede en verzoening nastreeft. De

⁸¹ UN Security Council, 12/07/2013, [url](#)

⁸² Global Observatory (Menkhaus K.), 07/07/2014, [url](#)

⁸³ Sabahi online, 06/11/2014, [url](#)

⁸⁴ Agence France-Presse (AFP), 27/12/2014, [url](#)

⁸⁵ British Broadcasting Corporation (BBC), 31/12/2014, [url](#)

⁸⁶ Dalsan Radio, 15/01/2015, [url](#)

⁸⁷ Voice of America (VOA), 28/10/2014, [url](#)

⁸⁸ Voice of America (VOA), 28/01/2015, [url](#)

⁸⁹ Ministry of Foreign Affairs of Ethiopia, 26/04/2013, [url](#); GlobalSecurity.org, 2011, [url](#)

woordvoerder Sheikh Mohamed Moalim stelt dat het voortaan een politieke groep zou zijn. Hassan Dahir Aweys is de leider van de groep.⁹⁰

Integrated Regional Information Networks (IRIN) schrijft in april 2014 dat veel van de zeventien districten in de hoofdstad een eigen militie, geleid door de districtscommissaris, hebben. De loyaliteit van deze milities tegenover de centrale regering verschilt van militie tot militie.⁹¹ In november 2013 verklaart het United Nations Department of Safety and Security (UNDSS) hetzelfde aan een delegatie van Landinfo en de Danish Immigration Service. Niettegenstaande er een Somalisch leger en politie is, is op het niveau van het district de commissaris met zijn militie de machthebber en hangt het van hem af of hij samenwerkt "or if he is the government". Nog volgens UNDSS zijn deze milities technisch beschouwd geen clanmilities, maar zijn ze dat in werkelijkheid wel. Toch moeten ze volgens UNDSS beschouwd worden als *security forces* en niet als clanmilities.⁹²

In februari 2014 wordt de burgemeester van Mogadishu vervangen door generaal Hassan Mohamed Hussein en worden ook alle districtscommissarissen vervangen. Het EASO-rapport van augustus 2014 meldt dat een veiligheidsexpert in mei 2014 verklaart dat ook de milities die voor de districtscommissarissen werkten, ontslagen worden. Dat vormt een bijkomende bedreiging. Volgens de expert heeft elke districtscommissaris een militie van 100 à 400 personen.⁹³

Dalsan Radio bericht op 21 augustus 2014 dat Somalische ordediensten samen met AMISOM een actie starten om voormalige krijgsheren te ontwapenen. Dit zou Mogadishu veiliger moeten maken.⁹⁴ In een documentaire van Al Jazeera van augustus 2014 discussiëren experts over het gevaar dat deze actie onbedoeld tot meer instabiliteit zou kunnen leiden. Een militieleider die aan de kant van de Somalische regering staat, klaagt aan dat hij een doelwit is voor opposanten en dat de autoriteiten nog niet kunnen instaan voor zijn veiligheid.⁹⁵

Tijdens een seminarie georganiseerd door EASO zegt de voorzitter van de Somalische ngo CRD dat er in Zuid- en Centraal-Somalië verschillende milities actief zijn. Hij vermeldt clanmilities, milities verbonden aan zakengroepen en ook milities loyaal aan de regering. De voorzitter spreekt ook over de onderlinge conflicten tussen regeringsgezinde facties.⁹⁶

3.2 Nationale en internationale strijdkrachten

3.2.1. Somalische strijdkrachten

AMISOM vormt een ondersteuning voor de federale regering en haar leger, het Somalia National Army (SNA).⁹⁷ Ook de Europese Unie geeft, in het kader van een European Union Training Mission (EUTM), ondersteuning aan het Somalisch leger. Volgens EUTM heeft de missie sinds 2010 bijgedragen aan de training van meer dan 4.000 soldaten. Een Italiaanse bevelhebber leidt vanaf januari 2014 deze missie, die Nederland, Finland, Frankrijk, Hongarije, Italië, Portugal, Roemenië,

⁹⁰ Sabahi online, 17/09/2013, [url](#)

⁹¹ Integrated Regional Information Networks (IRIN), 09/04/2014, [url](#)

⁹² Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 12/03/2014, [url](#); Amnesty International (AI), 04/03/2014, [url](#)

⁹³ European Asylum Support Office (EASO), 8/2014, p. 78, [url](#)

⁹⁴ Dalsan Radio, 21/08/2014, [url](#)

⁹⁵ Al Jazeera, 24/08/2014, [url](#)

⁹⁶ European Asylum Support Office (EASO), 01/12/2014, p. 2, [url](#)

⁹⁷ Traoré B., januari-juni 2013, p. 12, [url](#)

Servië, Spanje, Verenigd Koninkrijk en Zweden als deelnemende landen heeft. Sinds begin 2014 ligt het hoofdkwartier van de missie in Mogadishu. Het mandaat loopt tot maart 2015.⁹⁸

Volgens de Somalische nieuwssite *Sabahi online* in oktober 2013 wordt het Somalisch leger op 10.000 manschappen geschat.⁹⁹ UNDSS verklaart in mei 2013 aan Landinfo dat het SNA geen homogeen leger is. De soldaten, die rapporteren aan commandanten van verschillende clans, vechten soms onder elkaar. Hun conflicten houden met name verband met het feit dat de troepen niet betaald worden en hebben ook te maken met criminele praktijken.¹⁰⁰ IRIN citeert in een artikel van juni 2014 een Ethiopische kolonel bij AMISOM: "Clan loyalty is a big problem. SNA [operations] are restricted by clan influence. The police is especially clan-based, although the army is a little better. The SNA leadership is also very weak."¹⁰¹ Amnesty International schrijft in een oproep om geen wapens meer te leveren aan de Somalische autoriteiten dat "security forces continue to be infiltrated by criminal, radical or insurgent elements."¹⁰²

Een Somalisch-Duitse politoloog, waarnaar Deutsche Welle in oktober 2014 verwijst, zegt dat veel soldaten na de training door EUTM naar clanmilities of naar Al-Shabaab trekken omwille van de lage en onregelmatige betaling door het leger.¹⁰³

In augustus 2013 kondigt de militie ASWJ (zie hoger) aan dat het zijn manschappen zou integreren in het Somalische leger. Volgens berichtgeving door Radio Dalsan hebben ze samen een militaire basis in Galgaduud heropend.¹⁰⁴ In een artikel van oktober 2013 schrijft *Sabahi online* dat de SNA ook een akkoord bereikt met de milities Ras Kamboni en de militie van Barre Hirale in Kismayo.¹⁰⁵

De politie telt volgens informatie van de VN-secretaris-generaal van juli 2013 ongeveer 5.700 agenten.¹⁰⁶ Een anonieme veiligheidsexpert, geciteerd in het EASO-rapport van augustus 2014, zegt dat er in Mogadishu ook 2.000 tot 3.000 manschappen van SPF (Somali Police Forces) en 1.200 speciale troepen (600 van de politie en 600 van de Alpha Group/NISA) aanwezig zijn.¹⁰⁷ Het Nederlandse ambtsbericht van december 2014 vermeldt dat ook de politie te kampen heeft met corruptie, onderbetaling en een gebrek aan ervaring en materiaal.¹⁰⁸

Volgens een artikel in *Sabahi online* van 2 december 2014 overhandigt SNA zijn twee basissen in de districten Yaqshid en Huriwa aan de Somalische politie en de inlichtingendienst NISA. De verantwoordelijkheid voor de veiligheid in Mogadishu wordt daarmee overgedragen van militaire naar niet-militaire ordediensten.¹⁰⁹

Het Observatory of Conflict and Violence Prevention (OCVP) publiceert in 2014 rapporten over conflicten en veiligheid in de verschillende wijken van Mogadishu. Het hanteert daarvoor een methode waarin het bevragingen van inwoners combineert met gesprekken met focusgroepen en individuele gesprekken met personen met veel kennis en expertise over de situatie. Het onderzoek voor dit rapport heeft plaatsgevonden in maart 2014. De onderzoekers wijzen erop dat de resultaten beïnvloed kunnen zijn door de terughoudend van de respondenten om open en eerlijk te spreken. De

⁹⁸ Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland, 16/12/2013, [url](#); European Union – External Action, 10/2014, [url](#)

⁹⁹ Sabahi online, 24/10/2013, [url](#)

¹⁰⁰ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013, [url](#)

¹⁰¹ Integrated Regional Information Networks (IRIN), 11/06/2014, [url](#)

¹⁰² Amnesty International (AI), 04/03/2014, [url](#)

¹⁰³ Deutsche Welle (Borowski M.), 10/10/2014, [url](#)

¹⁰⁴ Sabahi online, 02/09/2013, [url](#)

¹⁰⁵ Sabahi online, 24/10/2013, [url](#)

¹⁰⁶ UN Security Council, 12/07/2013, [url](#)

¹⁰⁷ European Asylum Support Office (EASO), 08/2014, p. 35, [url](#)

¹⁰⁸ Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland, 18/12/2014, p. 10, [url](#)

¹⁰⁹ Sabahi online, 02/12/2014, [url](#)

oorzaak hiervoor is het jarenlange klimaat van angst.¹¹⁰ Volgens het OCVF blijkt uit de bevraging dat de respondenten vinden dat er te weinig politieagenten zijn en dat ze ondermaats functioneren door een gebrek aan middelen, opleiding en materiaal en te lage lonen. In alle wijken staan ook andere organen in voor de veiligheid: het leger, AMISOM en NISA. Overal wijzen de respondenten echter op de slechte coördinatie tussen die verschillende officiële veiligheidsorganen. Daarnaast doen de bewoners vaak liever een beroep op informele kanalen: traditionele oudsten, religieuze leiders, buurtwachten, clanmilities of private veiligheidsagenten. De respondenten zeggen voor zware misdaad wél een beroep te doen op de politie. In de districten Daynille, Dharkeynley en Wadajir wordt de politie door de respondenten genoemd als het meest betrouwbare veiligheidsorgaan. De bewoners vinden dat de prestaties van de politie er het voorgaande jaar op vooruit zijn gegaan.¹¹¹

3.2.2. African Union Mission in Somalia (AMISOM)

Geconfronteerd met het escalerende conflict sinds de terugtrekking van de VN in 1995, hebben de regionale actoren zich gemobiliseerd om een einde te maken aan het conflict in Somalië en er om de vrede te herstellen. Zo heeft The Inter-Governmental Authority on Development (IGAD) voorgesteld om in 2005 een vredesmissie te leiden in Somalië. De Afrikaanse Unie (African Union, AU) heeft echter besloten om in 2007, gezien de moeilijkheden met het uitvouwen van deze operatie en met de verschijning van de Unie van de Islamitische Rechtbanken, een andere missie in Somalië te creëren: AMISOM.¹¹²

AMISOM, opgericht op 19 januari 2007 door de Vrede- en Veiligheidsraad van de AU en op 20 februari 2007 bekrachtigd door resolutie 1744 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, heeft als belangrijkste opdracht steun verschaffen aan de federale regering (voordien aan de federale overgangsinstituten) bij de inspanningen van die regering om het land te stabiliseren en bij het voortzetten van de politieke dialoog en de verzoening. De ontplooiing van AMISOM is oorspronkelijk voorzien voor een periode van zes maanden vóór de ontplooiing van strijdkrachten van de VN, maar de Veiligheidsraad verlengt de missie herhaaldelijk. In 2012 wordt het maximum aantal troepen verhoogd en in 2013 opnieuw, tot 22.126.¹¹³

Volgens informatie van de website van AMISOM zelf is het contingent, zowel militair als politieel, 22.126 manschappen sterk. Volgens resolutie 2124 van de VN-veiligheidsraad van november 2013, mag de militaire component 21.586 soldaten tellen. De militaire component telt 5.432 manschappen uit Burundi, 1000 uit Djibouti, 3.664 uit Kenia, 850 uit Sierra Leone, 4.395 uit Ethiopië en 6.223 uit Oeganda. De manschappen die het hoofdkwartier bemannen komen uit Burundi, Kameroen, Djibouti, Ethiopië, Gambia, Ghana, Kenia, Niger, Nigeria, Senegal, Sierra Leone, Oeganda en Zambia.¹¹⁴ Op 21 december 2014 maakt de Afrikaanse Unie bekend dat Sierra Leone zijn deelname stopzet.¹¹⁵

In januari 2014 worden de Ethiopische troepen opgenomen in AMISOM. Het Ethiopische leger (Ethiopian National Defence Forces, ENDF) is dan al actief in Somalië en dus gaat het volgens Security Council Report niet om een netto toename van het effectief dat Al-Shabaab bestrijdt.¹¹⁶

¹¹⁰ Observatory of Conflict and Violence Prevention (OCVP), 07/07/2014, [url](#)

¹¹¹ Observatory of Conflict and Violence Prevention (OCVP), 07/07/2014, p. xii – xiii, [url](#); Observatory of Conflict and Violence Prevention (OCVP), 07/07/2014, p. x – xi, [url](#); Observatory of Conflict and Violence Prevention (OCVP), 07/07/2014, p. xiii, [url](#); Observatory of Conflict and Violence Prevention (OCVP), 07/07/2014, p. x – xi, [url](#)

¹¹² Traoré B., januari-juni 2013, p. 8, [url](#)

¹¹³ UN Security Council, 12/11/2013, [url](#)

¹¹⁴ African Union Mission in Somalia (AMISOM), s.d., [url](#); African Union Mission in Somalia (AMISOM), s.d., [url](#)

¹¹⁵ Al Jazeera, 21/12/2014, [url](#)

¹¹⁶ African Union Mission in Somalia (AMISOM), s.d., [url](#); Security Council Report, 28/02/2014, [url](#)

Ambassadeur Mahamet Saleh Annadif, speciale vertegenwoordiger van de Voorzitter van de African Union Commission for Somalia (SRRC), leidt AMISOM. AMISOM heeft naast een militaire en een politionele ook een burgerlijke component.¹¹⁷

In mei 2014 richt de VN de UN Guard Unit op, bestaande uit 410 bewakers. Hun basis bevindt zich op de luchthaven van Mogadishu en hun taak is het bewaken van gebouwen en personeel van de VN.¹¹⁸

Mogadishu en het district Benadir vallen onder sector I van AMISOM. Volgens een anonieme veiligheidsexpert geciteerd in het EASO-rapport van augustus 2014, heeft AMISOM 4.000 militairen en 400 politieagenten in Mogadishu. De AMISOM-politieagenten patrouilleren en doen ook bewakingsopdrachten.¹¹⁹

3.2.3. Ethiopië

De buurlanden van Somalië, waaronder vooral Ethiopië, zijn ook belangrijke actoren in het Somalische conflict. Professor Traoré (docent en onderzoeker over conflicten in Afrika en over de bijdrage van Afrikaanse organisaties aan vredeshandhaving) verklaart:

“Depuis le début du conflit au début des années 1990, l’Éthiopie joue un rôle majeur dans la recherche de la paix, et parraine certains accords signés entre les principaux acteurs somaliens. La situation sécuritaire dans l’Ogaden et la menace islamiste expliquent en partie son implication dans les processus de paix, mais aussi ses incursions armées en Somalie comme observé en 2006 et 2011.”¹²⁰

Ethiopië geniet aanzienlijke Amerikaanse steun tijdens zijn invallen in Somalië, met name tijdens zijn tussenkomst van eind 2006 tot begin 2009. Het land is begin 2012 opnieuw tussengekomen in de regio's Gedo, Bay, Bakool, Hiraan en Galgaduud om het Somalische leger te ondersteunen. Sinds januari 2014 maakt het Ethiopisch leger met 4.395 manschappen deel uit van AMISOM.¹²¹

3.2.4 Kenia

Kenia, een ander buurland, deelt eveneens bepaalde historische en linguïstische overeenkomsten met Somalië. Een deel van zijn bevolking zijn etnische Somali en het land vangt tal van Somalische vluchtelingen op zijn grondgebied op. Nairobi komt sinds oktober 2011 tussen in het conflict in Somalië, onder andere als gevolg van een reeks ontvoeringen van buitenlanders die zich in Kenia hebben voorgedaan¹²² met Somaliërs als vermoedelijke daders.¹²³ Het offensief dat de Keniaanse strijdkrachten lanceren, met als codenaam Linda Nchi (“het land beschermen” in het Swahili), is erop gericht de islamisten die verantwoordelijk zijn voor de ontvoeringen in Kenia tegen te houden. Traoré legt uit dat het dus gaat om het elimineren van de dreiging die Al-Shabaab vormt voor de veiligheid van Kenia. Om die reden vindt Kenia het innemen van de kuststad Kismayo noodzakelijk, net zoals het oprichten van een bufferzone die de acties van Al-Shabaab zou beperken en die het mogelijk zou maken om de vluchtelingen te hervestigen die zich in het noorden van Kenia bevinden.

¹¹⁷ African Union Mission in Somalia (AMISOM), s.d., [url](#)

¹¹⁸ UN News Service, 18/05/2014 [url](#)

¹¹⁹ European Asylum Support Office (EASO), 08/2014, p. 35, [url](#)

¹²⁰ Traoré B., januari-juni 2013, p. 12, [url](#)

¹²¹ African Union Mission in Somalia (AMISOM), s.d., [url](#); Security Council Report, 28/02/2014, [url](#)

¹²² Op 11 september 2011 vallen gewapende mannen een Brits koppel aan op het eiland Kiwayu in de Keniaanse archipel Lamu. De man wordt gedood en zijn echtgenote naar Somalië meegenomen, net als de Franse Marie Dedieu, die op 1 oktober 2011 wordt ontvoerd. Deze laatste is vervolgens overleden. Op 13 oktober 2011 worden twee Spanjaarden die voor Artsen zonder Grenzen (AzG) werken in het kamp van Dabaab ontvoerd.

¹²³ Traoré B., januari-juni 2013, p. 15, [url](#)

Nog volgens Traoré wil Kenia zich eveneens verzekeren van een gebied van 100 kilometer, Jubaland, en er een semi-autonome administratie installeren. Dit om die de haven van Kismayo, die wordt gebruikt door smokkelnetwerken die banden hebben met Kenia, te controleren.¹²⁴

De Keniaanse troepen worden in juni 2012 in AMISOM opgenomen. Eind juni 2013 heeft Somalië officieel aan AMISOM gevraagd om het Keniaanse contingent terug te trekken. Somalië heeft Nairobi ervan beschuldigd openlijke steun te geven aan Ahmed Madobe, die de autoriteit betwist van Mogadishu over de regio Jubaland, waarvan hij zichzelf in mei 2013 heeft uitgeroepen tot president.¹²⁵ Kenia vindt deze beweringen ongegrond en verklaart dat zijn troepen in Somalië zijn om de stabiliteit in de regio te versterken.¹²⁶

¹²⁴ Traoré B., januari-juni 2013, p. 16, [url](#)

¹²⁵ Agence France-Presse (AFP), 05/07/2013, [url](#)

¹²⁶ Inter Press Service (IPS) (Warsame A.), 08/06/2013, [url](#)

4. Typologie van het geweld

UNHCR schrijft in haar richtlijnen van januari 2014 dat er in Somalië maar een beperkte opvolging en verslaggeving is van gewelddadige incidenten en van trends op vlak van veiligheid. Een reden hiervoor zou de beperkte toegang voor humanitaire organisaties kunnen zijn.¹²⁷ Ook het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken vermeldt dat het aantal geweldsincidenten niet gekend is en dat het zeker groter is dan het aantal gekende daden.¹²⁸ Cedoca somt in dit document niet alle door bronnen beschreven individuele incidenten op, maar vermeldt slechts enkele ter illustratie.

De onafhankelijke Somalische onderzoeksinstituut Heritage Institute for Policy Institute (HIPS) laat begin 2014 door het Observatory of Conflict and Violence Prevention (OCVP) onderzoek uitvoeren naar het gevoel van veiligheid en gerechtigheid bij de inwoners van Mogadishu. Het Observatory of Conflict and Violence Prevention (OCVP) merkt in zijn eigen rapporten over dit onderzoek op dat het jarenlange klimaat van angst de resultaten van het onderzoek beïnvloed kan hebben.¹²⁹ De onderzoekers van HIPS besluiten uit het onderzoek dat de meerderheid van de bewoners zich over het algemeen veiliger voelt dan voordien. De deelnemers aan de bevraging, de respondenten, spreken over een algemene afname van openlijke vijandelijkheden maar blijven bezorgd over de onveiligheid in de stad. Die onveiligheid wordt gekenmerkt door lukrake zelfmoordaanslagen, aanvallen met handgranaten en doelgerichte moorden. Respondenten stellen ook dat het wijdverspreide wapenbezit de onstabiele veiligheidssituatie nog verergert. IDP's in Mogadishu lopen daarnaast een verhoogd risico op uitzetting uit hun woonst en op gendergerelateerd geweld.¹³⁰ De respondenten melden verder conflicten omwille van landbezit, wegversperringen om bewoners af te persen en gemeenrechtelijke misdrijven door bendes. In sommige delen van Mogadishu blijven ook clanconflicten voor geweld zorgen. In de zone Waliyow Adde (wijken Waberi, Hamar Jabjab, Hodan en Hawl-Wadag) zeggen inwoners dat vijandigheid en bitterheid tussen clans zorgt voor onveiligheid. HIPS schrijft dat er algemene overeenstemming is over het feit dat de nieuwe tactieken van de opstandelingen de eerste bron van angst zijn (zie ook hoofdstuk 3.1.1. Al-Shabaab). Tegelijk merkt het op dat bepaalde districten, zoals Dayniile in het westen en Heliwaa in het oosten, onveiliger zijn dan andere.¹³¹ Tijdens de EASO-conferentie over Somalië in oktober 2014 zegt de vertegenwoordiger van UNHCR dat er nog een sterke aanwezigheid van Al-Shabaab is in de districten Heliwa en Karan.¹³²

IRIN wijst in een artikel van april 2014 op de dreiging voor burgers en humanitair personeel door invallen door Al-Shabaab, criminelen en milities. In het artikel met als titel *Security downturn in Mogadishu* schrijft IRIN over de veelvuldige en vaak dodelijke aanvallen met mortiergranaten, raketgranaten en berm bommen toegeschreven aan Al-Shabaab. IRIN haalt het bulletin van februari 2014 van UNOCHA aan dat in januari en februari 2014 20 % meer wapengerelateerde slachtoffers telde in de hospitalen dan in de maanden voordien.¹³³

UNHCR heeft het er in zijn rapport van juni 2014 over dat overheidscontrole over Mogadishu theoretisch blijft en dat het verbeteren van de veiligheidssituatie in de hoofdstad een serieuze uitdaging blijft voor de regering. Het aanhoudende hoge aantal veiligheidsincidenten, zoals doelgerichte moorden op journalisten, rechters, overheidsfunctionarissen en anderen, en gevechten

¹²⁷ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 01/2014, [url](#)

¹²⁸ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 24, [url](#)

¹²⁹ Observatory of Conflict and Violence Prevention (OCVP), 07/07/2014, [url](#)

¹³⁰ Observatory of Conflict and Violence Prevention (OCVP), 07/07/2014, [url](#)

¹³¹ The Heritage Institute for Policy Studies (HIPS), 09/2014, [url](#); Observatory of Conflict and Violence Prevention (OCVP), 07/07/2014, [url](#)

¹³² European Asylum Support Office (EASO), 01/12/2014, p.4, [url](#)

¹³³ Integrated Regional Information Networks (IRIN), 09/04/2014, [url](#)

met overheidstroepen en milities die sommige delen van de stad nog domineren, illustreren volgens UNHCR deze uitdagingen.¹³⁴

Bij het begin van de ramadan, eind juni 2014, verklaart Al-Shabaab volgens *Sabahi online* dat Mogadishu de frontlinie voor haar aanvallen zou zijn tijdens de ramadan.¹³⁵ Ook AI merkt op dat elk jaar tijdens de vastenperiode het aantal aanvallen door Al-Shabaab toeneemt.¹³⁶ Tijdens een conferentie georganiseerd door EASO in oktober 2014, zegt de voorzitter van de Somalische ngo CRD dat de veiligheidssituatie in Mogadishu in de twee maanden na de ramadan verbeterd is.¹³⁷ Ook het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken schrijft dat september 2014 een relatief rustige periode is maar dat Al-Shabaab in oktober 2014 hun gewelddadige acties weer hernemen en dat november 2014 opnieuw een toename kent van het aantal aanslagen en moorden op mensen die werken voor de Somalische overheid.¹³⁸ In een artikel van eind november 2014 heeft *Sabahi online* het over de "recent string of fatal attacks targeting politicians, returning diaspora, and people linked to foreign companies or governments."¹³⁹ Over de periode 1 september tot 31 december 2014 schrijft de secretaris-generaal "Attacks spiked in Mogadishu, targeting primarily officials of the Federal Government and often causing civilian casualties."¹⁴⁰

Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), een universitair project voor conflictanalyse en het in kaart brengen van crisissen, inventariseert gewelddadige incidenten op basis van publiek beschikbare informatie. ACLED wijst er zelf op dat de data daardoor een weerspiegeling zijn van de prioriteiten op vlak van verslaggeving en ze mogelijk het geweld onderschatten.¹⁴¹

Het overzicht van gewelddaden dat ACLED opmaakt met betrekking tot Mogadishu voor de periode tussen 1 juli en 31 december 2014 bevat ongeveer 352 incidenten, maar sommige incidenten staan dubbel vermeld. Die incidenten vallen onder een van de categorieën *battle – no change of territory*, *battle – non-state actor takes over territory*, *non-violent transfer of territory*, *non-violent activity by a conflict actor*, *riots/protests*, *violence against civilians*, *remote violence*.

¹³⁴ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 17/06/2014, [url](#)

¹³⁵ Sabahi online, 03/07/2014, [url](#); Sabahi online, 01/07/2014, [url](#)

¹³⁶ Amnesty International (AI), 23/10/2014, [url](#)

¹³⁷ European Asylum Support Office (EASO), 01/12/2014, p.4, [url](#)

¹³⁸ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, pp. 28-29, [url](#)

¹³⁹ Sabahi online, 28/11/2014, [url](#)

¹⁴⁰ UN Security Council, 23/01/2015, p. 3, [url](#)

¹⁴¹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 05/2014, [url](#)

ACLED geeft volgende definities voor de gewelddadige incidenten die ze registreerde in Mogadishu:

Table 1: ACLED Event Types

Event Type	Event Description
Battle-No change of territory	A battle between two violent armed groups where control of the contested location does not change. This is the correct event type if the government controls an area, fights with rebels and wins; if rebels control a location and maintain control after fighting with government forces; or if two militia groups are fighting. These battles are the most common activity and take place across a range of actors, including rebels, militias, and government forces, communal groups.
Battle-Non-state actor overtakes territory	A battle where non-state actors win control of location. If, after fighting with another force, a non-state group acquires control, or if two non-state groups fight and the group that did not begin with control acquires it, this is the correct code. There are few cases where opposition groups other than rebels acquire territory.
Non-violent transfer of territory	This event describes situations in which rebels or governments acquire control of a location without engaging in a violent act.

Non-violent activity by a conflict actor	This event records activity by rebel groups/militia/governments that does not involve active fighting but is within the context of the war/dispute. For example: recruitment drives, incursions or rallies qualify for inclusion. It also records the location and date of peace talks and arrests of high-ranking officials. The inclusion of such events is limited, as its purpose is to capture pivotal events within campaigns of political violence. The notes column contains information on the specifics of the event.
Violence against civilians	Violence against civilians occurs when any armed/violent group attacks civilians. By definition, civilians are unarmed and not engaged in political violence, Rebels, governments, militias, rioters can all commit violence against civilians.

Remote violence	Remote violence refers to events in which the tool for engaging in conflict did not require the physical presence of the perpetrator. Remote violence notes that the main characteristic of an event is that a spatially removed group determines the time, place and victims of the attack. These include bombings, IED attacks, mortar and missile attacks, etc. Remote violence can be waged on both armed agents (e.g. an active rebel group; a military garrison) and civilians (e.g. a roadside bombing).
-----------------	---

Definities van de verschillende categorieën van geweld volgens ACLED¹⁴²

Voorbeelden van wat ACLED categoriseert onder *battle – no change of territory*, zijn: *hit-and-run*-aanvallen op militaire basissen, beschieten van soldaten, afvuren van mortiergranaten op soldaten, militaire basissen of politiekantoren en gevechten tussen verschillende facties binnen de veiligheidsorganen.¹⁴³

De 352 incidenten die ACLED telt tussen 1 juli 2014 en 31 december 2014 categoriseert het als volgt:

- *battle-no change of territory*: 192
- *violence against civilians*: 78
- *remote violence*: 61
- *riots/protests*: 13
- *non-violent activity by a conflict actor*: 7
- *non-violent transfer of authority*: 1¹⁴⁴

Dit laatste incident, *non-violent transfer of authority*, is de aanval op en kortstondige inname door Al-Shabaab van het kantoor van de districtscommissaris van Kahda, in het district Wardigley, in december 2014. Al-Shabaab kan volgens ACLED het kantoor gedurende twee uur in handen houden.¹⁴⁵ Voor meer informatie zie 4.2.

Tussen 1 en 31 januari 2015 registreert ACLED 46 gewelddadige incidenten:

- *battle-No change of territory*: 25
- *remote violence*: 7
- *violence against civilians*: 11
- *non-violent activity by a conflict actor*: 2
- *riots/protests*: 1¹⁴⁶

¹⁴² Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 2015, [url](#)

¹⁴³ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 31/01/2015, [url](#)

¹⁴⁴ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁴⁵ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁴⁶ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 31/01/2015, [url](#)

ACLED vermeldt voor de incidenten tussen 1 juli 2014 en 31 januari 2015 ook hoeveel dodelijke slachtoffers er volgens de berichtgeving vallen. ACLED legt uit dat deze aantallen schattingen zijn. Sommige bronnen geven immers niet exact weer hoeveel doden er vallen en schrijven bijvoorbeeld enkel dat het er "meerdere" zijn. In dat geval rekent ACLED er tien. Als de bronnen verschillende aantallen noemen, neemt ACLED het laagste aantal. :

- *violence against civilians*: 77 dodelijke slachtoffers
- *battle-no change of territory*: 158 dodelijke slachtoffers
- *remote violence*: 77 dodelijke slachtoffers.¹⁴⁷

De doelwitten zijn overwegend leden van milities en andere gewapende groepen, AMISOM of burgers die werken voor AMISOM, het Somalische leger of burgers die werken voor het leger of er zaken mee doen, andere officiële Somalische veiligheidsorganen, overheidsfunctionarissen, journalisten, Al-Shabaabdeserteurs, een vermoedelijke informant van de veiligheidsdienst, een clanoudste, parlamentsleden, een winkeleigenaar omwille van een ruzie over een afpersing en buitenlanders. De dodelijke slachtoffers die onder de noemer *violence against civilians* worden genoemd, hebben meestal ook een van deze hoedanigheden.¹⁴⁸

De daders zijn overwegend leden van (onbekende) gewapende groepen, onbekende gewapende mannen, (vermoedelijke) Al-Shabaabstrijders, soldaten of leden van andere Somalische veiligheidsorganen.¹⁴⁹

Het volgende overzicht vermeldt enkel die gewelddadige incidenten die niet met zekerheid als doelgerichte moord, aanval op een militaire basis of een basis van een ander veiligheidsorgaan, aanslag of criminaliteit kunnen worden gecategoriseerd. Het slachtoffer van deze incidenten is ofwel een burger die niet kan beschouwd worden als behorend tot een van de categorieën die onder de doelwitten in de vorige alinea is beschreven of het kan gaan om een incident waarvan het motief of het doelwit niet gekend is. Dit overzicht is niet exhaustief.

- Op 5 juli 2014 vuren onbekenden een mortiergranaat af op de wijk Tabeelaha Jaceylka, in het district Bondheere. De granaat komt terecht in een drukke straat en er raken volgens de berichtgeving minstens zeven burgers gewond.¹⁵⁰
- Op 21 juli 2014 gebeurt er in het district Hodan een aanslag op een burger waarbij het motief niet bekend is.¹⁵¹
- Op 2 augustus 2014 wordt in het district Hodan een burger gedood. Er wordt geen motief vermeld.¹⁵²
- Op 3 augustus 2014 komen vier vrouwen om en raken er zeven andere gewond bij de ontploffing van een *Radio Controlled Improvised Explosive Device* (RCIED) die verstopt is in een vuilnisbak (garbage collection point). Dit gebeurt in de wijk Taleeh in het district Hodan. Het motief is volgens de bron niet gekend.¹⁵³

¹⁴⁷ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#); Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 31/01/2015, [url](#)

¹⁴⁸ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#); Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 31/01/2015, [url](#)

¹⁴⁹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#); Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 31/01/2015, [url](#)

¹⁵⁰ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁵¹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁵² Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁵³ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

- Op 4 augustus 2014 schieten veiligheidsagenten bij het kantoor van de eerste minister een man dood omdat ze vinden dat hij er vijandig uitziet.¹⁵⁴
- Volgens Shabelle Media Network schiet een soldaat op 12 of 13 augustus 2014 om ongekende reden een burger dood.¹⁵⁵
- Bij een betoging op 15 augustus 2014, in de districten Wadajir en Kaaraan, schieten Somalische soldaten een betogers dood. De betoging is een protest tegen het doodschieten van acht personen, waaronder burgers, bij de actie tegen de woning van de voormalige districtscommissaris van Wadajir.¹⁵⁶
- Op 19 augustus 2014 opent een Somalische soldaat het vuur op een huwelijksfeest in het district Dharkeynley en doodt een vrouw en verwondt twee andere. Het motief is niet gekend.¹⁵⁷
- In het district Heliwa schieten onbekenden op 23 augustus 2014 een vrouw dood die als kok voor soldaten heeft gewerkt.¹⁵⁸
- Op 5 september 2014 schiet een soldaat in een ruzie met een burger die burger dood.¹⁵⁹
- Op 7 september 2014 vuren onbekenden mortiergranaten af op de wijk Ceel Gaabta in het district Hamar Jabjab. De mortiergranaten doden een kind en verwonden zijn beide ouders.¹⁶⁰
- Op 13 september 2014 opent een konvooi van AMISOM het vuur op een minibus, die volgens getuigen op hen toe reed. De chauffeur komt om.¹⁶¹
- Op 12 oktober 2014 openen gewapende mannen in een legeruniform, in het district Yaaqshiid, het vuur op een voertuig van het openbaar vervoer. Een vrouw komt daarbij om. De echte identiteit van de daders noch het motief zijn gekend.¹⁶²
- Op 13 oktober 2014 valt, volgens Dalsan Radio, een onbekende man in het district Karaan een man aan die een moskee verlaat. Het motief noch de dader zijn bekend. Volgens de bron Somali Dhacdo valt een Somaliër die is teruggekeerd uit Canada op 14 oktober 2014 een gelovige aan in een moskee en onthoofdt hem. Het is onduidelijk of het om hetzelfde incident gaat.¹⁶³
- Op 19 oktober 2014 schieten in het district Hawl Wadaag twee mannen twee andere mannen dood. Het motief is niet gekend maar naar verluidt verkochten de twee slachtoffers de drug qat aan soldaten.¹⁶⁴
- Op 30 oktober 2014 is er een krachtige ontploffing in het district Heliwa, waarbij doden en gewonden vallen.¹⁶⁵

¹⁵⁴ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁵⁵ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁵⁶ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁵⁷ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁵⁸ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁵⁹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁶⁰ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁶¹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁶² Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁶³ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁶⁴ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁶⁵ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

- Op 2 november 2014 worden twee vrouwen doodgeschoten in het district Dharkhenley, volgens het artikel vermoedelijk door Al-Shabaab. Een andere bron meldt dat twee vrouwen in Medina/Wadajir worden doodgeschoten. Het is niet duidelijk of het over hetzelfde incident gaat.¹⁶⁶
- Op 3 november 2014 steken mannen een vrouw dood in het district Hodan. De daders noch het motief zijn gekend.¹⁶⁷
- Op 6 december 2014 rijdt een politiewagen twee vrouwen aan. Ze komen om.¹⁶⁸
- Volgens Goobjoog wordt op 25 december 2014 een man doodgeschoten in Industrial Road in Mogadishu.¹⁶⁹
- Volgens Goobjoog worden op 30 december 2014 twee mannen doodgeschoten op de markt Suk Ba'ad in Mogadishu. Diezelfde dag wordt een vrouw doodgeschoten. Goobjoog vermeldt niet waar dat gebeurde.¹⁷⁰
- Volgens Goobjoog wordt op 26 januari 2015 een jongeman gedood op de markt Baraka.¹⁷¹

4.1. Doelgerichte moorden

AI wijst er in oktober 2014 op dat elk jaar tijdens de ramadan het aantal aanvallen door Al-Shabaab in Mogadishu toeneemt. Tijdens de ramadan, van 28 juni 2014 tot 27 juli 2014, bereikt het aantal moordaanslagen het hoogste niveau sinds 2010, toen Al-Shabaab nog het overgrote deel van Mogadishu in handen had.¹⁷² Volgens het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken worden tijdens de ramadan in Mogadishu in totaal 132 mensen vermoord. De toedracht van deze moorden is volgens het ministerie niet altijd duidelijk.¹⁷³

De overzichten hieronder vermelden niet alle gekende doelgerichte moorden.

- Verschillende overheidsfunctionarissen worden op 1 juli 2014 en de dagen erna doodgeschoten. Al-Shabaab schiet in de hoofdstad ook soldaten dood. Op 3 juli 2014 eist de groep de verantwoordelijkheid op voor de dodelijke aanslag op een parlements lid.¹⁷⁴
- Op 6 juli 2014 wordt opnieuw een verkeersagent vermoord, de vijfde in een week tijd.¹⁷⁵
- Nog volgens het Nederlandse ministerie sterven tussen 7 en 9 juli 2014 twaalf mensen met uiteenlopende beroepen (zoals belastingambtenaren, zakenman, districtsbestuurder en advocaat) door gerichte aanslagen van Al-Shabaab.¹⁷⁶
- Op 8 juli 2014 wordt een oud-parlementariër doodgeschoten, op 23 juli 2014 het vrouwelijke parlements lid Saado Ali Warsame en op 1 augustus 2014 een parlements lid en oud-minister.¹⁷⁷

¹⁶⁶ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁶⁷ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁶⁸ Goobjoog, 01/01/2015, [url](#)

¹⁶⁹ Goobjoog, 01/01/2015, [url](#)

¹⁷⁰ Goobjoog, 01/01/2015, [url](#)

¹⁷¹ Goobjoog, 01/02/2015, [url](#)

¹⁷² Amnesty International (AI), 23/10/2014, [url](#)

¹⁷³ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 22, [url](#)

¹⁷⁴ Sabahi online, 03/07/2014, [url](#); Sabahi online, 01/07/2014, [url](#)

¹⁷⁵ Sabahi online, 06/07/2014, [url](#)

¹⁷⁶ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 27, [url](#)

¹⁷⁷ Hiiraan, 23/07/2014, [url](#); Sabahi online, *Former Somali lawmaker assassinated in Mogadishu*, 09/07/2014, [url](#); Deutsche Welle, 01/08/2014, [url](#)

Tijdens een conferentie georganiseerd door EASO in oktober 2014, zegt de voorzitter van de Somalische ngo CRD dat de veiligheidssituatie in Mogadishu in de twee maanden na de ramadan verbeterd is.¹⁷⁸ Ook het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken schrijft dat september 2014 een relatief rustige periode is, maar dat Al-Shabaab in oktober 2014 zijn gewelddadige acties weer herneemt en dat november 2014 opnieuw een toename kent van het aantal aanslagen en moorden op mensen die werken voor de Somalische overheid.¹⁷⁹ In een artikel van eind november 2014 heeft *Sabahi online* het over de "recent string of fatal attacks targeting politicians, returning diaspora, and people linked to foreign companies or governments."¹⁸⁰

- Volgens het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken raakt in oktober 2014 de directeur van TV Mogadishu gewond bij een aanslag op zijn leven.¹⁸¹
- Nog volgens het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken wordt tijdens de week van 16 oktober 2014 op vier mensen (soldaten, een burger en een journalist) een gerichte moordaanslag gepleegd.¹⁸²
- In november 2014 wordt onder meer een journalist zwaar gewond bij een aanslag op zijn leven, wordt een werknemer van de immigratiedienst doodgeschoten, een ambtenaar voor sociale zaken vermoord en een gevangenisbewaker en zijn zoon gedood.¹⁸³
- Op 17 november 2014 schieten onbekende gewapende mannen een Somaliër dood die teruggekeerd is uit de diaspora.¹⁸⁴
- Op 27 november 2014 wordt opnieuw een Somali die recent vanuit de diaspora is teruggekeerd, gedood.¹⁸⁵
- Volgens Goobjoog wordt op 8 december 2014 zakenman Aweys Ahmed Jis neergeschoten op de markt Suk Ba'ad in Mogadishu.¹⁸⁶
- Volgens Goobjoog wordt op 10 december 2014 het hoofd van een universiteit doodgeschoten in het district Hodan.¹⁸⁷
- Op 24 januari 2015 worden een lokale overheidsfunctionaris en zijn lijfwacht gedood in het district Yaqshid.¹⁸⁸
- Op 24 januari 2015 schieten gewapende mannen een student dood in de wijk Labodhagah. De student zou de zoon zijn van een Somalische kunstenaar.¹⁸⁹
- Op 29 januari 2015 wordt een jonge man die samenwerkt met Turkse wegenwerkers gedood op de markt Bakara.¹⁹⁰

¹⁷⁸ European Asylum Support Office (EASO), 01/12/2014, p.4, [url](#)

¹⁷⁹ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 28-29, [url](#)

¹⁸⁰ Sabahi online, 28/11/2014, [url](#)

¹⁸¹ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 28, [url](#)

¹⁸² Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 28, [url](#)

¹⁸³ Sabahi online, 10/11/2014, [url](#); Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 29, [url](#); Goobjoog, 11/11/2014, [url](#); Goobjoog, 12/11/2014, [url](#)

¹⁸⁴ Sahan Journal (Abdulahi J.), 26/11/2014, [url](#)

¹⁸⁵ Sabahi online, 28/11/2014, [url](#); Agence France-Presse (AFP), 27/11/2014, [url](#)

¹⁸⁶ Goobjoog, 01/01/2015, [url](#)

¹⁸⁷ Goobjoog, 01/01/2015, [url](#)

¹⁸⁸ Goobjoog, 01/02/2015, [url](#)

¹⁸⁹ Goobjoog, 01/02/2015, [url](#)

¹⁹⁰ Goobjoog, 01/02/2015, [url](#)

4.2. Aanvallen op militaire basissen en basissen van andere veiligheidsorganen

Naast het doelgericht moorden, voeren gewapende mannen, soms onbekend en soms strijders van Al-Shabaab, ook aanvallen uit op basissen van de verschillende veiligheidsorganen. Het overzicht hieronder vermeldt niet alle aanvallen waarover er bericht is.

- Volgens een lokale bron waarop ACLED zich baseert, lanceren strijders van Al-Shabaab op 10 juli 2014 een verrassingsaanval op een basis van NISA, in de buurt van de Caafi Water Factory in het district Hawl Wadaag. Er is volgens de bron een vuurgevecht dat ongeveer 20 minuten duurt en waarna de strijders zich terugtrekken. De bron heeft geen informatie over slachtoffers.¹⁹¹
- Een lokale bron waarop ACLED zich baseert vermeldt dat strijders van Al-Shabaab op 10 juli 2014 een verrassingsaanval lanceren tegen soldaten van SNG in de wijk Biyo Degaanka in het district Heliwa. Er is vervolgens een kort vuurgevecht, waarna Al-Shabaab zich terugtrekt. Volgens de bron kan niet vastgesteld worden of er slachtoffers zijn.¹⁹²
- Volgens een lokale bron waarop ACLED zich baseert, lanceren strijders van Al-Shabaab op 14 juli 2014 een verrassingsaanval op een basis van SNG in het politiekantoor van Heliwa in het district Heliwa. Er is een confrontatie nadat Al-Shabaab raketgranaten heeft afgevuurd. De confrontatie duurt een half uur. Daarna trekken de aanvallers zich terug. De bron schrijft dat "Casualties from both sides could not be established".¹⁹³
- Volgens Radio Al Furqaan en geciteerd door ACLED, valt Al-Shabaab op 17 juli 2014 een legerbasis aan in Siinka Dheer in het district Dharkeynley. Een hevig gevecht zou daarop losgebarsten zijn maar er is geen informatie over slachtoffers.¹⁹⁴
- Op 2 oktober 2014 valt Al-Shabaab een controlepost van Somalische veiligheidstroepen aan op het strand Jazeera nabij Mogadishu. Daarbij komen volgens RBC Radio twee veiligheidsagenten en twee aanvallers om.¹⁹⁵
- Op 14 december 2014 vuurt Al-Shabaab mortiergranaten af op de basis Halane, een basis van AMISOM nabij de internationale luchthaven Aden Adde. Al-Shabaab zegt dat ze daarbij veertien soldaten hebben gedood, andere bronnen spreken over tien gedode soldaten.¹⁹⁶ Op 25 december 2014 valt Al-Shabaab de basis opnieuw aan en doodt het één soldaat en verwondt een andere. Volgens AMISOM doden zij vijf aanvallers en nemen er drie gevangen.¹⁹⁷
- Op 21 december 2014 bericht het radiostation van Al-Shabaab over gevechten in het district Kahda in Mogadishu. Volgens het radiostation hebben strijders van Al-Shabaab kortstondig de controle over het district overgenomen op 20 december. Nog volgens het radiostation doden ze twee Somalische soldaten en trekken ze zich na enige tijd terug uit het district.¹⁹⁸ ACLED vermeldt eveneens de kortstondige inname. Het baseert zich daarvoor op een lokale bron die stelt dat de strijders zich na twee uur terugtrekken.¹⁹⁹

¹⁹¹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 22/11/2014, [url](#)

¹⁹² Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 22/11/2014, [url](#)

¹⁹³ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 22/11/2014, [url](#)

¹⁹⁴ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 22/11/2014, [url](#)

¹⁹⁵ RBC Radio, 06/10/2014, [url](#)

¹⁹⁶ Sabahi online, 15/12/2014, [url](#)

¹⁹⁷ Sabahi online, 26/12/2014, [url](#)

¹⁹⁸ Radio Andalus, 21/12/2014, [url](#)

¹⁹⁹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

4.3. Aanslagen : *remote violence*

Doelgerichte moorden en aanvallen op basissen van veiligheidsorganen, die in de vorige hoofdstukken aan bod kwamen, kunnen vaak ook als aanslag omschreven worden. In dit hoofdstuk komen vooral, maar niet uitsluitend, die aanslagen aan bod waarbij de daders gebruik maken van wat ACLED *remote violence* noemt.

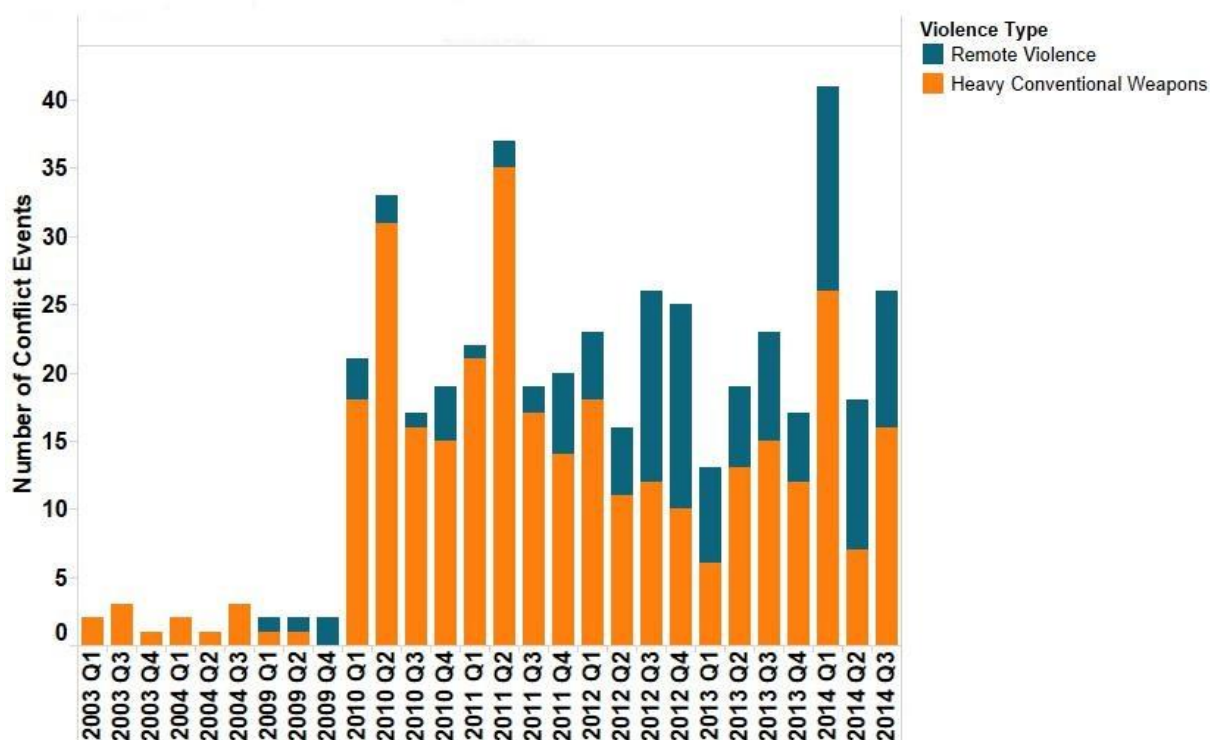
ACLED schrijft in oktober 2014 in een analyse dat Al-Shabaab sinds 2011 veel meer gebruik maakt van *remote violence*, in vergelijking met het gebruik van conventionele zware wapens. ACLED omschrijft *remote violence* als

“Remote violence is a event wherea conflict actor engages another group while remaining spatially removed from the area of attack. This can take the form of improvised explosive devices, air strikes, rocket attacks and bombs.”²⁰⁰

In Afrika vindt *remote violence* volgens ACLED het vaakst plaats in Somalië, waar zich 31,8 % van dergelijke incidenten voordoen. Somalië is ook het dodelijkste land op vlak van *remote violence*. Het telt 34,6 % van alle dodelijke slachtoffers van *remote violence* in Afrika.²⁰¹

De grafiek hieronder toont de evolutie van 2003 tot het derde kwartaal van 2014:

Figure 3: Conflict Events Involving Al Shabaab by Weaponary Used, Somalia, Q1 2003-Q3 2014

Evolutie van het gebruik van *remote violence* door Al-Shabaab²⁰²

²⁰⁰ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 29/10/2014, [url](#); Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 01/2015, [url](#)

²⁰¹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁰² Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 2014, [url](#)

ACLED stelt dat het voorbeeld van Al-Shabaab aantoont dat groepen vaak verschillende soorten wapens en tactieken tegelijk gebruiken. De grafiek toont immers dat Al-Shabaab ook nog conventionele zware wapens gebruikt.²⁰³

Een van de elementen in de definitie van ACLED van *remote violence* is dat het geweld gericht is tegen "een andere groep". Van de aanslagen die Cedoca hieronder opsomt, is niet altijd duidelijk wat het beoogde doelwit is.

Het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken stelt in december 2014 dat markten, hotels en andere publieke ruimten gevoelig blijven voor Al-Shabaabgeweld. Het ministerie schrijft ook dat Al-Shabaab in 2014 in staat blijft om gerichte aanslagen in Mogadishu te plegen. Zo plegen ze volgens het ministerie in september en oktober 2014 meerdere aanvallen met bomauto's. Het aantal toevallig aanwezige burgers dat slachtoffer wordt van aanslagen stijgt daardoor.²⁰⁴ Amnesty International herhaalt in een rapport van oktober 2014 haar stelling dat Al-Shabaab nog steeds de mogelijkheid heeft om dodelijke aanvallen uit te voeren, zelfs in de meest bewaakte delen van Mogadishu.²⁰⁵

In de periode juli 2014 - januari 2015 berichten de geraadpleegde bronnen over volgende aanslagen in Mogadishu:

- Al-Shabaab eist de verantwoordelijkheid op voor een aanslag met een bomauto nabij het parlement in Mogadishu op 5 juli 2014. Bij die ontploffing vallen minstens drie doden, allen soldaten, en komt ook een zelfmoordterrorist om. Volgens een fotograaf van AFP raken dertien burgers gewond.²⁰⁶
- Op 9 juli 2014 pleegt Al-Shabaab voor de tweede keer in 2014 een aanslag op de presidentiële residentie, Villa Somalia. De aanvallers laten een bom ontploffen aan de achterkant van het complex en vallen binnen via een andere ingang. Er vindt een vuurgevecht plaats. De autoriteiten stellen dat ze de aanval hebben kunnen afweren en dat ze de negen aanvallers gedood hebben.²⁰⁷
- Volgens een lokale bron waarop ACLED zich baseert, ontploft op 10 juli 2014 nabij zakencentrum Shibis, in het district Shibis, een wagen. De ontploffing wordt waarschijnlijk veroorzaakt door een zogenaamd RCIED. De chauffeur zit op het moment van de ontploffing niet in de wagen. Drie kinderen die in de nabijheid spelen, raken gewond.²⁰⁸
- Volgens een lokale bron waarop ACLED zich baseert, ontploft op 15 juli 2014 een voertuig in de buurt Bacaadlaha in het district Hamar Weyne. Er wordt vermoed dat de ontploffing veroorzaakt is door een IED. Er is geen bericht over slachtoffers. Het voertuig zou van een medewerker van NISA zijn.²⁰⁹
- Op 22 augustus 2014 raken meerdere burgers gewond wanneer een hoge veiligheidsofficier door een berm bom wordt gevisieerd en gedood wordt. Dit gebeurt in het district Huriwa.²¹⁰
- Op 8 september 2014 komen buiten Mogadishu, nabij Afgoye, 12 burgers om en raken er minstens 27 gewond wanneer Al-Shabaab twee bommen laat ontploffen op twee konvooien,

²⁰³ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 29/10/2014, [url](#)

²⁰⁴ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 17, [url](#)

²⁰⁵ Amnesty International (AI), 23/10/2014, [url](#)

²⁰⁶ Shabelle Media Network, 05/07/2014, [url](#) ; Sabahi online, 07/07/2014, [url](#)

²⁰⁷ Sabahi online, 09/07/2014, [url](#)

²⁰⁸ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 22/11/2014, [url](#)

²⁰⁹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 22/11/2014, [url](#)

²¹⁰ RBC Radio, 22/08/2014, [url](#)

een van AMISOM en een van Somalische veiligheidstroepen. Twee minibusjes die burgers vervoeren, worden ook geraakt.²¹¹

- Op 12 oktober 2014 is er een aanslag met een bomauto in de straat Maka Al Mukaram, de drukste straat van Mogadishu. De bom ontploft voor een druk café. Minstens zeven personen (minstens dertien volgens *Sabahi online*) komen om, achttien andere raken gewond. Volgens de commissaris van het district Hawl Wadag zijn de dodelijke slachtoffers op een na allemaal burgers. Volgens de eigenaar heeft het café een divers cliënteel, waaronder ook overheidsfunctionarissen. Al-Shabaab eist later de verantwoordelijkheid op en verklaart de inlichtingendienst te viseren.²¹²
- Volgens informatie van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken ontploft op 13 oktober 2014 een auto in een garage in het district Hodan. In die garage zou een auto van NISA gestaan hebben. Bij de ontploffing raken vijf personen gewond. Het ministerie schrijft verder dat in die week nog vijf andere aanslagen plaatsvinden met bommen onder geparkeerde auto's. Daarbij komen ongeveer zeven personen om, waaronder een aantal passerende kinderen, en raken er een tiental gewond.²¹³
- Op 15 oktober 2014 komen vijf burgers om en raken er dertien gewond wanneer een auto ontploft bij een café in het district Hamar Weyne. Volgens de eigenares van het café zijn alle slachtoffers burgers. Haar eigen kinderen raken ook gewond. Al-Shabaab eist de verantwoordelijkheid op en verklaart dat het zou verdergaan met het viseren van trepunten waar overheidsfunctionarissen komen. Volgens de woordvoerder van het district Benadir is het een willekeurige aanval met als doel het doden van burgers. Ook de voorzitter van de Benadir Women's Association zegt volgens *Sabahi online* dat Al-Shabaab opnieuw burgers viseert.²¹⁴
- Op 25 oktober 2014 komt volgens *Sabahi online* een persoon om bij de ontploffing van een bomauto, volgens het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken zijn het er twee. Verschillende bronnen schrijven dat vijf of zes personen gewond raken.²¹⁵
- Op 1 november 2014 ontploft een bomauto in het district Hodan. Er is één dode en één gewonde. De autoriteiten beschuldigen Al-Shabaab.
- Op 16 november 2014 ontploft in het district Waberi een magnetische IED die aan een auto bevestigd is. De chauffeur raakt gewond. Volgens informatie van de nieuwssite Goobjoog komt een chauffeur om en raakt een vrouw gewond wanneer een auto ontploft. Het is onduidelijk of het om hetzelfde incident gaat.²¹⁶
- Op 3 december 2014 rijdt een bomauto in op een konvooi van de VN nabij de luchthaven. Vier personen, waaronder voorbijgangers, worden gedood en negen raken gewond.²¹⁷
- Op 2 januari 2015 ontploft een bom die in een auto is gemonteerd. De chauffeur, een werknemer van een reisagentschap, komt om.²¹⁸

²¹¹ Reuters, 08/09/2014, [url](#) ; Sabahi online, 08/09/2014, [url](#)

²¹² Deutsche Welle, 12/10/2014, [url](#); Sabahi online, 13/10/2014, [url](#)

²¹³ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 28, [url](#)

²¹⁴ Sabahi online, 16/10/2014, [url](#); Sabahi online, 28/10/2014, [url](#)

²¹⁵ Sabahi online, 27/10/2014, [url](#)

²¹⁶ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²¹⁷ Sabahi online, 03/12/2014, [url](#)

²¹⁸ Goobjoog, 01/02/2015, [url](#)

- Op 4 januari 2015 ontploft een bomauto in het district Waberi en nabij de internationale luchthaven. Volgens *Sabahi online* komen vier burgers en de uitvoerder van de aanslag om. Al-Shabaab eist de aanslag op.²¹⁹
- Op 8 januari 2015 komen twee personen om en raken er drie gewond wanneer in het district Warta Nabaada (vroegere naam: Whardigley²²⁰) een landmijn ontploft.²²¹
- ACLED vermeldt dat Radio Mustaqbal meldt dat op 10 januari 2015 vijf personen gewond raken bij een morteraanval in het district Warta Nabaada (vroegere naam: Whardigley²²²). In de buurt van de aanval vindt een vergadering van ministers van Buitenlandse Zaken plaats maar volgens de bron is niet geweten of er een band is met de aanval.²²³
- Op 22 januari 2015 vallen vijf doden bij een bomaanslag in een hotel waar een officiële Turkse delegatie logeert. De aanslag gebeurt op de dag voor het bezoek van de Turkse president.²²⁴

4.4. Criminaliteit

Pers en ngo's praten zeer weinig over criminaliteit in Mogadishu en wanneer ze erover praten dan is het meestal om de misdrijven die worden gepleegd door de soldaten en de regeringsgezinde milities aan de kaak te stellen.

UNDSS heeft in 2013 aan Landinfo uitgelegd dat het niet veel incidentenrapporten ontvangt van gewone criminele feiten. De meeste rapporten hebben betrekking op de regeringssoldaten (of in ieder geval op personen die dat uniform dragen) en op Al-Shabaab. Het gebeurt echter dat gewone misdaden worden gemeld (waarbij Al-Shabaab en het leger dus niet betrokken zijn) zoals gewapende overvallen en verkrachtingen. Soms zijn bepaalde gerichte moordaanslagen van criminele aard in plaats van terroristische aard.²²⁵

Tal van bronnen melden dat het aantal gevallen van seksueel geweld zeer hoog is in Somalië. IDP's zijn het kwetsbaarst.²²⁶ Deze situatie wordt nog verergerd door het feit dat de straffeloosheid een groot probleem blijft in Somalië, vooral wanneer het gaat om gevallen van seksueel geweld. Volgens UNHCR behandelen de politieagenten de gevallen van seksueel geweld niet vaak op een objectieve manier en zijn er te weinig middelen om onderzoeken naar deze gevallen in te stellen. De capaciteit van de betrokken organisaties op vlak van adviesverlening en juridische vertegenwoordiging is bovendien zeer beperkt.²²⁷ Hoofdstuk 8.2 Situatie van vrouwen en kinderen beschrijft de leefomstandigheden van vrouwen en het geweld tegen vrouwen meer in detail.

UNDSS heeft aan de researchers van Landinfo uitgelegd dat de regeringssoldaten allerlei soorten misdaden begaan ten opzichte van de burgers, met name indien ze hen niet het vereiste smeergeld betalen. Daarbij worden soms ook burgers gedood. In mei 2013 zegt UNDSS dat de regeringssoldaten de hulpverleners blijven bestelen en dat ze zelfs hebben geschoten op ontheemde

²¹⁹ Sabahi online, 05/01/2015, [url](#)

²²⁰ Sabahi online, 10/04/2012, [url](#)

²²¹ Sabahi online, 09/01/2015, [url](#)

²²² Sabahi online, 10/04/2012, [url](#)

²²³ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 31/01/2015, [url](#)

²²⁴ Goobjoog, 01/02/2015, [url](#)

²²⁵ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013, [url](#)

²²⁶ Human Rights Watch (HRW), 06/05/2013, [url](#); UNICEF, 01/08/2012, [url](#); Human Rights Watch (HRW), 13/02/2014, [url](#); Amnesty International (AI), 15/05/2013, [url](#); UN Human Rights Council, 16/08/2013, [url](#); UN Security Council, 03/09/2013, [url](#)

²²⁷ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013, [url](#)

personen om de voor hen bestemde hulp te ontfutselen.²²⁸ Op 13 juni 2014 is er opnieuw een dergelijk incident: in Mogadishu schiet de Somalische politie op een hulpverdelingspost, doodt daarbij een bewaker en plundert hulpgoederen.²²⁹

Wat betreft de personen die hun woning ontvluchten, benadrukt AI dat ze tijdens hun reis het risico lopen om het slachtoffer te worden van diefstallen, geweld, chantage en soms van seksueel geweld. Hoewel het moeilijk is om de daders van deze daden te identificeren, bevestigt AI dat het waarschijnlijk is dat leden van de regeringstroepen en van hun geallieerde milities, evenals criminele groeperingen, hier verantwoordelijk voor zijn. De ngo verduidelijkt dat Al-Shabaab ook burgers die op doorreis zijn, afperst. Bovendien heeft Al-Shabaab ook burgers opgepakt die naar bepaalde gebieden terugkeren of bepaalde gebieden verlaten, in het bijzonder de regio van Mogadishu.²³⁰

Muhyadin Ahmed Roble van The Jamestown Foundation merkt in juni 2013 eveneens op dat het aanhoudend gebrek aan discipline van de Somalische veiligheidsdiensten problematisch is. De voormalige militieleden worden namelijk vaak gedurende maanden niet betaald. Ze bestellen systematisch de mensen en de stad die ze geacht worden te beschermen en worden op die manier een extra uitdaging op veiligheidsvlak. Roble zegt dat bepaalde leden van het leger zelfs zo ver zijn gegaan dat ze illegale wegversperringen hebben opgeworpen in Mogadishu. Ze gebruiken deze om de mensen af te persen die zich met de wagen door de hoofdstad verplaatsen.²³¹ AI heeft in mei 2013 de afpersing en de gevallen van geweld aan de controleposten ook aan de kaak gesteld, in het bijzonder aan de belangrijkste inval- en uitvalswegen van de steden die door de autoriteiten worden gecontroleerd, en merkt op dat Al-Shabaab eveneens controlepunten opzet in de zones die in handen van Al-Shabaab zijn.²³²

Volgens een gesprekspartner van Landinfo in 2013 zijn er ook regeringsgezinde milities die misdrijven plegen in Mogadishu. Hoewel zij de regering steunen, zou de regering geen controle over hen kunnen uitoefenen.²³³

Landinfo en de Danish Immigration Service schrijven in het rapport over de *fact finding mission* die ze begin november 2013 hebben uitgevoerd, dat een internationale organisatie stelt dat volgens statistieken 279 ontvoeringen uit de periode juli tot september 2013 niet zijn opgelost. Het gaat om allemaal minderjarigen, in meerderheid afkomstig uit de regio Benadir. Volgens deze internationale organisatie gaan de algemene misdaadcijfers in de regio's onder de controle van het Somalische leger de hoogte in. *Gender based violence* en overvallen nemen ook toe in deze gebieden, wat de organisatie doet besluiten dat ze niet geschikt zijn voor terugkeer. De organisatie zegt dat er waarschijnlijk minder misdaad is in gebieden die gecontroleerd worden door Al-Shabaab.²³⁴

In een artikel van april 2014 schreef IRIN dat onder meer misdaad de inwoners van Mogadishu verhindert om een normaal leven te leiden.²³⁵

Het Observatory of Conflict and Violence Prevention (OCVP) publiceert in juli 2014 rapporten over conflicten en veiligheid in de verschillende wijken van Mogadishu. De respondenten stellen een verhoging van de criminaliteit vast en vermelden diefstallen, overvallen en afpersing. Ze wijten de stijging van de criminaliteit aan het gebrek aan bestaansmiddelen, de alomtegenwoordigheid van wapens en gebrek aan scholing. Sommigen zien een verband met het gebruik van de drug qat.²³⁶

²²⁸ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013, [url](#)

²²⁹ OODA Loop, 21/06/2014, [url](#)

²³⁰ Amnesty International (AI), 15/05/2013, [url](#)

²³¹ Jamestown Foundation (Roble M. A.), 14/06/2013, [url](#)

²³² Amnesty International (AI), 15/05/2013, [url](#)

²³³ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013, [url](#)

²³⁴ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 12/03/2014, [url](#)

²³⁵ Integrated Regional Information Networks (IRIN), 09/04/2014, [url](#)

²³⁶ Observatory of Conflict and Violence Prevention (OCVP), 07/07/2014, [url](#)

5. Doelwitten van het geweld

De informatie die Cedoca raadpleegde over de doelwitten van het geweld maken zelden een onderscheid tussen Mogadishu en de rest van Zuid-en Centraal-Somalië. Cedoca vermeldt in dit hoofdstuk welke informatie specifiek over Mogadishu gaat.

UNHCR schrijft in haar richtlijnen van januari 2014 dat correcte cijfers van burgerslachtoffers moeilijk te maken zijn, grotendeels door de aanhoudende onveiligheid en de politieke onwil om van opvolging een prioriteit te maken.²³⁷ Amnesty International maakt in een rapport van februari 2014 dezelfde opmerking: "It is difficult to monitor the impact of the conflict on civilians given limited access to many parts of south and central Somalia, and the ongoing absence of a system to track civilian casualties."²³⁸

Volgens het artikel van Sunguta West van 7 november 2014 heeft Al-Shabaab het aantal doelgerichte moorden op functionarissen en opposanten sterk opgevoerd.²³⁹ Volgens de UN Monitoring Group in zijn rapport van oktober 2014 is het doelwit van doelgerichte moorden verschoven van gewone soldaten naar huidige en voormalige hogere regeringsfunctionarissen en veiligheidsagenten. Al-Shabaab kan door zijn verhoogde capaciteiten om informatie in te winnen in Mogadishu zijn doelwitten beter selecteren. De groep ziet ook een link met het opvoeren van aanvallen met bomauto's (vehicle-borne improvised explosive device, VBIED), vaak in complexe aanvallen.²⁴⁰ Volgens de UN Monitoring Group zijn de doelgerichte moorden gericht op intimidatie en het destabiliseren van de federale regering in Mogadishu. Volgens de groep is het aantal doelgerichte moorden in 2014 geëscaleerd. Het noemt onder meer volgende doelwitten: "In 2014, the killing of individuals from shopkeepers, businessmen, government employees, politicians, journalists, members of the security forces and individuals linked to AMISOM are all examples of this trend [...]."²⁴¹ Het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken schrijft dat Al-Shabaab in 2014 vooral gericht geweld heeft gebruikt tegen belangrijke gebouwen en personeel in dienst van de overheid of van AMISOM, tegen journalisten, politici en plaatsen waar buitenlanders verblijven. Gewone burgers lopen eveneens risico te worden vermoord als ze soldaten behulpzaam zijn of wanneer ze een (familie)relatie hebben met overheidspersoneel. 'Onverdachte' burgers die zich op het verkeerde moment op de verkeerde plek bevinden, kunnen ook terecht komen in een kruisvuur of een aanslag. Verder in het rapport noemt het ook nog de diaspora als doelwit en geeft daarvan een voorbeeld uit 2013 (de aanslag op het hotel Al Jazeera) en uitspraken van de woordvoerder van Al-Shabaab in 2013. De kwalificatie "Individuen die een band hebben met AMISOM of de Somalische overheid" interpreteert Al-Shabaab volgens de UN Monitoring Group zeer breed. Ook tolken en eigenaars van theehuizen vallen daaronder. Parlementsleden zijn een ander specifiek doelwit van Al-Shabaab. In de periode die dit document behandelt worden twee parlementsleden vermoord: Saado Cali Warsame op 23 juli 2014 en Sheikh Aden Mohamed Mader op 1 augustus 2014. De UN Monitoring Group voegt toe dat niet bij elke moord de verantwoordelijkheid vaststaat.²⁴²

Sabahi online schrijft eind oktober 2014 dat Al-Shabaab in Mogadishu vaker burgers als doelwit neemt in kleinschalige aanslagen. *Sabahi online* verwijst naar de verklaring van Al-Shabaab dat het bij recente aanslagen leden van de inlichtingendiensten heeft geviseerd, maar voegt de mening van een voorzitter van een ngo toe die stelt dat als gevolg van de zware verliezen die Al-Shabaab zelf

²³⁷ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 01/2014, [url](#)

²³⁸ Amnesty International (AI), 19/02/2014, [url](#)

²³⁹ The Jamestown Foundation (West S.), 07/11/2014, [url](#)

²⁴⁰ UN Security Council, 15/10/2014, p. 63, [url](#)

²⁴¹ UN Security Council, 15/10/2014, p. 63, [url](#)

²⁴² UN Security Council, 15/10/2014, p. 65, [url](#)

geleden heeft, de groep opnieuw burgers viseert in Mogadishu. De voorzitter van een jongerenorganisatie denkt dat de groep zich bedreigd voelt door de hoog opgeleide burgers:

"Two reasons are leading [al-Shabaab] to carry out explosions in civilian locations, especially in upscale restaurants," she told Sabahi. "First, they want to eliminate anyone who displays enough intellect to reject their flawed ideology. Second, recently they have been unable to attack government centres like they used to before."

De voorzitter van de Internationale Universiteit van Mogadishu stelt dat de doelwitten van Al-Shabaab, overheidsfunctionarissen en regeringsleiders, samenleven met de gewone burgers van Mogadishu.

"The people al-Shabaab sees as the enemy -- the government's leaders and officers -- and the regular civilians in Mogadishu are all mixed together and cannot do without one another," he told Sabahi. "Therefore, while targeting one or two people who are part of the government, al-Shabaab takes the lives of dozens of innocent victims."²⁴³

De VN-secretaris-generaal schrijft in zijn rapport van 23 januari 2015 dat de aanvallen in Mogadishu gericht tegen regeringsfunctionarissen vaak burgerslachtoffers eisen.²⁴⁴

De UN Monitoring Group wijst er in zijn rapport van oktober 2014 op dat het niet altijd mogelijk is om de verantwoordelijke voor een doelgerichte moord aan te wijzen. Vooral bij moorden op rechters en journalisten is het volgens de groep moeilijk om de verantwoordelijke te kennen. De groep geeft verder het voorbeeld van de moord op het parlamentslid Saado Cali Warsame.²⁴⁵

Volgens de bronnen die EASO raadpleegde voor zijn rapport van augustus 2014, zijn de districtscommissarissen en hun personeel, die in februari 2014 ontslagen en vervangen worden, een doelwit voor Al-Shabaab. *Sabahi online* schrijft dat ze extra gevaar lopen doordat ze ook geen veiligheidspersoneel meer ter beschikking hebben. De nieuwe burgemeester kent hen geen lijkwachten meer toe. Op 3 mei 2014 wordt de auto van de voormalige secretaris van de administratie van Benadir opgeblazen en op 19 mei 2014 wordt de voormalige vice-districtscommissaris van Xamar Jabjab gedood. Dezelfde dag ontsnapt de voormalige districtscommissaris van Heliwa aan een moordaanslag.²⁴⁶

Human Rights Watch schrijft in haar jaarrapport over 2014, net zoals in 2013, dat Somalië nog steeds een van de gevaarlijkste plekken ter wereld is voor journalisten.²⁴⁷ De organisatie Committee to Protect Journalists (CPJ) telt in 2013 vier moorden op journalisten, in 2014 drie.²⁴⁸ CPJ schrijft dat hoewel het aantal moorden op journalisten niet meer zo hoog is als in het recordjaar 2012 er wel nog moorden gepleegd worden.²⁴⁹ Op 21 april 2014 schieten onbekenden Muhammad Hassan Amar, een journalist van *Radio Dalsan*, dood. Dit gebeurt op de Bakaramarkt in Mogadishu.²⁵⁰ Op 21 juni 2014 wordt de auto van een journalist tot ontploffing gebracht in Mogadishu. De journalist overlijdt.²⁵¹

Op 6 juli 2014 waarschuwt Al-Shabaab dat ze verkeersagenten zou treffen. De dag voordien heeft Al-Shabaab in Mogadishu twee verkeersagenten neergeschoten.²⁵²

²⁴³ Sabahi online, 28/10/2014, [url](#)

²⁴⁴ UN Security Council, 23/01/2015, p. 3, [url](#)

²⁴⁵ UN Security Council, 15/10/2014, p. 304, [url](#)

²⁴⁶ Sabahi online, 06/05/2014, [url](#); Sabahi online, 20/05/2014, [url](#)

²⁴⁷ Human Rights Watch (HRW), 29/01/2015, [url](#)

²⁴⁸ Committee to Protect Journalists (CPJ), s.d., [url](#)

²⁴⁹ Committee to Protect Journalists (CPJ) (Witchel E.), 16/04/2014, [url](#)

²⁵⁰ Garowe online, 22/04/2014, [url](#)

²⁵¹ Shabelle Media Network, 21/06/2014, [url](#); Committee to Protect Journalists (CPJ), 23/06/2014, [url](#)

²⁵² Dalsan Radio, 6/07/2014, [url](#)

Volgens Radio Mogadishu, en overgenomen door AMISOM Daily Monitoring Report, vallen er tijdens de ramadan in 2014, van eind juni tot eind juli, 132 doden bij aanslagen in Mogadishu.²⁵³

The International Centre for the Study of Radicalisation and Political Violence (ICSR) onderzoekt het profiel van de dodelijke slachtoffers van geweld door jihadisme. In het geval van Somalië onderzocht het de gewelddaden door Al-Shabaab gepleegd in de maand november 2014. In die periode maakt Al-Shabaab er volgens de auteur 216 dodelijke slachtoffers, waarvan 30 burgers, 145 militairen, 1 politiemann, 22 overheidsfunctionarissen en 18 jihadisten. Het gaat om gewelddaden in heel Somalië.²⁵⁴

Ook in de periode vóór juli 2014 is er discussie tussen experts over de kwetsbaarheid van burgers. Zo schrijft ACLED in een artikel van maart 2014 over Somalië dat er bij geweld door Al-Shabaab meer doden vallen dan voordien, vooral op vlak van *non-combatant targeting*.

"Al Shabaab is more active in battles, but violence against civilians by the group is more intense, resulting in higher rates of casualties, and a much higher ratio of average fatalities to conflict events (3.7 for violence against civilians in February; 1.5 for every battle event in the same month.)"²⁵⁵

UNHCR herhaalt in haar richtlijnen voor Somalië van januari 2014 de conclusie van Human Rights Watch van november 2013: "Al-Shabaab still has the capacity to wreak havoc, and civilians still bear the brunt of its attacks."²⁵⁶

UNHCR verklaart in januari 2014 aan Landinfo dat er sinds april - mei 2013 een toename is van het aantal aanslagen door Al-Shabaab, ook op plaatsen waar burgers samenkomen, zoals markten, hotels en openbare plaatsen.²⁵⁷ Op de vraag van Landinfo of er burgerslachtoffers zijn gevallen omdat ze op het verkeerde moment op de verkeerde plaats waren, antwoordt UNHCR dat burgers die markten, hotels en openbare plaatsen bezoeken een "direct target" zijn voor Al-Shabaab. UNHCR ziet een patroon in aanslagen op openbare plaatsen, waarmee Al-Shabaab een boodschap wil sturen naar de bevolking. Een internationale organisatie en ook een ngo met wie Landinfo sprak, zeggen echter dat volgens hen burgers geen bewust doelwit zijn van Al-Shabaab. Volgens die organisatie zijn ze enkel slachtoffer omdat ze op het verkeerde moment op de verkeerde plaats zijn.²⁵⁸

UNDSS verklaart volgens Landinfo dat er een toename is van het aantal doelgerichte moorden van gewone burgers. UNHCR schrijft in zijn richtlijnen van januari 2014 dat er bijna dagelijks doelgerichte moorden zijn.²⁵⁹

UNDSS stelt tegenover Landinfo dat eigenaars van theesalons een risico lopen. Bovendien zijn theesalons een plaats van samenkomst voor soldaten, die ook een doelwit zijn. UNDSS voegt toe dat iedereen die een normaal leven verdedigt risico loopt. Volgens UNDSS zijn gewone burgers nu ook kwetsbaarder omdat het moeilijker is geworden om personen met een hoog profiel te treffen omwille van de bescherming die zij krijgen. Een aantal gesprekspartners van Landinfo stellen verder dat het vaak niet duidelijk is wie de dader is van een doelgerichte moord of wat het motief is.²⁶⁰

²⁵³ Radio Mogadishu/Radio RBC, 29/07/2014, [url](#)

²⁵⁴ The International Centre for the Study of Radicalisation and Political Violence, 10/12/2014, [url](#)

²⁵⁵ Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), 03/2014, [url](#)

²⁵⁶ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 01/2014, [url](#); Human Rights Watch (HRW) (Lefkow L.), 27/11/2013, [url](#)

²⁵⁷ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 12/03/2014, [url](#)

²⁵⁸ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 12/03/2014, [url](#)

²⁵⁹ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 12/03/2014, [url](#); UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 01/2014, [url](#)

²⁶⁰ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 12/03/2014, [url](#)

UNDDs zegt in november 2013 aan Landinfo dat personen die Al-Shabaab verlaten (zogenaamde overlopers), slachtoffer kunnen worden van doelgerichte moorden, zowel gewone strijders als bevelhebbers. Een internationale ngo verklaart eveneens aan Landinfo dat het geloofwaardig is dat Al-Shabaab ook gewone strijders opspoort. Andere bronnen stellen dat Al-Shabaab daarvoor niet langer de mogelijkheden heeft. Landinfo sprak verder met een team van het Serendi Youth Rehabilitation Center, dat "overlopers" opvangt. Zij zeggen dat het opsporen van overlopers een prioriteit is voor Al-Shabaab en dat ze ook familieleden viseren. Volgens het team is het Amniyat, de goed georganiseerde inlichtingendienst van Al-Shabaab, dat overlopers opspoort.²⁶¹

Verskillende gesprekspartners van Landinfo in 2013 sommen volgende risicogroepen op:

- Politieke topfiguren zoals de president
- VN-agentschappen
- Turkse ngo's
- Journalisten, vooral diegenen die als zogenaamd verwesterd worden beschouwd. Journalisten kunnen ook doelwit zijn van de regering.
- Somali's die terugkeren uit de diaspora, vooral diegenen die opvallen en niet harmoniëren met hun omgeving
- Mensen die dichtbij basissen van AMISOM werken
- Mensen uit het middenveld

Een andere gesprekspartner voegt er nog het personeel van veiligheidsdiensten en ambtenaren aan toe. UNHCR vermeldt in zijn rapport moorden op prominente vredesactivisten, gemeenschapsleiders en clanoudsten en hun familieleden voor hun rol in vredesopbouw.²⁶²

Volgens informatie die Landinfo in mei 2013 verzamelt, is het zeer gevaarlijk om negatieve meningen te uiten over Al-Shabaab. De mensen zouden zelfs binnen hun eigen familie aan zelfcensuur doen.²⁶³ In een artikel van 7 juli 2014 schrijft expert Ken Menkhaus dat Amniyat erg gevreesd wordt onder de bevolking. Dat is een van de redenen waarom burgers de aanwezigheid van Al-Shabaab niet durven melden aan de politie. Een andere reden is de infiltratie door Al-Shabaab van de politie wat wraakacties tegen personen die Al-Shabaab aangeven heel waarschijnlijk maakt.²⁶⁴ Een voorbeeld daarvan is de stijging van het aantal personen dat in het district Daynile wordt gestraft in de nacht na het bezoek van de Somalische president op 5 mei 2013. Twee dagen na het bezoek van de president hebben de strijders van Al-Shabaab een traditionele leider gedood die deel uitmaakt van de delegatie die Hassan Sheikh Muhammad heeft verwelkomd.²⁶⁵ UNHCR schrijft in januari 2014 dat de operationele capaciteit van Al-Shabaab en van andere gewapende groepen niet enkel blijkt uit aanslagen, maar onder meer ook uit de algemene intimidatie, misbruik en gedwongen rekrutering van burgers.²⁶⁶

Burgers in Zuid- en Centraal-Somalië worden niet enkel slachtoffer van geweld door Al-Shabaab. In een rapport van februari 2014 schrijft AI:

"Civilians in south and central Somalia persistently face insecurity and risk being targeted for grave human rights abuses, for instance indiscriminate and targeted violence, including rape and killings, as well as extortion. Although it is unclear who is responsible for attacks on civilians in all circumstances, it is widely believed that all parties to the conflict, including the SNAF and allied militia, as well as al-Shabab, carry out such attacks. AMISOM, Ethiopian and Kenyan forces have

²⁶¹ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 12/03/2014, [url](#)

²⁶² UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 01/2014, [url](#)

²⁶³ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013, [url](#)

²⁶⁴ Global Observatory (Menkhaus K.), 07/07/2014, [url](#)

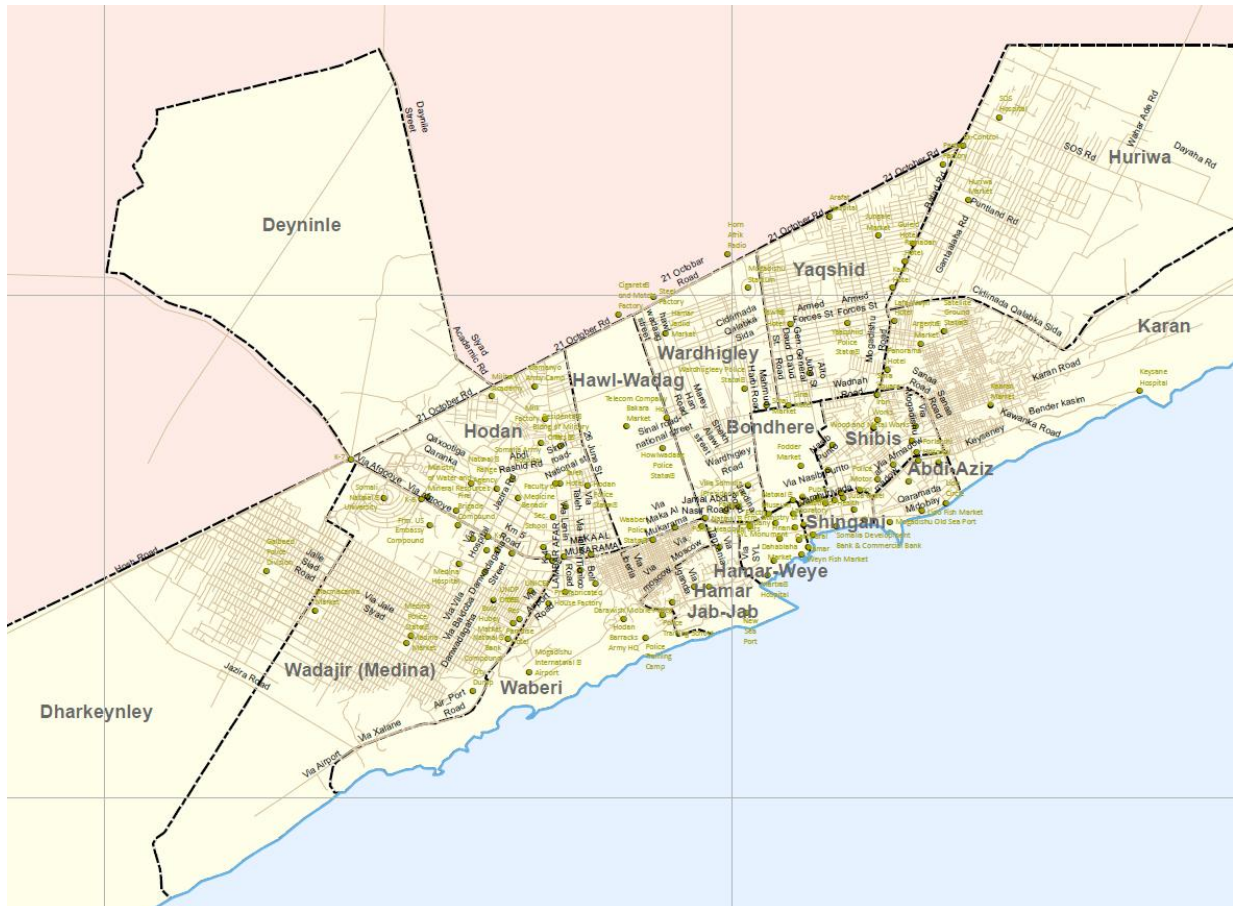
²⁶⁵ Jamestown Foundation (Roble M. A.), 14/06/2013, [url](#)

²⁶⁶ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 01/2014, [url](#)

also been responsible for attacks that have killed and injured civilians, including as a result of violations of international humanitarian law (IHL)."²⁶⁷

²⁶⁷ Amnesty International (AI), 19/02/2014, [url](#)

6. Geografische verdeling van het geweld

Districten in Mogadishu²⁶⁸

Tijdens de *fact finding mission* in november 2013 stellen Landinfo en Danish Immigration Service de vraag of bepaalde delen van Mogadishu veiliger zijn dan andere. Volgens een goed ingelichte journalist waarmee de delegatie spreekt, is elke wijk gevaarlijk en zal Al-Shabaab elke locatie die "verwesterd" is als doelwit nemen. Dit is vooral het geval voor Lido Beach en restaurants. Hawl Wadag, Huriwa, de markt Bakara en andere buitenwijken van Mogadishu acht de journalist op dat moment (november 2013) ook als doelwit voor Al-Shabaab. Tegelijk voegt hij toe dat Al-Shabaab overal in de stad kan toeslaan.²⁶⁹

In april 2014 meldt IRIN dat bepaalde wijken zwaarder dan andere worden getroffen door aanslagen en onveiligheid en dat inwoners van de districten Huriwa, Yaqshid en Daynile daarom vluchten naar andere stadsdelen.²⁷⁰ Een Amerikaans privébedrijf dat voor zijn cliënten risicoanalyses opstelt, OODA²⁷¹, schrijft eind juni 2014 ook dat Al-Shabaab in deze districten openlijk te werk gaat. De groep heeft volgens de analisten van dit bedrijf aanzienlijke troepen in deze districten en ook in de

²⁶⁸ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 16/03/2012, [url](#)

²⁶⁹ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 12/03/2014, [url](#)

²⁷⁰ Integrated Regional Information Networks (IRIN), 09/04/2014, [url](#)

²⁷¹ OODA omschrijft zijn doelstelling zo: "OODA helps our clients identify, manage, and respond to global risks and uncertainties while exploring emerging opportunities and developing robust and adaptive strategies for the future." Bron: OODA, *About OODA*, s.d., [url](#) [geraadpleegd op 04/07/2014]

dorpen rond Mogadishu. In juni 2014 pleegt Al-Shabaab twee keer een aanval tegen politiestations in zowel Huriwa als Yaqshid. Voor de analisten van OODA toont dit duidelijk aan dat Al-Shabaab openlijk kan en wil opereren in Mogadishu. De troepen in Mogadishu zijn opgegaan onder de inwoners en beschermd tegen veiligheidstroepen. In en rond Mogadishu zijn konvooien van AMISOM en SNA toenemend doelwit van Al-Shabaab en neemt het aantal aanvallen op controleposten ook toe.²⁷²

IRIN schrijft in april 2014 in een artikel over de afnemende veiligheid in Mogadishu, dat veel van de zeventien districten in de stad een eigen gewapende militie hebben onder leiding van de districtscommissaris. Volgens IRIN opereren deze milities als privé-legers die een wisselende loyaliteit tegenover de centrale autoriteiten hebben.²⁷³ In het district Wadajir beveelt de nieuwe districtscommissaris in april 2014 om illegale controleposten te ontmantelen. Dat verklaart de districtscommissaris zelf aan *Shabelle Media Network*.²⁷⁴

Tijdens een conferentie georganiseerd door EASO in oktober 2014 zegt de vertegenwoordiger van UNHCR dat Al-Shabaab in de districten Heliwa en Karan nog zeer aanwezig is. Hij voegt toe dat het onmogelijk is om te zeggen welk district veilig zou zijn en welk niet. Hij zegt ook dat hoe meer een wijk gedomineerd wordt door één clan, hoe groter de kans dat andere, niet-dominante clans er gediscrimineerd worden. Hij vindt dat de veiligheidssituatie in de kampen voor IDP's niet verbeterd is.²⁷⁵

²⁷² OODA Loop, 01/07/2014, [url](#); OODA Looop, 21/06/2014, [url](#)

²⁷³ Integrated Regional Information Networks (IRIN), 09/04/2014, [url](#)

²⁷⁴ Shabelle Media Network, 29/04/2014, [url](#)

²⁷⁵ European Asylum Support Office (EASO), 01/12/2014, p.4, [url](#)

7. Verplaatsingen van de bevolking

7.1. Vluchtelingen

In november 2014 telt UNHCR 965.1477 Somalische vluchtelingen in de regio en dan vooral in Kenia, Yemen, Ethiopië, Eritrea, Djibouti en Oeganda. Tussen begin januari en eind november 2014 hebben volgens de gegevens van UNHCR 16.319 nieuwe personen hun toevlucht gezocht in de regio.²⁷⁶

Er zijn nog steeds spontane verplaatsingen van Somalische vluchtelingen uit Kenia en Ethiopië. In maart 2014 zijn er 1.500 personen die een dergelijke verplaatsing maken. Het totaal aantal grensoverschrijdende verplaatsingen in 2014, naar Somalië, ligt in april 2014 op meer dan 5.000.²⁷⁷ In een eerder rapport, van februari 2014, schrijft UNHCR dat er in januari 2014 een geschat aantal van 2.100 grensoverschrijdingen door Somalische vluchtelingen zijn geweest, vooral vanuit Kenia (1.300), Ethiopië (530) en Zuid-Soedan (270). Terugkeerders uit Kenia en Ethiopië hebben daarvoor vooral tijdelijke redenen, zoals landbouwactiviteiten en grondbezit. In 2013 zijn er naar schatting 34.000 Somalische vluchtelingen vanuit Kenia teruggekeerd.²⁷⁸

Begin januari 2015 schrijft *Sabahi online* dat volgens UNHCR in december 2014 1.000 Somali's terugkeren via het vrijwillige terugkeerprogramma van UNHCR. Het gaat om een pilootproject dat op 8 december 2014 van start is gegaan en dat een gevolg is van de overeenkomst tussen Somalië, Kenia en UNHCR van 2013.²⁷⁹

In haar rapport van juni 2014 schrijft UNHCR dat sinds december 2013 meer dan 34.000 Somaliërs uit verschillende landen gedwongen zijn teruggekeerd. In 2014 voert Saudi-Arabië een grootschalige campagne van gedwongen terugkeer uit.²⁸⁰ In de periode tot 27 mei 2014 registreert IOM 33.605 gedwongen terugkeerders. Vanuit Kenia worden volgens IOM 272 Somaliërs gedwongen terug te keren.²⁸¹ Human Rights Watch (HRW) stelt in een bericht van 27 mei 2014 dat Kenia sinds de start van de veiligheidscampagne begin april 359 Somaliërs onder dwang heeft teruggestuurd. De betrokkenen hebben geen mogelijkheid om in beroep te gaan en in meer dan 90 gevallen verwittigt de Keniaanse overheid UNHCR niet.²⁸²

In oktober 2014 roept Amnesty International op om geen Somaliërs meer gedwongen meer terug te sturen.

Een groot deel van de gedwongen teruggekeerden komen in Mogadishu in een met IDP vergelijkbare situatie terecht. Een deel van hen zijn erkende vluchtelingen of asielzoekers en hun gedwongen terugkeer komt dus volgens UNHCR neer op *refoulement*. UNHCR stelt in juni 2014 dat:

"Under the present circumstances, UNHCR urges States to refrain from forcibly returning any persons to areas of Southern and Central Somalia that are affected by military action and/or ensuing displacement, remain fragile and insecure after recent military action, or remain under control of non-State groups."²⁸³

²⁷⁶ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 05/12/2014, [url](#)

²⁷⁷ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 04/2014, [url](#)

²⁷⁸ Regional Mixed Migration Secretariat, 2014, [url](#)

²⁷⁹ Sabahi online, 09/01/2015, [url](#)

²⁸⁰ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 17/06/2014, [url](#)

²⁸¹ International Organization for Migration (IOM), 27/05/2014, [url](#)

²⁸² Human Rights Watch (HRW), 23/05/2014, [url](#)

²⁸³ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 17/06/2014, [url](#)

Kenia heeft ook eerder al gedwongen terugkeer van Somaliërs uitgevoerd of hen onder druk gezet om het land te verlaten. Vluchtelingen zijn ook lastiggevalen door de politie, of zijn gevlucht voor de onveiligheid in de kampen van Dadaab. De meeste vluchtelingen die van Kenia komen en die zich in Mogadishu vestigen, gaan met families samenwonen of vestigen zich in kampen voor ontheemde personen, waaronder het kamp "Zona K" (district Hodan). Verschillende artikels maken eveneens melding van vluchtelingen die hun woning opnieuw in bezit nemen.²⁸⁴ Volgens een artikel in *The Guardian* van januari 2013 rijzen de huurprijzen de pan uit. Deze prijzen zouden sinds 2009 meer dan vertienvoudigd zijn.²⁸⁵ In mei 2013 heeft Peter Klansoe, algemeen en regionaal directeur voor de Hoorn van Afrika en Jemen bij de Danish Refugee Council (DRC), uitgelegd dat er relatief weinig Somalische vluchtelingen van Kenia zijn teruggekeerd: van de 450.000 vluchtelingen die zich momenteel in Kenia bevinden, zijn er slechts tussen de 20.000 en 30.000 teruggekeerd, waaronder sommigen onder druk van de autoriteiten.²⁸⁶

Volgens UNHCR en verschillende niet-geïdentificeerde ngo's zijn "veel"²⁸⁷ personen die afkomstig zijn uit de diaspora – met name de Europese en Amerikaanse diaspora – naar Mogadishu teruggekeerd, en dit vaak om er te investeren. De vluchten Istanboel-Mogadishu zouden zo drie tot vier maanden op voorhand vol zitten. Een vertegenwoordiger van een organisatie van de diaspora in Mogadishu heeft aan Landinfo uitgelegd dat zij die naar Mogadishu en naar andere plaatsen in Somalië terugkeren meestal gewiekste mensen zijn die kansen zien, zaken te doen hebben en/of proberen om politieke invloed of een politieke positie te verwerven. Volgens deze bron is het extreem moeilijk om naar Mogadishu terug te keren indien men er niemand heeft op wie men kan rekenen. Hij voegt eraan toe dat voor zij die terugkeren de eerste drie maanden in Mogadishu de moeilijkste zijn. De meeste personen van de diaspora zouden ondanks deze moeilijkheden blijven. Anderen keren terug naar hun asieland omdat ze geen werk vinden. Zowel mannen als vrouwen zouden naar Mogadishu zijn teruggekeerd. De bovenvermelde vertegenwoordiger merkt echter op dat de leden van de diaspora een paspoort hebben en het land kunnen verlaten indien ze vinden dat de situatie te gevaarlijk wordt.²⁸⁸

Het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken baseert zich op vertrouwelijke bronnen en schrijft in december 2014:

"Terugkeerders uit Europa die in Mogadishu arriveren, moeten van de Somalische autoriteiten door iemand worden opgehaald. Somaliërs die gedwongen terugkeren krijgen na aankomst een paspoort van de Somalische immigratiedienst, ipv het Europese reisdocument (de 'EU-staat') waarmee ze naar Mogadishu zijn gereisd. Ze ondervinden geen tegenwerking van de autoriteiten bij terugkeer. Mensen met een netwerk, wat geld en een goede opleiding vinden vervolgens wel een bestaan in Mogadishu. Wie geen familie, vrienden of clanverwanten heeft in de stad, heeft het moeilijker. Ook mensen die lange tijd weg zijn geweest vinden soms moeilijk hun weg in de gesloten samenleving van Mogadishu. Voor leden van minderheden en minderheidsclans is het na terugkeer lastig voldoende bescherming te krijgen."²⁸⁹

Nog volgens het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken worden de meeste terugkeerders als dusdanig herkend en kan bekend raken dat iemand is teruggekeerd. Daardoor lopen ze volgens

²⁸⁴ Zie Integrated Regional Information Networks (IRIN), 24/07/2012, [url](#); Sabahi (Jibril D.), 04/07/2013, [url](#)

²⁸⁵ The Guardian (Ali L.), 11/01/2013, [url](#)

²⁸⁶ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013, [url](#)

²⁸⁷ Cedoca heeft geen bronnen gevonden die het aantal personen preciseren die afkomstig zijn van de diaspora en die naar Somalië zijn teruggekeerd.

²⁸⁸ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013, [url](#)

²⁸⁹ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 72, [url](#)

het ministerie het risico door Al-Shabaab te worden beschuldigd van verraad of spionage en mijden ze het gebied dat onder controle staat van Al-Shabaab.²⁹⁰

Volgens een artikel in de Amerikaanse krant *Star Tribune* van 11 januari 2015, publiceerde de University of Minnesota een onderzoek naar de terugkeer van de Somalische diaspora naar Somalië. Uit dat onderzoek blijkt dat de meeste terugkeerders voor korte periodes terugkeren. Nog volgens de krant keren meer en meer Somaliërs vanuit de Amerikaanse staat Minnesota terug naar Somalië.²⁹¹

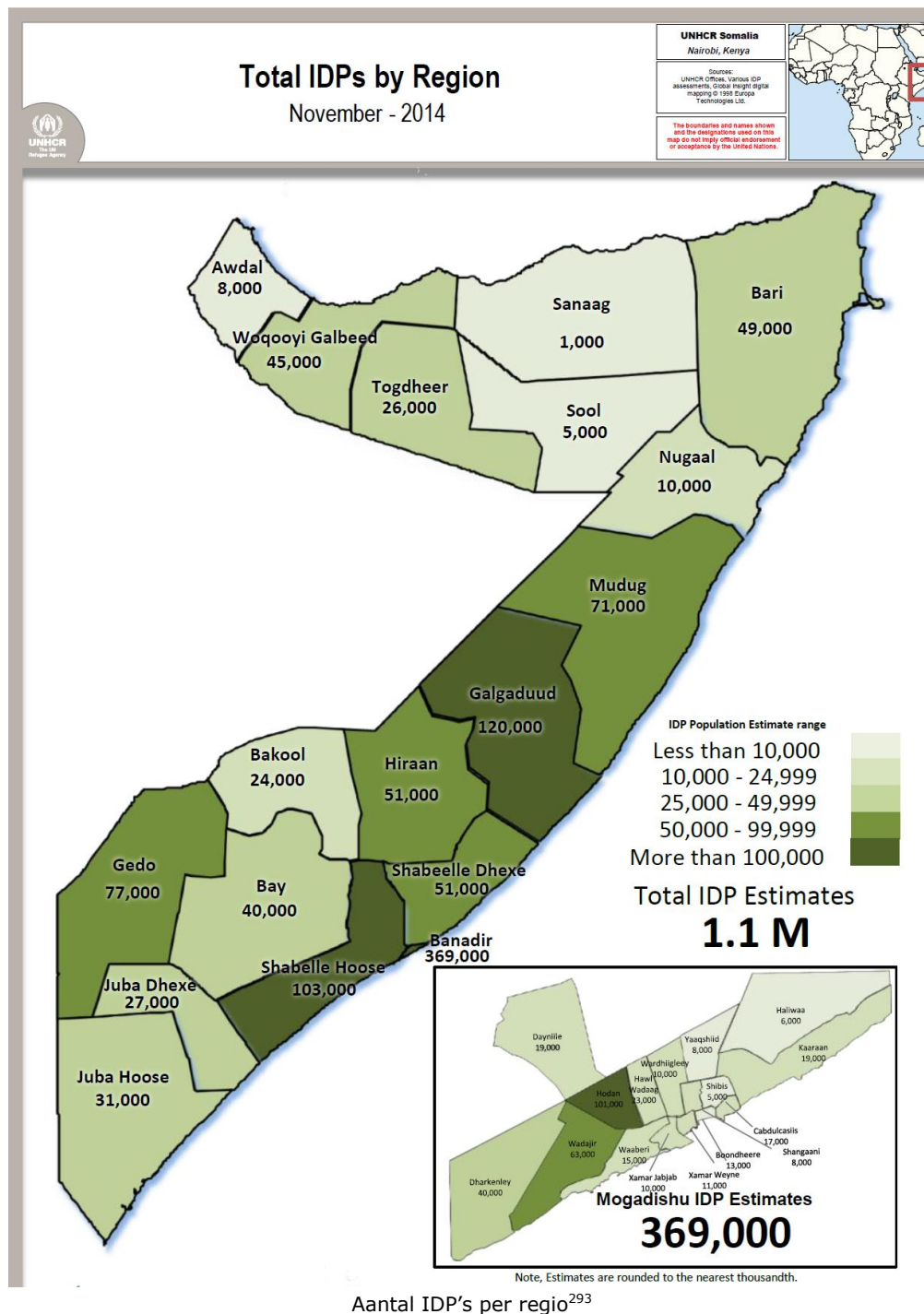
Op 15 december 2014 lanceert de Somalische overheid het *National Agency for Refugees*, dat een oplossing moet zoeken voor ontheemden en vluchtelingen.²⁹²

²⁹⁰ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p.72, [url](#)

²⁹¹ *Star Tribune*, 11/01/2015, [url](#)

²⁹² Sabahi online, 15/12/2014, [url](#); Goobjoog, 14/12/2014, [url](#)

7.2. IDP's

²⁹³ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 05/12/2014, [url](#)

Displacements Summary								
Reason	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Oct.	Nov.	Dec.	Grand Total
Clan conflict	8,196	1,675	0	1,718	0	54	0	11,643
Cross-border movement	795	477	657	519	770	2,038	▲ 146	5,402
Drought	0	92	211	344	1,180	2,940	▲ 6	4,773
Eviction	960	6,192	6,810	10,218	4,098	2,394	0	30,672
Flood	1,980	0	0	3,540	6,796	31,043	0	43,359
Forced return / deportations	455	1,226	526	790	1,428	956	▲ 4	5,385
IDP return	200	0	94	1,236	895	2,260	0	4,685
Insecurity / armed conflict	1,245	561	5,539	7,205	8,364	12,460	▲ 90	35,464
Lack of livelihood	712	540	42	413	509	964	▲ 213	3,393
Relocation	25	0	0	0	42	0	0	67
Military offensive	0	0	5,720	1,598	147	0	0	7,465
Grand Total	14,568	10,763	19,599	27,581	24,229	55,109	459	152,308

Aantal ontheemden van juni tot december 2014²⁹⁴

IDP's worden tot de kwetsbaarste bevolkingsgroep in Somalië gerekend.²⁹⁵ Een groot deel van de personen die dringende humanitaire hulp nodig hebben (zie 8.3. Dagelijks leven en humanitaire situatie) zijn IDP's. Volgens de cijfers van UNHCR van november 2014 zijn er meer dan 1,1 miljoen IDP's in Somalië.²⁹⁶ Mensenrechtenorganisaties hebben meermaals rapporten geschreven over de slechte leefomstandigheden in de kampen en de ernstige mensenrechtenschendingen, (waaronder fysieke mishandelingen, beperkingen op de vrijheid van beweging en de toegang tot voedsel en huisvesting) en verschillende vormen van discriminatie op basis van de clan waar men deel van uitmaakt. Er is ook het voortdurende risico op uitzetting.²⁹⁷ HRW beschrijft op basis van gesprekken met 70 ontheemde personen hoe de strijdkrachten van de regering, de milities die hun bondgenoten zijn en bepaalde particulieren met name kampleiders met de bijnaam *gatekeepers*, deze kwetsbare gemeenschap aanpakken. De verkrachtingen en de seksuele agressie ten aanzien van ontheemde vrouwen en meisjes, ook door soldaten van de regering en van de milities, vormen een enorm probleem in de niet-beschermd omgeving van de kampen, stelt HRW vast. Tal van slachtoffers van seksueel geweld lichten de autoriteiten hierover niet in uit angst voor represailles door hun aanvallers, de maatschappelijke stigmatisering die samenhangt met verkrachting en omdat ze zeer weinig vertrouwen hebben in de werking van het gerecht. De *gatekeepers* en de militieleden die de kampen controleren stelen ook voedselhulp bestemd voor de inwoners van het kamp die honger lijden. Bovendien verhinderen de *gatekeepers* de inwoners van het kamp soms om te vertrekken om zo meer humanitaire hulp aan te trekken, die ze vervolgens in hun eigen voordeel kunnen verduisteren.²⁹⁸

Het militaire offensief sinds begin maart 2014 leidt er volgens UNHCR toe dat tussen maart en juni 2014 73.000 personen in eigen land ontheemd worden.²⁹⁹ Het tweede militaire offensief, Indian

²⁹⁴ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 09/12/2014, [url](#)

²⁹⁵ Amnesty International (AI), 19/02/2014, [url](#)

²⁹⁶ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 05/12/2014, [url](#); UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 20/05/2014, [url](#)

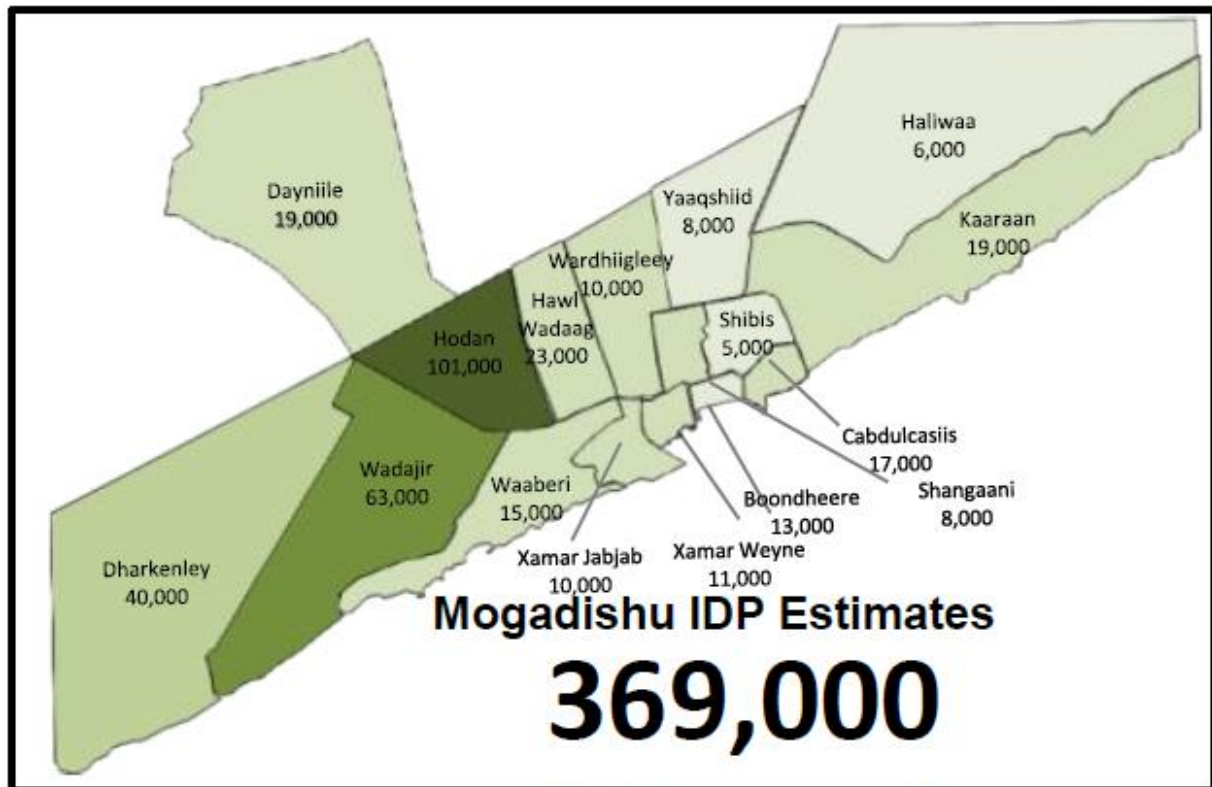
²⁹⁷ Human Rights Watch (HRW), 29/03/2013, [url](#), Amnesty International (AI), 19/02/2014, [url](#); Refugees International (Yarnell M.), 8/11/2013, [url](#); Horseed Media (Warner G.), 14/05/2014, [url](#)

²⁹⁸ Human Rights Watch (HRW), 27/03/2013, [url](#)

²⁹⁹ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 17/06/2014, [url](#)

Ocean, gestart op 25 augustus 2014, zorgt volgens UNHCR voor meer dan 7.000 nieuwe ontheemden.³⁰⁰

Van de 22.000 IDP's die er in maart 2014 binnen Somalië zijn bijgekomen, zijn de meesten naar de regio's Benadir, Shabelle Hoose, Bakool, Bay en Jubba Hoose vertrokken.³⁰¹ UNHCR schat in november 2014 het aantal IDP's in Mogadishu op 369.000, net zoals in juni 2014.³⁰²

Aantal IDP's in Mogadishu in november 2014³⁰³

De pers en de ngo's vermelden sinds het vertrek van Al-Shabaab uit de hoofdstad de terugkeer van IDP's naar Mogadishu. Reeds in juli 2012 verklaart UNHCR dat duizenden personen, gevlucht voor de onveiligheid en de confrontaties in Mogadishu, naar de Somalische hoofdstad terugkeren na het vertrek van de rebellen van Al-Shabaab, in augustus 2011. In juli 2012 verklaart Andreas Needham, de woordvoerder van UNHCR, dat ongeveer 63.000 personen naar Mogadishu zijn teruggekeerd. Het gaat om IDP's die zijn teruggekeerd nadat de regering zijn controle over de stad heeft uitgebreid. Het stoppen van de gevechten in Mogadishu in augustus 2011 zou niet de enige factor zijn geweest die de IDP's ertoe heeft aangezet om naar de hoofdstad terug te keren. De de hongersnood in juli 2011, de onveiligheid in de Afgooye-corridor en de verhoging van de humanitaire hulp zouden er eveneens veel mee te maken hebben.³⁰⁴ In april 2014 meldt IRIN dat bepaalde wijken zwaarder dan

³⁰⁰ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 31/10/2014, [url](#)

³⁰¹ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 04/2014, [url](#)

³⁰² UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 05/12/2014, [url](#); UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 20/06/2014, [url](#)

³⁰³ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 05/12/2014, [url](#)

³⁰⁴ Integrated Regional Information Networks (IRIN), 24/07/2012, [url](#)

andere worden getroffen door aanslagen en onveiligheid en dat inwoners van de wijken Heliwaa, Yaqshiid en Dayniile daarom vluchten naar andere stadsdelen.³⁰⁵

UNHCR heeft samen met de Somalische federale overheid een programma opgezet om IDP's te helpen bij hun terugkeer of integratie in hun nieuwe woonplaats. In 2013 staat UNHCR op die manier 11.000 gezinnen bij. Voor 2014 ligt de doelstelling op 15.000 gezinnen. De belangrijkste gebieden voor terugkeer zijn Bay, Shabelle Hoose, Gedo, Shabelle Dhexe en Hiraan. In totaal keren in 2013 ongeveer 14.000 IDP's terug naar hun oorspronkelijke woonplaats en in 2014 zijn er dat tot april 9.070.³⁰⁶ Volgens UNHCR krijgen in oktober – november 2014 12.500 personen bijstand bij de vrijwillige terugkeer naar hun plaats van herkomst.³⁰⁷

Volgens informatie die UNHCR geeft tijdens een seminarie in oktober 2014 van EASO leeft ongeveer een derde van het totale aantal IDP's in Mogadishu. De belangrijkste redenen voor ontheemding zijn gevechten tussen clans en onveiligheid, gewapend conflict en gedwongen uitzettingen. Ongeveer 62 % van de personen die acuut voedselonzeker zijn, is IDP.³⁰⁸

Nog volgens UNHCR, tijdens de conferentie in oktober 2014, is er een toename in het aantal gedwongen uitzettingen Mogadishu en wordt er meer en meer geweld gebruikt bij de uitzettingen, die ook steeds minder vooraf worden aangekondigd. Volgens cijfers van UNHCR van september 2014 zijn er van januari tot september 2014 34.254 gedwongen uitzettingen van IDP's in Mogadishu, vooral uit de districten Hodan en Dayniile. De IDP's in Mogadishu worden meer en meer naar de buitenwijken geduwd, zoals Maslaax, Saragusta, K7 and K13 en zelfs verder richting Lower Shabelle, langs de corridor naar Afgooye.³⁰⁹

³⁰⁵ Integrated Regional Information Networks (IRIN), 09/04/2014, [url](#)

³⁰⁶ ³⁰⁶ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 04/2014, [url](#)

³⁰⁷ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 22/12/2014, [url](#)

³⁰⁸ European Asylum Support Office (EASO), 01/12/2014, p. 5, [url](#)

³⁰⁹ European Asylum Support Office (EASO), 01/12/2014, p. 5, [url](#); Radio Ergo, 03/12/2014, [url](#); UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 31/10/2014, [url](#)

8. Impact van het geweld op het dagelijkse leven

8.1 Handhaven van de veiligheid

Het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken wijst erop dat de Somalische president vanaf juli 2014 een aantal maatregelen heeft genomen om de veiligheid te verhogen. Zo heeft hij andere mensen aan het hoofd van de nationale veiligheidsdienst en de politie gezet en een nieuwe minister voor Nationale Veiligheid benoemd. In Mogadishu hebben AMISOM en SNA meerdere huiszoekingen uitgevoerd en zijn ze een ontwapeningscampagne gestart.³¹⁰

Sabahi online laat in een artikel van 13 oktober 2014 inwoners van Mogadishu aan het woord die getuigen over de verbeterde veiligheidssituatie in de stad, de veelvuldige identiteitscontroles en zoekacties door politie en veiligheidsdiensten. De woordvoerder van het ministerie voor Nationale Veiligheid stelt dat op die manier 37 aanslagen verijdeld zijn en 53 Al-Shabaabstrijders opgepakt.³¹¹

Op 8 december 2014 bericht Radio Mustaqbal dat een grootscheepse zoekactie is uitgevoerd in het district Shibis.³¹²

Hiiraan bericht op 14 december 2014 over de arrestatie van negen personen verdacht van Al-Shabaablidmaatschap. Volgens een woordvoerder van het ministerie voor Nationale Veiligheid zijn ze opgepakt tijdens een grootscheepse zoekactie naar schuilplaatsen van Al-Shabaabstrijders in Mogadishu. Nog volgens de woordvoerder is de zoekactie een antwoord op de recente golf van moorden en bomaanslagen in de stad.³¹³

Op 20 januari 2015 schrijven *Sabahi online* en *Goobjoog* over nieuwe veiligheidsacties in alle districten van de regio Benadir, waartoe ook Mogadishu behoort. Goobjoog heeft het over grootschalige acties. De politie arresteert volgens de berichten meerdere personen. De actie is een antwoord op de aanslag op de districtscommissaris van Afgoye.³¹⁴

Zoals eerder vermeld (zie punt 3.2.1) vinden verschillende bronnen dat het aanhoudende gebrek aan discipline van de Somalische strijdkrachten en veiligheidsorganen problematisch is.

AI stelt dat de Somalische strijdkrachten een extreem beperkte capaciteit hebben en dat ze enorm steunen op AMISOM. Deze lacunes, samen met hun gebrek aan discipline, maken hen onbekwaam om de bescherming en de veiligheid van de burgers te verzekeren. De organisatie schrijft dat:

“Les civils sont confrontés en permanence à l'insécurité car ils risquent à tout moment d'être victimes de graves atteintes aux droits humains, parmi lesquelles figurent les violences, les viols et les homicides ciblés ou commis sans discernement, ainsi que le chantage. Bien qu'il soit difficile d'identifier les responsables des attaques dans tous les cas, on estime que toutes les parties au conflit, y compris les Forces armées nationales somaliennes et les milices alliées, ainsi qu'Al-Shabaab, mènent ces attaques. L'AMISOM et l'armée éthiopienne sont également responsables d'attaques qui ont tué et blessé des civils, parfois à la suite de violations du droit international humanitaire.”³¹⁵

³¹⁰ RBC Radio, 15/08/2014, [url](#); Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, [url](#); Dalsan Radio, 01/10/2014, [url](#)

³¹¹ Sabahi online, 13/10/2014, [url](#)

³¹² Radio Mustaqbal, 08/12/2014, [url](#)

³¹³ Hiiraan, 14/12/2014, [url](#)

³¹⁴ Sabahi online, 20/01/2015, [url](#); Goobjoog, 20/01/2015, [url](#)

³¹⁵ Amnesty International (AI), 15/05/2013, [url](#)

Nog steeds volgens AI:

“Même si les civils vivant dans ces zones risquent moins de subir certains types d’atteintes aux droits humains (tels que les exécutions sommaires et les châtements cruels) que dans les zones contrôlées par Al Shabab, ils sont néanmoins confrontés au chantage, au harcèlement et à la violence, notamment sexuelle. Certains considèrent que la situation sécuritaire a empiré depuis que les autorités ont repris le contrôle.”³¹⁶

In een rapport van maart 2014 herhaalt AI dat de veiligheidsdiensten zelf bijdragen tot de algemene onveiligheid.³¹⁷

In een rapport van mei 2014 over militaire rechtbanken, schrijft HRW dat veel mensen, zowel burgers als leden van veiligheidsdiensten, willekeurig worden gearresteerd door de politie of door de Somalische geheime dienst, de National Intelligence and Security Agency (NISA). Dit gebeurt vaak tijdens wat HRW grootschalige “sweeps” noemt, waarbij tientallen personen op basis van beperkte bewijzen worden opgepakt. Deze personen worden vaak beschuldigd van lidmaatschap van Al-Shabaab. HRW schrijft dat een rechter in december 2013 verklaart dat “At present such an arrest could happen to anyone.”³¹⁸

Meerdere bronnen hebben het over de infiltratie door Al-Shabaab van de politie en andere veiligheidsdiensten. In een artikel van 7 juli 2014 schrijft Ken Menkhaus “al-Shabaab’s infiltration into the Somali police force reduces local trust in any partnership with the police, and adds to the risk of retaliation against anyone engaging in community policing.”³¹⁹ Volgens Amnesty International zijn de veiligheidsdiensten ook door andere groepen, zoals criminele, radicale en rebellengroepen geïnfiltreerd.³²⁰ De UN Monitoring Group schrijft in haar rapport van oktober 2014 dat het algemeen geweten is dat Al-Shabaab het Somalische leger geïnfiltreerd heeft. Daarnaast zijn er volgens de Monitoring Group sterke aanwijzingen dat Al-Shabaab ook de hoogste echelons van de federale regering heeft geïnfiltreerd, tot in de kringen rond de president.³²¹

Alle partijen bij het conflict zijn verantwoordelijk voor ernstige mensenrechtenschendingen en aanvallen op burgers. Dat schrijft AI in een rapport van februari 2014, dat verwijst naar AMISOM, Ethiopische en Keniaanse strijdkrachten, die ook verantwoordelijk zijn voor de dood en verwonding van burgers, onder meer als resultaat van schendingen van het internationaal humanitair recht.³²² AMISOM en de Commission sur la situation en Somalie, van de AU, hebben in mei 2013 een strategie goedgekeurd voor de bescherming van de burgerbevolking door AMISOM.³²³

AI schrijft dat de straffeloosheid aanhoudt en bijna absoluut is voor de vele schendingen van de mensenrechten die gedurende verschillende decennia in Somalië worden begaan, waaronder internationaalrechtelijke misdaden. De daders kunnen schendingen van de mensenrechten blijven begaan zonder enige gevolgen te ondergaan en anderen, die zien dat ze niet hoeven te vrezen vervolgd te worden, worden zo aangemoedigd om ook dergelijke misdrijven te begaan.³²⁴

Het Observatory of Conflict and Violence Prevention (OCVP) publiceert in juli 2014 rapporten over conflicten en veiligheid in de verschillende wijken van Mogadishu. Het onderzoek peilt onder meer naar het vertrouwen in veiligheidsdiensten en het rechtssysteem. Het toont een groot gebrek aan vertrouwen in de formele veiligheidsdiensten en het rechtssysteem aan. Door het gebrek aan

³¹⁶ Amnesty International (AI), 15/05/2013, [url](#)

³¹⁷ Amnesty International (AI), 04/03/2014, [url](#)

³¹⁸ Human Rights Watch (HRW), 05/2014, [url](#)

³¹⁹ Global Observatory (Menkhaus K.), 07/07/2014, [url](#)

³²⁰ Amnesty International (AI), 04/03/2014, [url](#)

³²¹ UN Security Council, 15/10/2014, p. 64, [url](#)

³²² Amnesty International (AI), 19/02/2014, [url](#)

³²³ Conseil de paix et de sécurité de l’Union Africaine (UA), 13/06/2013, [url](#)

³²⁴ Amnesty International (AI), 15/05/2013, [url](#)

vertrouwen doen veel inwoners van Mogadishu eerder een beroep op informele mechanismen, zoals traditionele leiders en clanoudsten.³²⁵

De Somalische overheid voert in 2014 minstens dertien keer de doodstraf uit. Zowel in de eerste helft van 2014 als in juli en augustus zijn volgens het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken de terdoodveroordeelden telkens Al-Shabaabstrijders. In de tweede helft van het jaar worden ook soldaten van het Somalische leger geëxecuteerd, na een veroordeling voor overvallen, moorden en verkrachtingen.³²⁶

8.2 Situatie van vrouwen en kinderen

De informatie over de situatie van vrouwen en kinderen maakt vaak geen onderscheid tussen de situatie in Mogadishu en die in de andere regio's van Zuid- en Centraal-Somalië. Cedoca vermeldt specifiek welke informatie voor Mogadishu geldt.

In november 2014 schrijft UNICEF dat de mix van voortdurend conflict, onveiligheid, droogte en overstroming, stijgende voedselprijzen en een gebrek aan en beperkte toegang tot basisvoorzieningen een aanhoudend negatief effect hebben op kinderen en families.³²⁷ UNOCHA schrijft in zijn *Humanitarian Bulletin* van januari 2014 "There is no protective environment for vulnerable people particularly women, girls and children."³²⁸

Het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken schrijft in zijn rapport over de situatie in 2013, dat de rechten van kinderen nog steeds ernstig worden geschonden: ze worden vermoord, verkracht, verminkt en gerekruteerd door gewapende groepen.³²⁹

Volgens informatie van de secretaris-generaal van de VN zijn in de periode tussen 16 februari 2014 en 31 augustus 2014 221 zware inbreuken tegen kinderen gerapporteerd. In zijn rapport van maart 2014 heeft hij het over 386 zware inbreuken in november en december 2013. Iets meer dan de helft van de inbreuken waarover melding in november en december zijn gepleegd door Al-Shabaab. Het leger en de gelieerde milities zijn in 31 % van de gevallen verantwoordelijk. Zij zijn eveneens de belangrijkste verantwoordelijken voor ontvoeringen. In het rapport *Children and armed conflict* van mei 2014 schrijft de secretaris-generaal van de Verenigde Naties dat de VN de rekrutering van 1.293 kinderen registreert, waarvan 908 door Al-Shabaab, 209 door SNA en hun milities en 111 door ASWJ.³³⁰ Voor de periode van februari tot april 2014 gaan de meeste meldingen over seksueel geweld, willekeurige arrestatie en detentie, en rekrutering en tewerkstelling door ordediensten verbonden aan het leger en milities, de politie en Al-Shabaab.³³¹ Ook Human Rights Watch meldt in zijn jaarrapporten over 2014 en 2013 dat Al-Shabaab nog steeds kinderen rekruteert.³³² In het rapport *Trafficking in persons* van juni 2014 vermeldt het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken ook de gedwongen rekrutering door Al-Shabaab van meisjes, die het dwingt om te huwen met leiders van Al-Shabaab en die in seksuele slavernij terechtkomen.³³³

³²⁵ Observatory of Conflict and Violence Prevention (OCVP), 07/07/2014, [url](#)

³²⁶ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 57, [url](#)

³²⁷ UNICEF, 30/11/2014, [url](#)

³²⁸ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), 19/02/2014, [url](#)

³²⁹ United States Department of State (USDOS), 27/02/2014, [url](#)

³³⁰ UN Security Council, 15/05/2014, [url](#)

³³¹ UN Security Council, 12/05/2014, [url](#); UN Security Council, 03/03/2014, [url](#)

³³² Human Rights Watch (HRW), 2014, [url](#); Human Rights Watch, 29/01/2014, [url](#)

³³³ United States Department of State (USDOS), 20/06/2014, [url](#)

In zijn rapport van november 2014 wijst UNICEF erop dat gedwongen uitzettingen in een meerderheid van de gevallen hebben geleid tot een verhuis naar de buitenrand van Mogadishu, waar er geen of weinig humanitaire hulp is.³³⁴

AMISOM, internationale organisaties en de federale overheid nemen bepaalde initiatieven om de situatie van kinderen in Somalië te verbeteren. In januari 2015 tekent de Somalische president het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind.³³⁵

Zo stelt de Afrikaanse Unie dat AMISOM er samen met de federale regering heeft op toegezien dat nieuwe rekruten de vereiste leeftijd hebben. AMISOM heeft verklaard dat ze op het punt staan om een ambtenaar aan te werven die belast is met de bescherming van kinderen. Daarvoor heeft het de steun van UNICEF en werkt het samen met de Speciale Vertegenwoordiger van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties voor kinderen in gewapende conflicten, Leila Zerrougui. Bovendien werkt de Commissie over de Situatie in Somalië van de AU met UNICEF samen om de beste manieren en middelen te beoordelen om de bescherming van kinderen te versterken. Tot slot heeft AMISOM brochures afgedrukt en verspreid om zijn personeelsleden in uniform te sensibiliseren voor de Somalische cultuur, met inbegrip van de bescherming van de rechten van vrouwen.³³⁶ Het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken schrijft dat de federale overheid meer en meer vooruitgang maakt met het Child Soldier National Action Plan en het tekenen, in februari 2014, van de standaardprocedures over kinderen die gewapende groepen verlaten. Het Somalische leger heeft een gedragscode aangenomen die de inlijving van min 18-jarigen verbiedt. In de praktijk zijn er wel nog gevallen van rekrutering van kinderen. Het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken voegt toe dat er ook rapporten zijn over gebruik van kinderen door AMISOM. Het wijst er nog op dat door het gebrek aan geboorteaktes het moeilijk blijft om controle uit te oefenen.³³⁷

Op 12 december 2013 opent een rehabilitatiecentrum voor voormalige strijders in Mogadishu een vleugel voor kinderen.³³⁸ Volgens het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken roept het gemengde reacties op. Sommige bronnen zetten vraagtekens bij de doeltreffendheid van het centrum. Ook de speciale vertegenwoordiger van de secretaris-generaal voor kinderen in gewapende conflicten is na haar bezoek in augustus 2014 negatief.³³⁹ UNICEF schrijft in zijn rapport van november 2014 dat het nieuwe partnerschappen afsluit opdat de reïntegratieprogramma's voor vroegere kindsoldaten kunnen worden verdergezet.³⁴⁰

UNOCHA schrijft in zijn rapport van mei 2014 dat het herenigen van kinderen die door het conflict gescheiden geraakt zijn van hun ouders een prioriteit is. Zo hebben hun partners in 2014 625 van de 762 niet-begeleide of van hun ouders gescheiden kinderen kunnen herenigen met hun ouders.³⁴¹

Veel bronnen melden dat vrouwen in Somalië vaak het slachtoffer zijn van tal van schendingen van de mensenrechten.³⁴² Het aantal gevallen van seksueel geweld is er zeer hoog. IDP's zijn het kwetsbaarst.³⁴³ UNHCR vertelt tijdens de EASO-conferentie van oktober 2014 dat er een dramatische toename is van het aantal gendergerelateerde geweldsincidenten.³⁴⁴

³³⁴ UNICEF, 30/11/2014, [url](#)

³³⁵ RBC Radio, 20/01/2015, [url](#)

³³⁶ Conseil de paix et de sécurité de l'Union Africaine (UA), 13/06/2013, [url](#)

³³⁷ United States Department of State (USDOS), 20/06/2014, [url](#)

³³⁸ UN Security Council, 03/03/2014, [url](#)

³³⁹ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 65, [url](#)

³⁴⁰ UNICEF, 30/11/2014, [url](#)

³⁴¹ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), 19/02/2014, [url](#)

³⁴² UNICEF, 01/08/2012, [url](#); Human Rights Watch (HRW), 13/02/2014, [url](#); Amnesty International (AI), 15/05/2013, [url](#); UN Human Rights Council, 16/08/2013, [url](#); UN Security Council, 03/09/2013, [url](#)

³⁴³ Human Rights Watch (HRW), 06/05/2013, [url](#)

³⁴⁴ European Asylum Support Office (EASO), 01/12/2014, p.4, [url](#)

Deze situatie wordt verergerd door het feit dat de straffeloosheid een groot probleem blijft in Somalië, en dit vooral wanneer het gaat om gevallen van seksueel geweld. Volgens UNHCR behandelen de politieagenten de gevallen van seksueel geweld vaak niet op een objectieve manier en zijn er te weinig middelen om onderzoeken naar deze gevallen in te stellen. De capaciteit van de betrokken organisaties op vlak van adviesverlening en juridische vertegenwoordiging is bovendien zeer beperkt.³⁴⁵

In november 2013 klaagt HRW aan dat de Somalische autoriteiten een klacht van een vrouw over groepsverkrachting door soldaten van AMISOM onvoldoende hebben onderzocht. Bovendien verklaart de vrouw dat ze na haar klacht is lastiggevalen en bedreigd door veiligheidspersoneel. De organisatie die haar medische hulp en onderdak gaf is, net zoals een journalist die haar wilde interviewen, ook lastiggevalen.³⁴⁶

In juni 2014 stelt de Somalische federale minister voor Vrouwen en Mensenrechten het nationale actieplan voor dat geweld tegen vrouwen moet bestrijden.³⁴⁷

8.3 Dagelijks leven en humanitaire situatie

In een briefing op 4 juni 2014 zegt Valerie Amos, ondersecretaris-generaal voor humanitaire zaken en noodhulpcoördinator van de VN, dat het optimisme over de verwachte vooruitgang met staats- en vredesopbouw zich niet heeft vertaald in een verbetering van de humanitaire situatie. Ze zegt ook dat het militaire offensief van maart 2014 evenmin heeft geleid tot een substantiële verbetering van het dagelijks leven van de bevolking.³⁴⁸

Begin mei 2014 trekken verschillende organisaties aan de alarmbel over de dreigende nieuwe voedselcrisis in Somalië. Een combinatie van de late start van het regenseizoen, gestegen voedselprijzen en het aanhoudende conflict zorgt ervoor dat de humanitaire omstandigheden opnieuw in een crisis zouden kunnen komen.³⁴⁹ In zijn rapport van september 2014 en opnieuw in januari 2015 schrijft de VN-secretaris-generaal dat de voedselssituatie na twee jaar van vooruitgang opnieuw verslechterd is. Hij wijt de verslechtering aan droogte, conflict, gestegen voedselprijzen, beperkte toegang en trage financiering. Voor het eerst sinds de hongersnood van 2011 is het aantal personen dat in de komende zes maanden niet in zijn dagelijkse voedselbehoefte zou kunnen voorzien, gestegen tot meer dan één miljoen. Ook het aantal ernstige ondervoede personen is opnieuw gestegen. Het meest alarmerende niveau wordt vastgesteld bij IDP's, onder meer in Mogadishu.³⁵⁰ Ook UNOCHA zegt in een rapport over de noden voor 2015 dat de situatie verslechterd is en dat meer dan drie miljoen mensen humanitaire hulp nodig hebben.³⁵¹

Tijdens een conferentie georganiseerd door EASO in oktober 2014, zegt de voorzitter van de Somalische ngo CRD dat de situatie op vlak van gezondheidsvoorziening in Mogadishu slecht is en dat er sinds het vertrek van de ngo Médecins sans frontières (MSF) een groot tekort is aan gezondheidsvoorzieningen.³⁵²

In juli 2012 heeft IRIN het na een bezoek aan Mogadishu over een "climat d'espoir renaissant", de terugkeer van IDP's naar hun huizen in Mogadishu en de heropbouw van woningen en gebouwen.³⁵³

³⁴⁵ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013, [url](#)

³⁴⁶ Human Rights Watch (HRW), 10/11/2013, [url](#)

³⁴⁷ Sabahi online, 17/06/2014, [url](#)

³⁴⁸ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 04/06/2014, [url](#)

³⁴⁹ UN Office of the United Nations Resident & Humanitarian Coordinator for Somalia, 09/05/2014, [url](#); Food Security and Nutrition Analysis Unit – Somalia (FSNAU), 02/05/2014, [url](#)

³⁵⁰ UN Security Council, 25/09/2014, p. 10, [url](#); UN Security Council, 23/01/2015, p. 12, [url](#)

³⁵¹ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 11/2014, [url](#)

³⁵² European Asylum Support Office (EASO), 01/12/2014, [url](#)

³⁵³ Integrated Regional Information Networks (IRIN), 24/07/2012, [url](#)

Een artikel in de *The Guardian* van 11 januari 2013 beschrijft de grote aantallen terugkeerders uit de diaspora en het feit dat er volop gebouwd wordt in de hoofdstad "The sound of bullets that was once so common in the Somali capital of Mogadishu has been replaced by the noise of construction."³⁵⁴

Volgens mediaberichtgeving getuigen nieuwe ondernemingen, zoals benzinestations en banken, van de economische heropleving van Mogadishu. De Somalische nieuwssite Somali Wayn schrijft op 14 december 2014 dat er voor het eerst in meer dan twintig jaar opnieuw benzinestations zijn geopend in Mogadishu.³⁵⁵ In oktober 2014 opent de International Bank of Somalia (IBS). Tot dusver bestaat in Somalië enkel het informele Hawalasysteem. De opening van de IBS brengt het banksysteem in het land opnieuw in overeenstemming met het internationaal banksysteem en met globale geldtransfersystemen.³⁵⁶ Het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken wijst in zijn Ambtsbericht van december 2014 ook op de zichtbare bouw- en herstelwerkzaamheden in Mogadishu en de toenemende bedrijvigheid. Het geeft als voorbeelden de reconstructie van het vroegere bestuurscentrum, het aanbrengen van huisnummers en van straatverlichting in delen van de stad, het installeren van de eerste geldautomaat en van het opnieuw bedelen van post.³⁵⁷ In januari 2015 vindt in Mogadishu de vergadering van de ministers van Buitenlandse Zaken van IGAD plaats. Volgens de speciale vertegenwoordiger van de AU is dit een duidelijk bewijs van het gewijzigde politieke en veiligheidslandschap in Somalië.³⁵⁸

Mediaberichtgeving over de terugkeer van de diaspora naar Mogadishu legt ook de nadruk op de economische mogelijkheden in Mogadishu. Tegelijk wordt er ook gewezen op het feit dat lokale werkrachten moeilijk kunnen concurreren met hoger opgeleide buitenlanders of Somaliërs uit de diaspora.³⁵⁹

experts en media leggen ook een verband tussen veiligheidsrisico's en het dagelijks leven in Mogadishu. In april 2014 publiceert IRIN een artikel over de verslechterende veiligheidssituatie in Mogadishu. De veiligheid blijft een constante zorg "with threats from Al-Shabab incursions, criminals and militia."³⁶⁰ Volgens het artikel verhinderen aanvallen en criminaliteit de inwoners om een normaal leven te leiden. Vooral de wijken Heliwaa, Yaqshid en Daynile zijn volgens IRIN zwaar getroffen en veel inwoners vluchten er weg naar veiliger delen van Mogadishu.³⁶¹ Experts hekelen het gebrekkige bestuur. AI wijst op de veiligheidsdiensten die niet alleen niet in staat zijn om burgers bescherming te bieden maar zelf bijdragen aan de onveiligheid.³⁶²

³⁵⁴ The Guardian (Ali L.), 11/01/2013, [url](#)

³⁵⁵ Somali Wayn, 14/12/2014, [url](#)

³⁵⁶ Sabahi online, 24/12/2014, [url](#)

³⁵⁷ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 22, [url](#)

³⁵⁸ African Union Mission in Somalia (AMISOM), 10/01/2015, [url](#)

³⁵⁹ Voice of America (VOA), 18/09/2014, [url](#)

³⁶⁰ Integrated Regional Information Networks (IRIN), 09/04/2014, [url](#)

³⁶¹ Integrated Regional Information Networks (IRIN), 09/04/2014, [url](#)

³⁶² Integrated Regional Information Networks (IRIN), 09/04/2014, [url](#)

Samenvatting

Na de val van president Siad Barre in 1991 is Somalië in chaos gedompeld. Verschillende overgangsautoriteiten hebben er elkaar opgevolgd sinds 2000. Het land is vervolgens wereldwijd bekend geworden als *failed state*.

De situatie in Somalië is echter beginnen te verbeteren in augustus 2011, na het verjagen van de rebellen van Al-Shabaab uit Mogadishu. Midden 2012 heeft het offensief van het Somalische leger, de regeringsgezinde militias, AMISOM, Ethiopië en Kenia de tot dan vrijwel totale invloed van Al-Shabaab op het zuiden en het centrum van Somalië verminderd. Al-Shabaab heeft echter de controle over en invloed in verschillende delen van het land behouden, evenals de capaciteit om gewapende aanvallen en aanslagen uit te voeren, in het bijzonder in de hoofdstad. In 2014 hebben AMISOM en het Somalische leger tweemaal een nieuw offensief gelanceerd en Al-Shabaab verdreven uit een aantal dorpen en steden in verschillende districten van het land.

Op politiek vlak heeft de periode sinds juli 2014 zich gekenmerkt door instabiliteit binnen de regering, de vorming van een nieuwe regering en nieuwe stappen op het vlak van federalisering.

Al-Shabaab is volgens analisten al langere tijd bezig met het aanpassen van zijn tactiek. Dit is opnieuw zichtbaar geworden tijdens de militaire offensieven Operation Eagle en Operation Indian Ocean. Al-Shabaab heeft er toen meestal voor gekozen om zich tactisch terug te trekken en terug te slaan met guerrilla-aanvallen en aanslagen tegen AMISOM en het Somalische leger. Volgens sommige waarnemers heeft Al-Shabaab nog weinig steun bij de bevolking, andere waarnemers stellen vast dat de groep er nog steeds in slaagt nieuwe rekruten te vinden.

In Mogadishu fluctueert de veiligheidssituatie in de periode juli 2014 – januari 2015. Tijdens de ramadan hebben meerdere bronnen de traditionale verhoging van het aantal doelgerichte moorden en aanslagen vastgesteld. In de maand september 2014 spreekt onder meer het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken over een kalmere periode, maar november en december tekenen opnieuw een intensifiëring van gewelddadige incidenten op. Tegelijk hebben de veiligheidsorganen vanaf oktober ook meerdere zoekacties en ontwapeningsacties uitgevoerd in Mogadishu. Volgens officiële bronnen heeft men daardoor een heel aantal aanslagen verijdeld.

De militaire offensieven van 2014 hebben voor een nieuwe golf van IDP's gezorgd: ongeveer 80.000 sinds maart 2014. Een deel daarvan is reeds naar huis teruggekeerd. Kenia en Saoedi-Arabië zijn verantwoordelijk voor de gedwongen terugkeer van grote aantallen Somaliërs. Tegelijk zijn ook Somaliërs uit de diaspora vrijwillig teruggekeerd naar Somalië, meestal omdat ze er kansen zien om zaken te doen. Meerdere bronnen signaleren positieve ontwikkelingen in de hoofdstad, zoals de heropleving van het economische leven in Mogadishu.

Bij de ordehandhaving hebben zich misbruiken en mensenrechtenschendingen tegen de bevolking voorgedaan. Kinderen en vrouwen zijn de kwetsbaarste groepen in Somalië. Humanitaire organisaties hebben in 2014 aan de alarmbel getrokken omdat ze vrezen voor een nieuwe voedselcrisis.

Bibliografie

Geschreven en audiovisuele bronnen

African Union Mission in Somalia (AMISOM), *Frequently asked questions*, s.d., <http://amisom-au.org/frequently-asked-questions/> [geraadpleegd op 16/06/2014]

African Union Mission in Somalia (AMISOM), *AMISOM Military Component*, s.d., <http://amisom-au.org/mission-profile/military-component/> [geraadpleegd op 16/06/2014]

African Union Mission in Somalia (AMISOM), *Ethiopia – ENDF*, s.d., <http://amisom-au.org/ethiopia-endf/> [geraadpleegd op 16/06/2014]

AMISOM, *Joint Security Update by the Federal Government of Somalia and the African Union Mission in Somalia on Operation Indian Ocean*, 27/10/2014, <http://amisom-au.org/2014/10/joint-security-update-by-the-federal-government-of-somalia-and-the-african-union-mission-in-somalia-on-operation-indian-ocean/> [geraadpleegd op 18/12/2014]

African Union Mission in Somalia (AMISOM), *AU Special Representative says IGAD Council of Ministers Meeting is clear testimony of the political and security progress in Somalia*, 10/01/2015, <http://amisom-au.org/2015/01/au-special-representative-says-igad-council-of-ministers-meeting-is-clear-testimony-of-the-political-and-security-progress-in-somalia/> [geraadpleegd op 26/01/2015]

Agence France-Presse (AFP), *Somalie: Hassan Cheikh Mohamoud élu*, 10/09/2012, <http://www.lefigaro.fr/flash-actu/2012/09/10/97001-20120910FILWWW00718-somalie-hassan-cheikh-mohamoud-elu.php> [geraadpleegd op 13/06/2013]

Agence France-Presse (AFP), *Somalia's Islamist insurgents: key players*, 04/07/2013, <http://www.globalpost.com/dispatch/news/afp/130704/somalias-islamist-insurgents-key-players> [geraadpleegd op 04/07/2013]

Agence France-Presse (AFP), *Somalie: plus de 70 morts en un mois dans des combats*, 05/07/2013, <http://www.jeuneafrique.com/actu/20130705T080235Z20130705T080212Z/somalie-plus-de-70-morts-en-un-mois-dans-des-combats.html> [geraadpleegd op 02/07/2013]

Agence France-Presse (AFP), *One killed in Somalia bombing: police*, 27/11/2014, <http://reliefweb.int/report/somalia/one-killed-somalia-bombing-police> [geraadpleegd op 08/01/2015]

Agence France-Presse (AFP), *Senior Shebab official surrenders in Somalia: officials*, 27/12/2014, <http://reliefweb.int/report/somalia/senior-shebab-official-surrenders-somalia-officials> [geraadpleegd op 26/01/2015]

Al Jazeera, *Can Somalia disarm its militias?* in *Inside Story* [video], 24/08/2014, <http://www.aljazeera.com/programmes/insidestory/2014/08/can-somalia-disarm-militias-201482420244448741.html> [geraadpleegd op 22/12/2014]

Al Jazeera, *S Leone to withdraw Somalia troops over Ebola*, 21/12/2014, <http://www.aljazeera.com/news/africa/2014/12/s-leone-withdraw-somalia-troops-over-ebola-2014122143849987599.html> [geraadpleegd op 22/12/2014]

Amnesty International (AI), *Les renvois de personnes dans le sud et le centre de la Somalie constituent une violation du droit international*, AFR 52/008/2013, 15/05/2013, <http://www.amnesty.org/fr/library/info/AFR52/008/2013/fr> [geraadpleegd op 01/07/2013]

Amnesty International (AI), *Mogadishu cannot qualify as an Internal Flight Alternative*, 26/09/2013, <http://www.amnesty.org/en/documents/AFR52/012/2013/en/> [geraadpleegd op 08/07/2014]

Amnesty International (AI), *RAPE AND SEXUAL VIOLENCE IN SOMALIA – AN ONGOING EPIDEMIC*, 30/08/2013, <https://www.amnesty.org/en/documents/document/?indexNumber=AFR52%2F009%2F2013&language=en> [geraadpleegd op 26/06/2014]

Amnesty International (AI), *No Place Like Home: Returns and Relocations of Somalia's Displaced*. AFR 52/001/2014, 19/02/2014, <http://www.refworld.org/docid/53070d404.html> [geraadpleegd op 20/06/2014]

Amnesty International (AI), *UN Security Council urged to tighten arms embargo on Somalia*, 04/03/2014, <http://www.refworld.org/docid/5319a1064.html> [geraadpleegd op 20/06/2014]

Amnesty International (AI), *FORCED RETURNS TO SOUTH AND CENTRAL SOMALIA, INCLUDING TO AL-SHABAAB AREAS: A BLATANT VIOLATION OF INTERNATIONAL LAW*, 23/10/2014, <https://www.amnesty.org/en/articles/news/2014/10/netherlands-forced-returns-somalis-al-shabaab-areas-can-amount-death-sentences/> [geraadpleegd op 20/01/2015]

Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), *Codebook 3*, 2014, http://www.acleddata.com/wp-content/uploads/2014/01/ACLED_Codebook_2014.pdf [geraadpleegd op 04/07/2014]

Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), *CONFLICT TRENDS (NO. 24) REAL-TIME ANALYSIS OF AFRICAN POLITICAL VIOLENCE, MARCH 2014*, 03/2014, http://www.acleddata.com/wp-content/uploads/2014/03/ACLED-Conflict-Trends-Report-No-24-March-2014_final.pdf [geraadpleegd op 19/06/2014]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Guide for media users*, 05/2014, http://www.acleddata.com/wp-content/uploads/2014/05/ACLED_Guide-for-Media-Users_2014.pdf [geraadpleegd op 22/01/2015]

Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), *CONFLICT TRENDS (NO. 28) REAL-TIME ANALYSIS OF AFRICAN POLITICAL VIOLENCE, JULY 2014*, 07/2014, <http://www.acleddata.com/wp-content/uploads/2014/07/ACLED-Conflict-Trends-Report-No.-28-July-2014.pdf> [geraadpleegd op 04/07/2014]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *2014 Realtime Complete All Africa File*, 22/11/2014, http://www.acleddata.com/wp-content/uploads/2014/11/ACLED-All-Africa-File_20140101-20141122.xlsx [geraadpleegd op 01/12/2014]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Bombings, Explosives and Conflict Part 2: Weapons of the Weak? Remote Violence and the Relative Strength of Non-State Actors*, 29/10/2014, <http://www.crisis.acleddata.com/bombings-explosives-and-conflict-part-2-weapons-of-the-weak-remote-violence-and-the-relative-strength-of-non-state-actors/> [geraadpleegd op 22/01/2015]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Figure 3: Conflict events by Al-Shabaab by weaponry used, Somalia, Q1 2003 – Q3 2014*, 2014, <http://www.crisis.acleddata.com/wp-content/uploads/2014/10/Figure-3-Conflict-Events-Involving-Al-Shabaab-by-Weaponary-Used-Somalia-Q1-2003-Q3-2014.jpg> [geraadpleegd op 22/01/2015]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) codebook 2015*, 2015, http://www.acleddata.com/wp-content/uploads/2015/01/ACLED_Codebook_2015.pdf [geraadpleegd op 26/01/2015]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *CONFLICT TRENDS (NO. 33) REAL-TIME ANALYSIS OF AFRICAN POLITICAL VIOLENCE, JANUARY 2015*, 01/2015, <http://reliefweb.int/report/world/conflict-trends-no-33-real-time-analysis-african-political-violence-january-2015> [geraadpleegd op 22/01/2015]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Realtime 2015 All Africa*, 31/01/2015, <http://www.acleddata.com/data/realtime-data-2015/> [geraadpleegd op 02/02/2015]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Trend 5: Remote Violence in 2014*, s.d., <http://www.acleddata.com/remote-violence-in-2014/> [geraadpleegd op 22/01/2015]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *ACLED Version 5 (1997 – 2014)*, s.d., <http://www.acleddata.com/data/version-5-data-1997-2014/> [geraadpleegd op 22/01/2015]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *ACLED user guide*, s.d., <http://www.acleddata.com/wp-content/uploads/2012/ACLED-user-guide.pdf> [geraadpleegd op 22/01/2015]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Trend 2: Agents of Violence in 2014*, s.d., <http://www.acleddata.com/agents-of-violence-in-2014/> [geraadpleegd op 26/01/2015]

BBC News (Chothia F.), *Will Somali Islamist purge strengthen al-Shabab?*, 04/03/2013, <http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-23146744> [geraadpleegd op 04/07/2013]

BBC News, *Somalia's al-Shabab leader Aweys 'not surrendering'*, 28/06/2013, <http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-23095129> [geraadpleegd op 01/07/2013]

BBC News, Q&A: *Who are Somalia's al-Shabab?*, 24/09/2013, <http://www.bbc.com/news/world-africa-15336689> [geraadpleegd op 06/05/2014]

British Broadcasting Corporation (BBC), *US strike in Somalia 'killed al-Shabab intelligence chief'* US strike in Somalia 'killed al-Shabab intelligence chief', 31/12/2014, <http://www.bbc.com/news/world-africa-30635240> [geraadpleegd op 26/01/2015]

CAJ News Agency, *Kenya: AU Mourns Mpeketoni Terror Victims*, 17/06/2014, <http://allafrica.com/stories/201406181367.html> [geraadpleegd op 19/06/2014]

Center for Strategic and International Studies (CSIS) (Bryden M.), *The reinvention of Al-Shabaab. A strategy of choice or necessity?*, 21/02/2014, http://csis.org/files/publication/140221_Bryden_ReinventionOfAlShabaab_Web.pdf [geraadpleegd op 06/05/2014]

Clingendael (Van der Meer S.), *Na de bermbom komt de plakbom*, 01/01/2009, <http://www.clingendael.nl/publication/na-de-bermbom-komt-de-plakbom> [geraadpleegd op 26/01/2015]

Combating Terrorism Center at Westpoint (Hansen S.J.), *An In-Depth Look at Al-Shabab's Internal Divisions*, 24/02/2014, <http://www.ctc.usma.edu/posts/an-in-depth-look-at-al-shababs-internal-divisions> [geraadpleegd op 06/05/2014]

Combating Terrorism Center at Westpoint (Menkhaus K.), *Al-Shabaab's capabilities post-Westgate*, 24/02/2014, <https://www.ctc.usma.edu/posts/al-shababs-capabilities-post-westgate> [geraadpleegd op 08/05/2014]

Combating Terrorism Center at Westpoint (Reno W.), *Rethinking counterinsurgency in Somalia*, 29/04/2013, <https://www.ctc.usma.edu/posts/rethinking-counterinsurgency-in-somalia> [geraadpleegd op 08/05/2014]

Committee to Protect Journalists (CPJ) (Witchel E.), *Getting Away With Murder*, 16/04/2014, <http://www.cpj.org/reports/2014/04/impunity-index-getting-away-with-murder.php#somalia> [geraadpleegd op 25/06/2014]

Committee to Protect Journalists (CPJ), *Somali journalist killed by car bomb in Mogadishu*, 23/06/2014, <http://www.cpj.org/2014/06/journalist-killed-in-car-explosion-in-somalia.php> [geraadpleegd op 25/06/2014]

Committee to Protect Journalists (CPJ), *56 Journalists Killed in Somalia/Motive Confirmed*, s.d., <https://www.cpj.org/killed/africa/somalia/> [geraadpleegd op 26/01/2015]

Conseil de paix et de sécurité de l'Union Africaine (UA), *Rapport de la Présidente de la Commission sur la situation en Somalie, PSC/PR/2.(CCCLXXIX)*, 13/06/2013, <http://www.peaceau.org/uploads/cps.rapport.pry-sidente.somalie.13-06-2013.pdf> [geraadpleegd op 26/06/2013]

Council on Foreign Relations (CFR) (Masters J.), *Al-Shabaab (Background)*, 09/07/2013, <http://www.cfr.org/somalia/al-shabaab/p18650> [geraadpleegd op 10/07/2013]

Dalsan Radio, *Somalia: Ali Dheere Warns the Traffic Police*, 6/07/2014, http://allafrica.com/stories/201407070500.html?utm_medium=twitter&utm_source=twitterfeed [geraadpleegd op 07/07/2014]

Dalsan Radio, *Somalia: Breaking - Former War Lord Abdi Nur Escapes From the Mogadishu Operation.*, 21/08/2014, <http://allafrica.com/stories/201408210501.html> [geraadpleegd op 22/12/2014]

Dalsan Radio, *Somalia: Somali Security Forces Carryout Inspection in Wadajir*, 01/10/2014, <http://allafrica.com/stories/201410020490.html> [geraadpleegd op 19/12/2014]

Dalsan Radio, *Somalia: Al Shabaab Senior Official Surrenders to Somali Government*, 15/01/2015, http://allafrica.com/stories/201501160921.html?utm_medium=twitter&utm_source=twitterfeed [geraadpleegd op 26/01/2015]

Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), *Security and protection in Mogadishu and South-Central Somalia - Joint report from the Danish Immigration Service's and the Norwegian Landinfo's fact finding mission to Nairobi, Kenya and Mogadishu, Somalia*, 08/05/2013,

http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/6F1A29C6-2F84-40D2-BDE4-42F69897EEC3/0/security_and_protection_in_somalia_may_2013.pdf [geraadpleegd op 02/07/2013]

Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, 12/03/2014, http://www.landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf [geraadpleegd op 19/06/2014]

Deutsche Welle, *Somalia Lawmaker Shot Dead By Islamists in Mogadishu*, 01/08/2014, <http://allafrica.com/stories/201408020145.html> [geraadpleegd op 22/01/2015]

Deutsche Welle (Borowski M.), *Somalia: Victories Over Al Shabab Are Not Bringing Peace*, 10/10/2014, <http://allafrica.com/stories/201410110082.html> [geraadpleegd op 22/12/2014]

Deutsche Welle, *Somalia: Deadly Car Bomb At Mogadishu Café*, 12/10/2014, <http://allafrica.com/stories/201410130145.html> [geraadpleegd op 12/01/2015]

European Asylum Support Office (EASO), *EASO Country of Origin Information report — South and Central Somalia — Country overview*, 08/2014, <http://easo.europa.eu/wp-content/uploads/COI-Report-Somalia.pdf> [geraadpleegd op 19/12/2014]

European Asylum Support Office (EASO), *EASO Somalia seminar, 14 October 2014. Summaries of Keynote Presentations*, 01/12/2014, https://webgate.ec.europa.eu/eu-coi-portal/downloadFile.do;jsessionid=njlhdw1dXicKmwJrwcOk0qbWR1V1fy8NwEfHdXN8pgSSdI8vz3NI!-1683767781!1418974399837?type=file&system=1&name=Summary presentations on Somalia EASO COI Seminar 14 October 2014.PDF&idDoc=1545&downloadLang=en&url=Summary presentations on Somalia EASO COI Seminar 14-10-14.pdf&docCoIType=12&systemDesc=UPLOAD AREA [geraadpleegd op 19/12/2014]

European Union – External Action, *EUTM Somalia EU military mission to contribute to the building up and strengthening of the Somali National Armed Forces*, 10/2014, http://www.eeas.europa.eu/csdp/missions-and-operations/eutm-somalia/docs/factsheet_eutm_somalia_en.pdf [geraadpleegd op 22/12/2014]

European Union Institute for Security Studies (EUISS) (Balthasar D.), *Somalia's federal agenda : from fragility to fragmentation ?*, 06/2014, http://www.iss.europa.eu/uploads/media/Brief_17_Somalia.pdf [geraadpleegd op 04/07/2014]

Food Security and Nutrition Analysis Unit – Somalia (FSNAU), *Delayed rains, persistent insecurity spark renewed crisis concerns in Somalia*, 02/05/2014, <http://www.fsnau.org/in-focus/delayed-rains-persistent-insecurity-spark-renewed-crisis-concerns-somalia> [geraadpleegd op 04/07/2014]

Foreign Policy (Traub J.), *From Black Hawk Down to Standing Up*, 31/05/2013, http://www.foreignpolicy.com/articles/2013/05/31/from_blackhawk_down_to_standing_up [geraadpleegd op 27/06/2013]

Garowe Online, *Somalia: Heavy clashes after Al Shabaab ambush on allied forces*, 04/06/2013, <http://allafrica.com/stories/201306050071.html> [geraadpleegd op 13/06/2013]

Garowe Online, *Ethiopia Troops to Withdraw From Bay Region*, 11/07/2013, http://www.comesaria.org/site/en/news_details.php?chaine=ethiopia-troops-to-withdraw-from-bay-region&id_news=18182&id_article=119 [geraadpleegd op 12/07/2013]

Garowe online, *Somalia: UN Envoy to Somalia Condemns MP, Journalist Murder in Mogadishu*, 22/04/2014, <http://allafrica.com/stories/201404230323.html> [geraadpleegd op 12/06/2014]

GlobalSecurity.org, *Ahlu Sunna Wal-jamea (ASWJ)*, 2011, <http://www.globalsecurity.org/military/world/para/aswj.htm> [geraadpleegd op 10/07/2013]

Global Observatory (Menkhaus K.), *Can community policing combat al-Shabaab?*, 07/07/2014, <http://theglobalobservatory.org/analysis/778-community-policing-combat-al-s> [geraadpleegd op 08/07/2014]

Goobjoog, *Breaking News: Armed men kill chief immigration officer of Adan Abdulle airport in Mogadishu*, 11/11/2014, <http://goobjoog.com/english/?p=5971> [geraadpleegd op 22/01/2015]

Goobjoog, *Deputy District Commissioner shot dead*, 12/11/2014, <http://english.alshahid.net/archives/45144> [geraadpleegd op 22/01/2015]

- Goobjoog, *Government forces and AMISOM apprehend dozens of suspects in Hamar Weyne district*, 14/12/2014, <http://goobjoog.com/english/?p=7196> [geraadpleegd op 08/01/2015]
- Goobjoog, *New national Agency for Refugees and IDPs launched in Somalia*, 14/12/2014, <http://goobjoog.com/english/?p=7215> [geraadpleegd op 26/01/2015]
- Goobjoog, *Crime Watch: Number of People Killed in Somalia in December, 2014*, 01/01/2015, <http://goobjoog.com/english/?p=7987> [geraadpleegd op 08/01/2015]
- Goobjoog, *Massive security operations in Mogadishu*, 20/01/2015, <http://goobjoog.com/english/?p=9044> [geraadpleegd op 22/01/2015]
- Goobjoog, *Crime Watch: How Many People Killed in Somalia In January, 2015*, 01/02/2015, <http://goobjoog.com/english/?p=9643> [geraadpleegd op 02/02/2015]
- Hiiraan, *US Condemns the Killing of Somali MP Saado Ali Warsame*, 23/07/2014, http://www.hiiraan.com/news4/2014/July/55725/us_condemns_the_killing_of_somali_mp_saado_ali_warsame.a_spx [geraadpleegd op 22/01/2015]
- Hiiraan, *Somalia: nine Shabaab suspects paraded in Mogadishu*, 14/12/2014, http://www.hiiraan.com/news4/2014/Dec/97324/somalia_nine_shabaab_suspects_paraded_in_mogadishu.aspx?utm_source=twitterfeed&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 12/01/2015]
- Horseed Media (Warner G.), *In Somalia, Collecting People For Profit*, 14/05/2010, <http://horseedmedia.net/news/2014/05/somalia-collecting-people-profit/> [geraadpleegd op 01/07/2014]
- Human Rights Watch (HRW), *London Conference on Somalia - Placing Human Rights at the Center of Reform*, 06/05/2013, <http://www.hrw.org/news/2013/05/05/london-conference-somalia> [geraadpleegd op 04/07/2013]
- Human Rights Watch (HRW), *Somalie: Il faut protéger les personnes déplacées vulnérables*, 27/03/2013, <http://www.hrw.org/fr/news/2013/03/27/somalie-il-faut-proteger-les-personnes-deplacees-vulnerables> [geraadpleegd op 28/06/2013]
- Human Rights Watch (HRW), *Hostages of the gatekeepers, Abuses against Internally Displaced in Mogadishu, Somalia*, 29/03/2013, http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/somalia0313_ForUpload.pdf [geraadpleegd op 01/07/2014]
- Human Rights Watch (HRW) (Lefkow L.), *Memo to The Hague: Somalia is Not Safe*, 27/11/2013, <http://www.hrw.org/news/2013/11/27/memo-hague-somalia-not-safe> [geraadpleegd op 23/06/2014]
- Human Rights Watch (HRW), *Somalia: Victim of Alleged Attack By AU Soldiers and Witnesses Harassed*, 10/11/2013, <http://allafrica.com/stories/201311110199.html> [geraadpleegd op 26/06/2014]
- Human Rights Watch (HRW), *World Report 2014. Somalia*, 2014, <http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/somalia> [geraadpleegd op 20/06/2014]
- Human Rights Watch (HRW), *"Here, Rape is Normal" - A Five-Point Plan to Curtail Sexual Violence in Somalia*, 13/02/2014, <http://www.refworld.org/docid/52fe1c4a4.html> [geraadpleegd op 26/06/2014]
- Human Rights Watch (HRW), *Kenya: Mass Deportation of Somalis*, 23/05/2014, <http://www.hrw.org/news/2014/05/23/kenya-mass-deportation-somalis> [geraadpleegd op 01/07/2014]
- Human Rights Watch (HRW), *The Courts of "Absolute Power" Fair Trial Violations by Somalia's Military Court*, 05/2014, http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/somalia0514_ForUpload.pdf [geraadpleegd op 04/07/2014]
- Human Rights Watch (HRW), *World Report 2015. Somalia*, 29/01/2015, <http://www.hrw.org/world-report/2015/country-chapters/somalia> [geraadpleegd op 29/01/2015]
- Integrated Regional Information Networks (IRIN), *SOMALIE: Retour à Mogadiscio*, 24/07/2012, <http://www.irinnews.org/printreport.aspx?reportid=95934> [geraadpleegd op 26/01/2015]
- Integrated Regional Information Networks (IRIN), *Security downturn in Mogadishu*, 09/04/2014, <http://www.irinnews.org/report/99906/security-downturn-in-mogadishu> [geraadpleegd op 19/06/2014]
- Integrated Regional Information Networks (IRIN), *Shortages, clan rivalries weaken Somalia's new army*, 11/06/2014, <http://www.irinnews.org/printreport.aspx?reportid=100141> [geraadpleegd op 17/06/2014]

Integrated Regional Information Networks (IRIN), *No easy way forward for Al-Shabab defectors*, 12/06/2014, <http://www.irinnews.org/report/100197/no-easy-way-forward-for-al-shabab-defectors> [geraadpleegd op 03/07/2014]

Inter Press Service (IPS) (Warsame A.), *Somalie: Seigneurs de guerre et constitution vague responsables de l'Etat renégat*, 08/06/2013, <http://www.ips.org/fr/somalie-seigneurs-de-guerre-et-constitution-vague-responsables-de-letat-renegat/> [geraadpleegd op 10/07/2013]

International Crisis Group (ICG), *CrisisWatch N°119*, 01/07/2013, <http://www.crisisgroup.org/~media/Files/CrisisWatch/2013/cw119.pdf> [geraadpleegd op 02/07/2013]

International Crisis Group (ICG), *Somalia: Al-Shabaab – it will be a long war*, 26/06/2014, <http://www.crisisgroup.org/~media/Files/africa/horn-of-africa/somalia/b099-somalia-al-shabaab-it-will-be-a-long-war.pdf> [geraadpleegd op 26/06/2014]

International Crisis Group (ICG), *Crisis Watch*, 02/02/2015, <http://www.crisisgroup.org/en/publication-type/crisiswatch/2015/138.aspx> [geraadpleegd op 02/02/2015]

International Organization for Migration (IOM), *Situation report 8: IOM Somalia returns situation report May 6–May 27 2014*, 27/05/2014 <http://reliefweb.int/report/somalia/iom-somalia-returns-situation-report-8-may-6-may-27-2014> [geraadpleegd op 01/07/2014]

Jeune Afrique, *Somalie : les Shebab exécutent deux de leurs chefs*, 30/06/2013, <http://www.jeuneafrique.com/Article/DEPAFP20130630104201/somalie-terrorisme-shebab-haji-jama-meadsomalie-les-shebab-executent-deux-de-leurs-chefs.html> [geraadpleegd op 01/07/2013]

Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland, *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 30/11/2012, <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2012/11/30/somalie-2012-11-30.html> [geraadpleegd op 25/04/2014]

Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland, *Kamerbrief over Nederlandse bijdrage EUTM Somalië*, 16/12/2013, <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/12/16/kamerbrief-over-nederlandse-bijdrage-eutm-somalie.html> [geraadpleegd op 29/04/2014]

Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, *Algemeen Ambtsbericht Somalië*, 18/12/2014, <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2014/12/18/ambtsbericht-somalie.html> [geraadpleegd op 19/12/2014]

Observatory of Conflict and Violence Prevention (OCVP), *Mogadishu Conflict and Security Assessment Report Central Zone*, 07/07/2014, http://www.ocvp.org/resources/district-conflict-and-security-assessment-reports/doc_download/80-mogadishu-conflict-and-security-assessment-report-central-zone [geraadpleegd op 06/01/2015]

Observatory of Conflict and Violence Prevention (OCVP), *Mogadishu Conflict and Security Assessment Report Eastern Zone*, 07/07/2014, http://www.ocvp.org/resources/district-conflict-and-security-assessment-reports/doc_download/81-mogadishu-conflict-and-security-assessment-report-eastern-zone [geraadpleegd op 06/01/2015]

Observatory of Conflict and Violence Prevention (OCVP), *Mogadishu Conflict and Security Assessment Report Waliyow-Adde Zone*, 07/07/2014, http://www.ocvp.org/resources/district-conflict-and-security-assessment-reports/doc_download/82-mogadishu-conflict-and-security-assessment-report-waliyow-adde-zone [geraadpleegd op 06/01/2015]

Observatory of Conflict and Violence Prevention (OCVP), *Mogadishu Conflict and Security Assessment Report Western Zone*, 07/07/2014, http://www.ocvp.org/resources/district-conflict-and-security-assessment-reports/doc_download/83-mogadishu-conflict-and-security-assessment-report-western-zone [geraadpleegd op 06/01/2015]

Office of the President of Somalia, *Joint Security Update by the Federal Government of Somalia and the African Union Mission in Somalia on Operation Indian Ocean*, 27/10/2014, <https://madmimi.com/p/d28675?fe=1&pact=25887556404> [geraadpleegd op 26/01/2015]

OODA Loop, *Somalia. Security and political awareness report 9 June to 15 June 2014*, 21/06/2014, http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/06/Somalia_Report_throughJune15.pdf [geraadpleegd op 04/07/2014]

OODA Loop, *Somalia. Security and political awareness report 16 June to 22 June 2014*, 01/07/2014, http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/07/Somalia_Report_6-22.pdf [geraadpleegd op 04/07/2014]

Political Geography Now, *War in Somalia: Map of Al Shabaab Control (June 2013)*, 31/05/2013, <http://www.polgeonow.com/2013/05/somalia-war-map-al-shabaab-2013.html> [geraadpleegd op 22/07/2013]

Radio Andalus, *Somalia: Al-Shabaab Forces Said Briefly Take Control of Area Outside Mogadishu*, 21/12/2014, <http://radioandalus24.com> [geraadpleegd op 12/01/2015]

Radio Ergo, *IDP Evictions: "We are unwanted people"*, 03/12/2014, http://radioergo.org/en/read.php?article_id=1595 [geraadpleegd op 12/01/2015]

Radio France internationale (RFI), *En Somalie, la lutte fait rage au sein du mouvement shebab*, 01/07/2013, <http://www.rfi.fr/afrique/20130701-somalie-guerre-interne-sein-mouvement-shebab-ahmed-abdi-godane> [geraadpleegd op 01/07/2013]

Radio France internationale (RFI), *Kenya: les shebabs revendiquent une nouvelle attaque*, 17/06/2014, http://www.rfi.fr/afrique/20140617-kenya-shebabs-revendiquent-une-nouvelle-attaque/#/?&_suid=140316770522706211595654726474 [geraadpleegd op 19/06/2014]

Radio Goobjoog/Radio Risaala/Jowhar Online via AMISOM Daily Media Monitoring, *Somali government forces, AMISOM conducts security operation in Mogadishu*, 11/07/2014 <http://somaliamediamonitoring.org/july-11-2014-daily-monitoring-report/> [geraadpleegd op 22/01/2015]

Radio Mogadishu/Radio RBC, *Somali PM Abdiweli appeals for peace during Eid days*, 29/07/2014, <http://somaliamediamonitoring.org/july-29-2014-daily-monitoring-report/> [geraadpleegd op 22/12/2014]

Radio Muqdisho, *Prime Minister Sharmarke Appoints 20-Member Cabinet*, 28/01/2015, <http://radiomuqdisho.net/en/prime-minister-sharmarke-appoints-20-member-cabinet-2/> [geraadpleegd op 26/01/2015]

Radio Mustaqbal, *Mogadishu: 50 arrested in security sweep*, 08/12/2014, <http://www.mustaqbalradio.com/?p=15664> [geraadpleegd op 08/01/2015]

RBC Radio, *SOMALIA: Security forces clash with armed militia in Mogadishu following disarmament operation*, 15/08/2014, <http://www.raxanreeb.com/2014/08/somalia-security-forces-clash-with-armed-militia-in-mogadishu-following-disarmament-operation/> [geraadpleegd op 08/01/2015]

RBC Radio, *SOMALIA: Security officer killed in bomb explosion in Mogadishu*, 22/08/2014, <http://www.raxanreeb.com/2014/08/somalia-security-officer-killed-in-bomb-explosion-in-mogadishu/> [geraadpleegd op 09/01/2015]

RBC Radio, *SOMALIA: Al Shabab fighters attack Jazeera beach near Mogadishu*, 06/10/2014, <http://www.raxanreeb.com/2014/10/somalia-al-shabab-fighters-attack-jazeera-beach-near-mogadishu/> [geraadpleegd op 12/01/2015]

RBC Radio, *Somali president signs the Convention of the Right of the Child*, 20/01/2015, <http://www.raxanreeb.com/2015/01/somalia-somali-president-signs-the-convention-of-the-right-of-the-child/> [geraadpleegd op 26/01/2015]

Refugees International (Yarnell M.), *When push comes to shove: displaced Somalis under threat*, 8/11/2013, http://www.refintl.org/sites/default/files/110813_When_Push_Comes%20letterhead.pdf [geraadpleegd op 01/07/2014]

Regional Mixed Migration Secretariat, *Regional mixed migration summary for February 2014 covering mixed migration events, trends and data for Djibouti, Eritrea, Sudan, Ethiopia, Kenya, Puntland, Somalia, Somaliland and Yemen.*, 2014, <http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1339> [geraadpleegd op 01/07/2014]

Reporters sans frontières (RSF), *Somalia, TV journalist badly wounded in targeted shooting*, 14/10/2014, http://www.ecoi.net/local_link/288294/408302_en.html [geraadpleegd op 20/01/2015]

Réseau francophone de recherche sur les opérations de paix (ROP) (Barguès J-G.), *Historique de l'opération AMISOM*, 15/06/2012, <http://www.operationspaix.net/1-historique-amisom.html> [geraadpleegd op 26/06/2013]

- Reuters, *Somali Islamists bomb two convoys, killing at least 12*, 08/09/2014, <http://www.reuters.com/article/2014/09/08/us-somalia-blast-idUSKBN0H318W20140908> [geraadpleegd op 12/01/2015]
- Sabahi online, *Somali president renames Mogadishu district to foster peace*, 10/04/2012, http://sabahionline.com/en_GB/articles/hoa/articles/newsbriefs/2012/04/10/newsbrief-04 [geraadpleegd op 22/01/2015]
- Sabahi online, *Government calls for calm following protests over Aweys arrest*, 03/07/2013, <http://allafrica.com/stories/201307040080.html> [geraadpleegd op 19/06/2014]
- Sabahi online, *Senior al-Shabaab leader Robow 'in talks' with government*, 07/07/2013, <http://allafrica.com/stories/201307080051.html> [geraadpleegd op 09/05/2014]
- Sabahi online, *Somali National Army re-opens military base in Galgadud*, 02/09/2013, <http://allafrica.com/stories/201309030105.html> [geraadpleegd op 17/06/2014]
- Sabahi online, *Hizbul Islam renounces violence*, 17/09/2013, <http://allafrica.com/stories/201310250117.html> [geraadpleegd op 16/06/2014]
- Sabahi online, *Challenges of rebuilding a united Somali National Army*, 24/10/2013, <http://allafrica.com/stories/201310250117.html> [geraadpleegd op 17/06/2014]
- Sabahi online (Moalim A.), *Al-Shabaab menace lingers along Mogadishu's edge*, 25/10/2013, <http://allafrica.com/stories/201310270406.html> [geraadpleegd op 30/06/2014]
- Sabahi online, *Former al-Shabaab leader Aweys 'released' from prison*, 30/01/2014, <http://allafrica.com/stories/201401310913.html> [geraadpleegd op 06/05/2014]
- Sabahi online, *Former Benadir officials left exposed to al-Shabaab reprisals*, 6/05/2014, http://www.keydmedia.net/en/news/article/former_benadir_officials_left_exposed_to_al-shabaab_reprisals/ [geraadpleegd op 19/12/2014]
- Sabahi online, *Former Mogadishu politician killed in bombing, another escapes death*, 20/05/2014, <http://allafrica.com/stories/201405210069.htm> [geraadpleegd op 19/12/2014]
- Sabahi online, *Somalia: No Convicted Rapist Will Go Unpunished, Somali Court Chief Pledges*, 17/06/2014, <http://allafrica.com/stories/201406180145.html> [geraadpleegd op 26/06/2014]
- Sabahi online, *Wave of killings rock Mogadishu at start of Ramadan*, 01/07/2014, <http://allafrica.com/stories/201407020222.html> [geraadpleegd op 04/07/2014]
- Sabahi online, *Al-Shabaab gunmen kill Somali lawmaker in Mogadishu*, 03/07/2014, <http://news.yahoo.com/somali-lawmaker-killed-mogadishu-legislator-093559323.html> [geraadpleegd op 04/07/2014]
- Sabahi online, *Somalia: Somali Traffic Police to Be Armed*, 06/07/2014, <http://allafrica.com/stories/201407070649.html> [geraadpleegd op 04/07/2014]
- Sabahi online, *Al-Shabaab suicide bomber strikes near Somali parliament*, 07/07/2014, <http://allafrica.com/stories/201407080316.html> [geraadpleegd op 22/01/2015]
- Sabahi online, *Security chiefs sacked after al-Shabaab attacks Villa Somalia again*, 09/07/2014, <http://allafrica.com/stories/201407100712.html> [geraadpleegd op 04/07/2014]
- Sabahi online, *Former Somali lawmaker assassinated in Mogadishu*, 09/07/2014, <http://allafrica.com/stories/201407100713.html> [geraadpleegd op 22/01/2015]
- Sabahi online, *Suicide bomber kills 12 near Afgoye*, 08/09/2014, <http://www.wsj.com/articles/somalia-car-bomb-suicide-attack-kills-at-least-12-1410191805> [geraadpleegd op 12/01/2015]
- Sabahi online, *Car bomb at Mogadishu café shocks residents after weeks of relative calm*, 13/10/2014, <http://allafrica.com/stories/201410140340.html> [geraadpleegd op 12/01/2015]
- Sabahi online, *Al-Shabaab claims responsibility for café bombings*, 16/10/2014, <http://allafrica.com/stories/201410170317.html> [geraadpleegd op 12/01/2015]

Sabahi online, *Car bomb kills 1 in Mogadishu*, 27/10/2014, *Car bomb kills 1 in Mogadishu*, <http://allafrica.com/stories/201410280288.html> [geraadpleegd op 12/01/2015]

Sabahi online, *Al-Shabaab targets civilians in Mogadishu after suffering string of losses*, 28/10/2014, <http://allafrica.com/stories/201410290223.html> [geraadpleegd op 12/01/2015]

Sabahi online, *Somalia: Mogadishu Raid Nets 22 Al-Shabaab Members, One Civilian Killed*, 06/11/2014, <http://allafrica.com/stories/201411070190.html> [geraadpleegd op 19/12/2014]

Sabahi online, *Somalia: Somali Journalist Survives Mogadishu Car Bomb*, 10/11/2014, <http://allafrica.com/stories/201411110290.html> [geraadpleegd op 22/01/2015]

Sabahi online, *Somalia: Somali Forces Foil Al-Shabaab's Plans in Mogadishu* *Somalia: Somali Forces Foil Al-Shabaab's Plans in Mogadishu*, 21/11/2014, <http://allafrica.com/stories/201411240218.html> [geraadpleegd op 19/12/2014]

Sabahi online, *Citizens, religious leaders call for unity after Mandera bus attack*, 24/11/2014, <http://allafrica.com/stories/201411250359.html> [geraadpleegd op 15/12/2014]

Sabahi online, *2nd engineer killed in Mogadishu car bombing*, 28/11/2014, <http://allafrica.com/stories/201412010173.html> [geraadpleegd op 08/01/2015]

Sabahi online, *Al-Shabaab massacres 36 at Mandera quarry, Kenyan security leaders replaced*, 02/12/2014, <http://allafrica.com/stories/201412030270.html> [geraadpleegd op 18/12/2014]

Sabahi online, *Somali army hands over Mogadishu bases to police, intelligence agency*, 02/12/2014, <http://allafrica.com/stories/201412030268.html> [geraadpleegd op 22/12/2014]

Sabahi online, *Al-Shabaab kills 4 in attack on UN convoy in Mogadishu*, 03/12/2014, <http://allafrica.com/stories/201412032092.html> [geraadpleegd op 12/01/2015]

Sabahi online, *Somalia launches national agency for refugees*, 15/12/2014, <http://allafrica.com/stories/201412160091.html> [geraadpleegd op 12/01/2015]

Sabahi online, *Al-Shabaab mortars hit AMISOM base in Mogadishu*, 16/12/2014, <http://allafrica.com/stories/201412170143.html> [geraadpleegd op 06/01/2015]

Sabahi online, *Somali parliament confirms new prime minister*, 24/12/2014, <http://allafrica.com/stories/201412290715.html> [geraadpleegd op 08/01/2015]

Sabahi online, *Somalia's new bank seeks to spur economic growth*, 24/12/2014, <http://allafrica.com/stories/201412290742.html> [geraadpleegd op 12/01/2015]

Sabahi online, *Al-Shabaab attacks Mogadishu AMISOM base*, 26/12/2014, <http://allafrica.com/stories/201412260654.html> [geraadpleegd op 12/01/2015]

Sabahi online, *Al-Shabaab suicide bomber kills 4 near Mogadishu airport*, 05/01/2015, <http://allafrica.com/stories/201501060233.html> [geraadpleegd op 12/01/2015]

Sabahi online, *Landmine explosion kills 2 in Mogadishu*, 09/01/2015, <http://allafrica.com/stories/201501120023.html> [geraadpleegd op 12/01/2015]

Sabahi online, *Somali refugees in Kenyan camps queue up to return home*, 09/01/2015, <http://allafrica.com/stories/201501120022.html> [geraadpleegd op 12/01/2015]

Sabahi online, *Somali opposition lawmakers welcome cabinet recall*, 19/01/2015, <http://allafrica.com/stories/201501200271.html> [geraadpleegd op 26/01/2015]

Sabahi online, *Somali forces tighten security in Mogadishu*, 20/01/2015, <http://allafrica.com/stories/201501210391.html> [geraadpleegd op 22/01/2015]

Sabahi online, *Al-Shabaab ousted from Lower Jubba towns, 2 commanders captured in Gedo*, 29/01/2015, <http://allafrica.com/stories/201501210391.html> [geraadpleegd op 26/01/2015]

Sahan Journal (Abdulah J.), *For Somali-Americans Headed to Mogadishu, Danger Awaits*, 26/11/2014, <http://sahanjournal.com/somali-americans-headed-mogadishu-danger-awaits/#.VW2H71I27IU> [geraadpleegd op 08/01/2015]

- Security Council Report, *March 2014 Monthly Forecast. Somalia*, 28/02/2014, http://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2014-03/somalia_13.php [geraadpleegd op 16/06/2014]
- Shabelle Media Network, *Somalia: Wadajir Commissioner Orders Roadblocks in the District to Be Removed*, 29/04/2014, <http://allafrica.com/stories/201404291085.html> [geraadpleegd op 04/07/2014]
- Shabelle Media Network, *Somalia: Two Suspects Arrested Over Mpeketoni Killings*, 18/06/2014, <http://allafrica.com/stories/201406181363.html> [geraadpleegd op 19/06/2014]
- Shabelle Media Network, *Somalia: Humanitarian Reporter Killed in Car Explosion in Mogadishu*, 21/06/2014, <http://allafrica.com/stories/201406231470.html> [geraadpleegd op 23/06/2014]
- Shabelle Media Network, *Somalia: Intense Clashes Erupt On Outskirts of Waajid Town*, 21/06/2014, <http://allafrica.com/stories/201406231468.html> [geraadpleegd op 04/07/2014]
- Shabelle Media Network, *Somalia: Several Killed As Suicide Car Bomb Explodes Near Somali Parliament*, 05/07/2014, <http://allafrica.com/stories/201407050455.html> [geraadpleegd op 07/07/2014]
- Somali Wayn, *For the first time in more than 20 years, petrol stations have re-opened in Mogadishu to fill empty tanks*, 14/12/2014, <http://somaliiwayn.org/?p=22700> [geraadpleegd op 16/01/2015]
- Star Tribune, *More Minnesota Somalis go back to a slowly rebuilding Somalia*, 11/01/2015, <http://www.startribune.com/local/288159251.html?page=all&prepage=1&c=y#continue> [geraadpleegd op 12/01/2015]
- The Guardian (Ali L.), *'Mogadishu is like Manhattan': Somalis return home to accelerate progress*, 11/01/2013, <http://www.theguardian.com/global-development/2013/jan/11/mogadishu-manchattan-somalis-return-progress> [geraadpleegd op 12/07/2013]
- The Heritage Institute for Policy Studies (HIPS), *Perceptions of security and justice in Mogadishu*, 09/2014, <http://www.heritageinstitute.org/security-justice-in-mogadishu/> [geraadpleegd op 23/12/2014]
- The International Centre for the Study of Radicalisation and Political Violence, *The new jihadism: a global snapshot*, 10/12/2014, <http://icsr.info/wp-content/uploads/2014/12/ICSR-REPORT-The-New-Jihadism-A-Global-Snapshot.pdf> [geraadpleegd op 22/01/2015]
- The Jamestown Foundation (Roble M. A.), *Mogadishu's Dilemma: Who's in Control?*, in *Terrorism Monitor* Volume: 11 Issue: 12, 14/06/2013, <http://www.refworld.org/docid/51bef47c4.html> [geraadpleegd op 24/06/2013]
- The Jamestown Foundation (West S.), *Al-Shabaab to Face Different Direction after Appointment of New Leader* in *Terrorism Monitor* Volume: 12 Issue: 21, 07/11/2014, http://www.ecoi.net/local_link/290173/410447_en.html [geraadpleegd op 15/12/2014]
- The New York Times (Kulish N.), *American Jihadist is Believed to Have Been Killed by His Former Allies in Somalia*, 12/09/ 2013, <http://www.nytimes.com/2013/09/13/world/africa/american-jihadist-is-believed-killed-by-ex-allies-in-somalia.html?action=click&module=Search®ion=searchResults&mabReward=relbias%3Aw&url=http%3A%2F%2Fquery.nytimes.com%2Fsearch%2Fsite%2F%3Faction%3Dclick%26region%3DMasthead%26pgtype%3DHomepage%26module%3DSearchSubmit%26contentCollection%3DHomepage%26t%3Dqry638%23%2FAmerican+Jihadist+is+Believed+to+Have+Been+Killed+by+His+Former+Allies+in+Somalia&r=0> [geraadpleegd op 06/05/2014]
- Théron J., *En Somalie, un conflit régional ouvert*, in *Géopolitique des conflits: Analyser et comprendre les dynamiques des conflits contemporains* [blog], 05/03/2012, <http://geopolitiqueconflits.blog.lemonde.fr/2012/03/05/en-somalie-un-conflit-regional-ouvert/> [geraadpleegd op 26/06/2013]
- Traoré B., *Somalie, d'une intervention à l'autre : la paix introuvable?*, in *Perspectives Internationales*, nr. 3, janvier-juin 2013, http://perspectivesinternationales.com/wp-content/uploads/2013/02/TRAORE_Bakary_Somalie_d_une_intervention_a_l_autre_la_paix_introuvable.pdf [geraadpleegd op 26/06/2013]
- UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Somalia Fact Sheet*, 04/2014, <http://reliefweb.int/report/somalia/somalia-fact-sheet-april-2014> [geraadpleegd op 30/06/2014]

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *UNHCR position on returns to Southern and Central Somalia*, 17/06/2014, <http://www.refworld.org/docid/53a04d044.html> [geraadpleegd op 19/06/2014]

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Total IDPs by region. May 2014*, 20/06/2014, <http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1389> [geraadpleegd op 01/07/2014]

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Somalia Factsheet. September 2014*, 31/10/2014, <http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1481> [geraadpleegd op 12/01/2015]

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Somali refugees in the Horn of Africa and Yemen*, 05/12/2014, <http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1493> [geraadpleegd op 12/01/2015]

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Total IDPs by region. November 2014*, 05/12/2014, <http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1492> [geraadpleegd op 13/01/2015]

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Weekly update – displacements in Somalia*, 09/12/2014, <http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1496> [geraadpleegd op 12/01/2015]

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Somalia. UNHCR operational update. 1-30 November 2014*, 22/12/2014, <http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1500> [geraadpleegd op 12/01/2015]

UN Human Rights Council, *Report of the Independent Expert on the situation of human rights in Somalia, Shamsul Bari*, 16/08/2013, <http://reliefweb.int/report/somalia/report-independent-expert-situation-human-rights-somalia-shamsul-bari-ahrc2440> [geraadpleegd op 26/06/2014]

UNICEF, *UNICEF Somalia Humanitarian Situation Report 11*, November 2014, 30/11/2014, <http://reliefweb.int/report/somalia/unicef-somalia-humanitarian-situation-report-11-november-2014> [geraadpleegd op 12/01/2015]

United States Department of State (USDOS), *Country Reports on Human Rights Practices for 2013. Somalia*, 27/02/2014, <http://www.state.gov/documents/organization/220370.pdf> [geraadpleegd op 26/01/2015]

United States Department of State (USDOS), *2014 Trafficking in Persons Report - Somalia*, 20/06/2014, <http://www.refworld.org/docid/53aab9a78.html> [geraadpleegd op 26/06/2014]

UN News Service, *UN deploys new special force to protect staff in Mogadishu*, 18/05/2014 <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=47820> [geraadpleegd op 19/12/2014]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Banadir Region – Mogadishu city*, 16/03/2012, http://www.google.be/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&frm=1&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0CB8QFjA&url=http%3A%2F%2Freliefweb.int%2Ffiles%2Fresources%2F120316_Administrative_Map_Banadir_A4.pdf&ei=P6JtVdqhC4WosgHPxa2QCA&usq=AFOjCNFEbNTVSITUaLhmcflmpeJQ1wzTEQ [geraadpleegd op 19/12/2014]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Humanitarian Bulletin. January 2014*, 19/02/2014, <http://reliefweb.int/report/somalia/humanitarian-bulletin-somalia-january-2014-issued-19-february-2014> [geraadpleegd op 26/06/2014]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Humanitarian Bulletin. April 2014*, 20/05/2014, <http://reliefweb.int/report/somalia/humanitarian-bulletin-somalia-april-2014-issued-20-may-2014> [geraadpleegd op 26/06/2014]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *STATEMENT OF UNDER-SECRETARY-GENERAL FOR HUMANITARIAN AFFAIRS AND EMERGENCY RELIEF COORDINATOR, VALERIE AMOS. Security Council briefing on the humanitarian situation in Somalia*, 04/06/2014, <http://reliefweb.int/report/somalia/statement-under-secretary-general-humanitarian-affairs-and-emergency-relief> [geraadpleegd op 19/06/2014]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Humanitarian Bulletin Somalia October 2014*, 24/11/2014, <http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/OCHA%20Somalia%20Humanitarian%20Bulletin%20October%202014.pdf> [geraadpleegd op 06/01/2015]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *2015 Humanitarian needs overview Somalia.*, 11/2014, <http://reliefweb.int/report/somalia/somalia-humanitarian-needs-overview-2015> [geraadpleegd op 16/01/2015]

UN Office of the United Nations Resident & Humanitarian Coordinator for Somalia, *STATEMENT FROM THE HUMANITARIAN COORDINATOR. Somalia again on precipice of crisis; HC calls for urgent funding*, 09/05/2014, <http://reliefweb.int/report/somalia/somalia-again-precipice-crisis-hc-calls-urgent-funding-enso> [geraadpleegd op 30/06/2014]

UN Security Council, *Report of the Monitoring Group on Somalia and Eritrea pursuant to Security Council resolution 2060 (2012): Somalia*. S/2013/413, 12/07/2013, <http://reliefweb.int/report/somalia/report-monitoring-group-somalia-and-eritrea-pursuant-security-council-resolution-2060> [geraadpleegd op 06/05/2014]

UN Security Council, *The report of the Secretary-General on Somalia*. S/2013/521, 03/09/2013, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_2013_521.pdf [geraadpleegd op 29/10/2013]

UN Security Council, *Security Council resolution 2124 (2013) [on the deployment of the African Union Mission in Somalia (AMISOM) until 31 Oct. 2014]*, 12/11/2013, <http://www.refworld.org/docid/52908e9e4.html> [geraadpleegd op 26/01/2015]

UN Security Council, *The report of the Secretary-General on Somalia*. S/2014/140, 03/03/2014, <http://www.refworld.org/docid/531ef31f4.html> [geraadpleegd op 13/06/2014]

UN Security Council, *Report of the Secretary General on Somalia*, 12/05/2014, <http://reliefweb.int/report/somalia/report-secretary-general-somalia-s2014330> [geraadpleegd op 25/06/2014]

UN Security Council, *Children and armed conflict. Report of the Secretary-General Somalia*, 15/05/2014, http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=a/68/878 [geraadpleegd op 04/07/2014]

UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia*, 25/09/2014, <http://reliefweb.int/report/somalia/report-secretary-general-somalia-s2014699> [geraadpleegd op 26/01/2015]

UN Security Council, *Report of the Monitoring Group on Somalia and Eritrea pursuant to Security Council Resolution 2111 (2013): Somalia*, 15/10/2014, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_2014_726.pdf [geraadpleegd op 15/12/2014]

UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia*, 23/01/2015, <http://www.refworld.org/country/.....SOM/54cf4b654,0.html> [geraadpleegd op 29/01/2015]

UNICEF, *The situation of Women and Children in Somalia*, 01/08/2012, <http://www.unicef.org/somalia/children.html> [geraadpleegd op 13/06/2013]

Voice of America (VOA), *Mogadishu's Flood of Foreign Workers Leaves Somalis Out of Work* [video], 18/09/2014, http://hiiraan.com/news4/2014/Sept/56406/mogadishu_s_flood_of_foreign_workers_leaves_somalis_out_of_work.aspx [geraadpleegd op 16/01/2015]

Voice of America (VOA), *Somali President Extends Amnesty to al-Shabab Fighters*, 28/10/2014, <http://www.voanews.com/content/somali-president-extends-amnesty-to-al-shabab-fighters/2500126.html> [geraadpleegd op 26/01/2015]

Voice of America (VOA), *Somali President Renews Amnesty Offer for Al-Shabab Members*, 28/01/2015, <http://www.voanews.com/content/former-al-shabab-commander-urges-others-to-surrender/2616855.html> [geraadpleegd op 26/01/2015]

Watchlist on children and armed conflict, *Somalia*, s.d., <http://watchlist.org/the-countries/somalia/> [geraadpleegd op 16/01/2015]